

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

1. NEDĚLE ADVENTNÍ – 27. LISTOPADU 2022

Do domu Hospodinova s radostí půjdeme.

EUCCHARISTIE U HROBU SV. ONDŘEJE, apoštola v katedrále v Amalfi, Itálie,
Anni Paulini Peregrinatio, 1. července 2009.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, v odpověď na Ježíšovu výzvu: „Bděte a modlete se v každé době, abyste mohli všemu tomu, co se má stát, uniknout a obstát před Synem člověka“, prosme:

L: PANE, UKAŽ NÁM SVÉ MILOSRDENSTVÍ A DEJ NÁM SVOU SPÁSU.

- Ty, jenž jsi ústy proroků připravoval naplnění svých slibů vůči starozákonnímu Izraeli, že vzbudíš Davidovi zákonitý výhonek, který ponese jméno: „Hospodin je naše spravedlnost“, uveď i náš svět na cesty spravedlnosti a míru.
- Ty, jenž v Izaiášově mesiánském vidění ujišťuješ, že národy zkují své meče v radlice a svá kopí ve vinařské nože, naplň toto své slovo na zmučeném ukrajinském národě.
- Ty, jenž se důvěrně stýkáš s těmi, kdo se tě bojí, upevňuj naději Církve, aby byla světlem národům, sužovaným strachem a očekáváním toho, co má přijít.
- Modleme se, aby děti, které trpí, především žijící na ulici, oběti válek a sirotci, měly přístup ke vzdělání a mohly znovu zažít srdečnost rodinného prostředí.
- Na přimluvu sv. Ondřeje, "prvního povoláního", prosme o bdělost srdce, abychom slyšeli Boží hlas a vždy kráčeli ve světle Jeho slova.
- Ty, jenž jsi budoucím věkem všeho tvorstva, dej našim zesnulým dojít slávy nebes.

K: Věčný Bože, tvé jednání je láska a věrnost. Rozhojňuj v nás stále více lásku, abychom v bdělosti srdce očekávali tvůj advent. Skrze Krista našeho Pána. **L:** Amen.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

2. NEDĚLE ADVENTNÍ – 4. PROSINCE 2022

V jeho dnech rozkvetne spravedlnost a hojnost pokoje navěky.

EUCHARISTIE U HROBU SV. MIKULÁŠE, krypta katedrály v Bari, Itálie,
Peregrinatio In Honorem Apostolorum Gentium Slavorum, 1. července 2019..

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, slyšeli jsme hlas volajícího na poušti; proto s upřímností srdce připravme cestu Pánu a jeho všemohoucnosti svěřme vše, co trápí náš svět:

L: PŘICHÁZEJÍCÍ, VYSLYŠ PROSBY SVĚHO LIDU.

- Ty, jenž jsi v konkrétním okamžiku dějin oslovil na poušti Jana, syna Zachariášova, aby hlásal křest pokání, dej zaznít svému Slovu i ve vyprahlých srdcích našich dnů.
 - Ty, jenž jsi rozkázal snížit odvěké pahorky a srovnat údolí, aby tvůj lid krácel bezpečně ke spáse, nauč i dnešního člověka svým stezkám.
 - Ty, jenž jsi Jeruzalému odňal roucho žalu a soužení, a bezbožného usmrcuješ dechem svých rtů, sejmi roucho žalu z beder zmučeného ukrajinského národa a umlč satanské Putinovo rusko.
 - Modleme se, aby rozvojové a dobrovolnické organizace nacházely osoby ochotné zapojit se do společného dobra a neustále hledat nové způsoby spolupráce na mezinárodní úrovni.
 - Modleme se za ty, kteří o Vánocích navštíví naše kostely, aby se nechali proniknout radostnou zvěstí.
 - Ty, jenž jsi slíbil, že „každý člověk uvidí Boží spásu“, dej věčný život našim zemřelým.
- K:** Všemohoucí Bože, dej ať stále více roste naše láska, abychom byli bez hříchu pro onen den Kristův. Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků. **L:** Amen.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

3. NEDĚLE ADVENTNÍ – 11. PROSINCE 2022

Pane přijď, a zachraň nás.

„JÁ JSEM NEPOSKVRNĚNÉ POČETÍ“. Eucharistie u lurdské jeskyně Massabielle, na místě zjevení Panny Marie Bernardetě Soubirous. *Peregrinatio ad Immaculatam Conceptionem*, Lourdes, Francie, 21. června 2008.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, Boží slovo je nám zdrojem veškeré útěchy. Prosme Pána, aby nám dal sílu žít slovem, které vychází z jeho úst.

L: PŘÍCHÁZEJÍCÍ, VYSLYŠ PROSBY SVÉHO LIDU.

- Za Církev, aby obnovila svou naději, vyvěrající z víry, a tak věrohodně připravovala cestu Tomu, který přichází.
- Ty jsi před 103 lety - kdy křesťanskými chrámy zněl hlas antifony „*Ó, Moudrosti, která vycházíš z úst Nejvyššího*“, - dal spatřit světlo světa Tomáši kardinálu Špidlíkovi, dej, ať má účast na tvé slávě, a vyprosí nám dar moudře věci chápat a jejich smysl odhalovat.
- Ty, jenž vyzýváš "vzmužte se, nebojte se! Hle, Bůh váš přináší odvetu, odplatu božskou!", odplaf ruský terorismus a zmučený ukrajinský národ posilni v naději.
- Modleme se, aby rozvojové a dobrovolnické organizace nacházely osoby ochotné zapojit se do společného dobra a neustále hledat nové způsoby spolupráce na mezinárodní úrovni.
- Modleme se za ty, kteří o Vánocích navštíví naše kostely, aby se nechali proniknout radostnou zvěstí.
- Zemřelí ať dojdou naplnění svého adventního očekávání.

K: Otče, dej, ať je nám příchod tvého Syna stálým zdrojem naděje. Prosíme o to skrze Krista našeho Pána.

L: Amen.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

4. NEDĚLE ADVENTNÍ – 18. PROSINCE 2022

Аť vejde Hospodin, on je král slávy!

"Ó MOUDROSTI, KTERÁ VYCHÁZÍŠ Z ÚST NEJVYŠŠÍHO, TY SE ROZPÍNÁŠ OD JEDNOHO KONCE SVĚTA K DRUHÉMU, TY MOCNĚ A MÍRNĚ ŘÍDÍŠ VŠECHNO: PŘIJĎ A NAUČ NÁS CESTĚ ROZVÁŽNOSTI!" S kardinálem Špidlíkem (*17.12.1919) v papežské kapli Redemptoris Mater, *Peregrinatio ad Limina Apostolorum*, Apoštolský palác, Vatikán, Itálie. 13. července 2007.

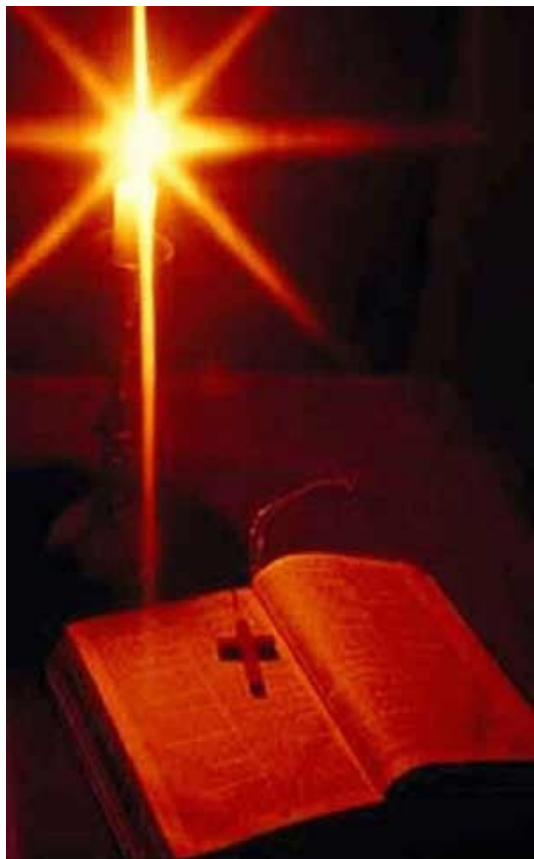
MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, Bůh je věrný. I když jsme zhřešili, posílá nám Spasitele, zrozeného z Panny. Připravme se modlitbou na jeho přijetí:

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- Prosme za Církev, aby na přímluvu sv. Josefa poznávala znamení naděje, jimiž Prozřetelnost ukazuje cestu k Tomu, který přichází.
- Prosme za křesťany, aby svou adventní obnovu završili dobrou svatou zpovědí.
- Vládce Izraelova domu, ty ses ukázal Mojžíšovi v plameni hořícího keře a dals mu na Sinaji zákon: přijď a svou mocnou pravicí zachraň zmučený ukrajinský národ.
- Za lidi osamělé, ať v obětavosti křesťanů poznají, že se blíží vánoční svátky.
- Modleme se, aby rozvojové a dobrovolnické organizace nacházely osoby ochotné zapojit se do společného dobra a neustále hledat nové způsoby spolupráce na mezinárodní úrovni.
- Modleme se za ty, kteří o Vánocích navštíví naše kostely, aby se nechali proniknout radostnou zvěstí.
- Pro vtělení svého Syna přijmi do věčné slávy naše zemřelé.

K: Otče, ty věrně zachovááš své přísliby. Dej, ať tvá milost připraví naše nitro, abychom s důvěrou přijali tvé Slovo a zůstali ti věrní. Skrze Krista našeho Pána. **L:** Amen.

LITURGICKÉ TEXTY 1. NEDĚLE ADVENTNÍ - A

1. ČTENÍ – IZ 2,1-5

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Obsah vidění Izaiáše, syna Amosova, o Judovi a Jeruzalému. Stane se v posledních dnech: Pevně bude stát hora s Hospodinovým domem na vrcholu hor, vyvýšena nad pahorky. Budou k ní proudit všechny národy, budou k ní putovat četné kmeny a řeknou: „Vzhůru, vystupme na Hospodinovu horu, do domu Jakubova Boha! Ať nás naučí svým cestám, choďme po jeho stezkách!“ Ze Siónu vyjde nauka, z Jeruzaléma Hospodinovo slovo. Soudit bude národy, rozsuzovat četné kmeny, že zkují své meče v radlice a svá kopí ve vinařské nože. Nezdvihne již meč národ proti národu, válce se již nebudou učit. Jakubův dome, vzhůru, choďme v Hospodinově světle!

ŽALM 122

Zaradoval jsem se, když mi řekli: – „Do domu Hospodinova půjdeme!“ – Už stojí naše nohy – v tvých branách, Jeruzaléme! (Tam vystupují kmeny, – kmeny Hospodinovy, – jak to zákon přikazuje Izraeli, – aby chválil Hospodinovo jméno. – Tam stojí soudní stolce, – stolce Davidova domu. Vyprošujte Jeruzalému pokoj: – ať jsou v bezpečí, kdo tě milují, – ať vládne mír v tvých hradbách, – bezpečnost v tvých palácích!) Kvůli svým bratřím a přátelům – budu říkat: Pokoj v tobě! – Kvůli domu Hospodina, našeho Boha, – budu ti přát štěstí.

2. ČTENÍ – ŘÍM 13,11-14

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Víte, jaký je nyní čas: že vám už nastala hodina, kdy je třeba se probít ze spánku. Neboť nyní je nám spása blíže než tehdy, když jsme uvěřili. Noc pokročila, den se přiblížil. Odložme tedy skutky temnoty a oblečme se do výzbroje světla. Vedme počestný život jako ve dne; ne v hodováních a pitkách, ne v necudnostech a prostopášnostech, ne ve sváru a závisti. Ale oblečte se v Pána Ježíše Krista a nepečujte o tělo tak, že by to vyvolávalo žádosti.

EVANGELIUM – MT 24,37-44

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Až přijde Syn člověka, bude to právě tak jako v době Noemově: Jako totiž v době před potopou lidé jedli a pili, ženili se a vdávali až do dne, kdy Noe vstoupil do archy, a nic netušili, až přišla potopa a všechny zachvátila, právě tak to bude, až přijde Syn člověka. Tehdy budou dva na poli: jeden z nich bude vzat, druhý ponechán; dvě budou mlít na obilném mlýnku: jedna bude vzata, druhá ponechána. Bďte tedy, protože nevíte, který den váš Pán přijde. Uvažte tohle: Kdyby hospodář věděl, v kterou noční dobu přijde zloděj, jistě by byl vzhůru a nedovolil by mu prokopat se do domu. Proto i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete.“

LITURGICKÉ TEXTY 2. NEDĚLE ADVENTNÍ

1. ČTENÍ – IZ 11,1-10

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Vyrazí ratolest z pahýlu Jesse, výhonek vypučí z jeho kořenů, spočine na něm duch Hospodinův: duch moudrosti a rozumu, duch rady a síly, duch poznání a bázně před Hospodinem. Má zálibu v bázni před Hospodinem. Nebude soudit podle zdání očí, nebude rozhodovat podle doslechu, ale podle spravedlnosti bude soudit chudé a podle práva se bude rozhodovat pro pokorné v zemi. Bude bít zemi holí svých úst, usmrtí bezbožného dechem svých rtů. Spravedlnost bude provazem jeho beder a věrnost bude pásem jeho ledví. Vlk bude přebývat s beránkem, levhart si lehne vedle kozlátka, tele a lviče budou žrát pospolu a malý chlapec je bude vodit. Pást se bude kráva s medvědicí, jejich mláďata ulehnou spolu, lev bude žrát jako býk plevy. Kojenec si bude hrát nad dírou zmiže a nemluvně sáhne rukou do skrýše jedovatého hada. Nikdo nebude škodit ani zabíjet na celé mé svaté hoře, protože poznání Hospodina naplní zemi, tak jako vody pokrývají moře. Tehdy se objeví kořen Jesse jako znamení národům; pohané ho budou hledat a jeho sídlo bude slavné.

ŽALM 72

Bože, svěť králi svou pravomoc, – svou spravedlnost královskému synu. – Ať vládne tvému lidu spravedlivě, – nestranně tvým ubohým. V jeho dnech rozkvetne spravedlnost a hojnost pokoje, – dokud nezanikne luna. – Bude vládnout od moře k moři, – od Řeky až do končin země. On vysvobodí chudáka, který se dovolává pomoci, – ubožáka, jehož se nikdo neujímá. – Smiluje se nad nuzným a chudým, – zachrání ubožákům život. Jeho jménu se bude žehnat navěky, – pokud bude slunce svítit, potrvá jeho jméno. – A v něm budou požehnána všechna plemena země, – blahoslovit ho budou všechny národy.

2. ČTENÍ – ŘÍM 15,4-9

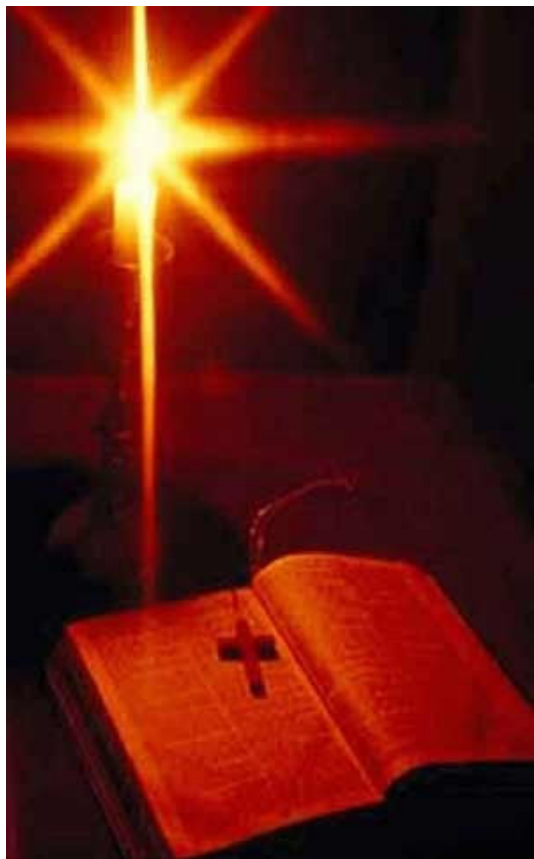
Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Všechno, co kdysi bylo napsáno, bylo napsáno k našemu poučení, abychom z Písma čerpali vytrvalost a povzbuzení, a tak měli naději. Bůh, zdroj vytrvalosti a povzbuzení, kéž vám dá, abyste v souladu stejně smýšleli podle vůle Krista Ježíše. Tak budete moci svorně a jedněmi ústy oslavovat Boha, Otce našeho Pána Ježíše Krista. Přijímejte proto jeden druhého do svého společenství, jak i Kristus přijal vás – k oslavě Boží. Tím chci totiž říct: Kristus se stal služebníkem židů, aby se prokázalo, že Bůh je věrný, aby tím byla stvrzena zaslíbení daná praotcům; ale také proto, aby pohané oslavovali Boha, že jim prokázal milosrdenství, jak je psáno: "Proto tě budu velebit mezi pohaný, tvému jménu budu zpívat chválu."

EVANGELIUM – MT 3,1-12

Slova svatého evangelia podle Matouše.

V té době vystoupil Jan Křtitel a kázal v judské poušti: "Obrat'te se, neboť se přiblížilo nebeské království." Jan byl totiž ten, o němž řekl prorok Izaiáš: "Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Pánu, vyrovnejte mu stezky!" Jan měl na sobě oděv z velbloudí srsti a kolem boků kožený pás, živil se kobyilkami a medem divokých včel. Tehdy vycházel k němu Jeruzalém, celé Judsko a celý kraj kolem Jordánu, dávali se od něho křtít v řece Jordánu a přitom vyznávali své hříchy. Když však viděl, že k jeho křtu přichází mnoho farizeů a saduceů, řekl jim: "Zmijí plemeno, kdo vám ukázal jak uniknout trestu, který už hrozí? Přinášejte tedy ovoce hodné obrácení. Nemyslete si, že můžete říkat: „Naším otcem je Abrahám!“, neboť vám říkám: Bůh může oživit tyhle kameny a Abrahámovi z nich udělat děti. Sekera už je přiložena ke kořenu stromů, každý strom, který nenese dobré ovoce, bude poražen a hosen do ohně. Já vás sice křtím vodou, abyste se obrátili. Ale ten, který má přijít po mně, je mocnější než já; jemu nejsem hoden ani opánky přinést. On vás bude křtít Duchem svatým a ohněm. V ruce má lopatu a pročistí obilí na svém mlatě. Pšenici uloží na sýpce, plevy však bude pálit ohněm neuhasitelným."

LITURGICKÉ TEXTY 3. NEDELE ADVENTNÍ

1. ČTENÍ – IZ 35,1-6A.10

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Zaraduje se vyprahlá step, jak lilie zajásá a vykvete poušť. Bujně vykvete, zajásá, zaplesá, zavýská. Bude obdařena nádherou Libanonu, krásou Karmelu a Šaronu. Můj národ uvidí slávu Hospodina, vznešenost našeho Boha. Posilněte skleslé ruce, ochablá kolena upevněte! Malomyslným řekněte: "Vzmužte se, nebojte se! Hle, Bůh váš přináší odvetu, odplatu božskou! On sám přijde a spasí vás!" Tehdy se otevřou oči slepých, odemknou se uši hluchých. Tu poskočí chromý jak jelen a zaplesá jazyk němého. Vráti se ti, které vykoupil Hospodin, s jásotem přijdou na Sión, věčné veselí bude jim věnčit hlavy, dojdou radosti a veselí, prchne starost a vzdychání.

ŽALM 146

Hospodin zachovává věrnost navěky, – zjednává právo utlačeným, – dává chléb lačným. – Hospodin vysvobozuje vězně. Hospodin otvírá oči slepým, – Hospodin napřimuje sklíčené, – Hospodin miluje spravedlivé, – Hospodin chrání přistěhovalce. Hospodin podporuje sirotka a vdovu, – ale mate cestu bezbožníků. – Hospodin bude vládnout na věky, – tvůj Bůh, Sióně, po všechna pokolení.

2. ČTENÍ – JAK 5,7-10

Čtení z listu svatého apoštola Jakuba.

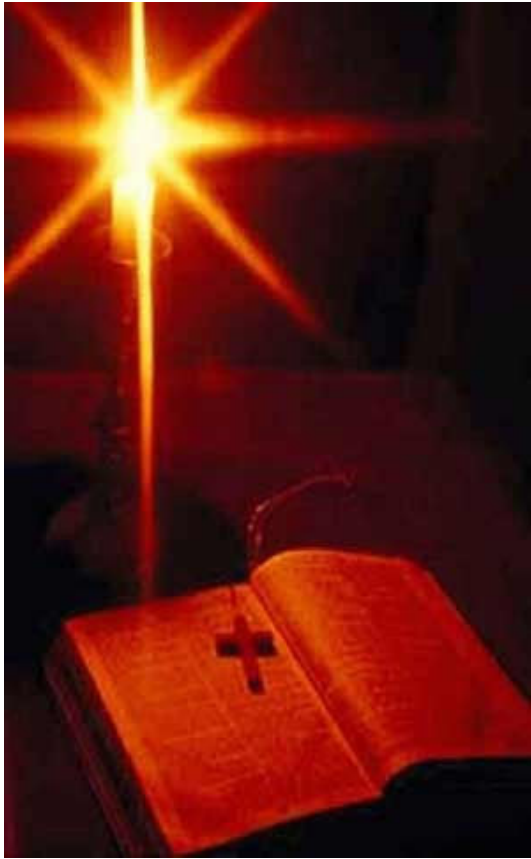
Bratři! vydržte všechno trpělivě až do té doby, kdy přijde Pán. Podívejte se na rolníka, jak čeká na drahocennou úrodu! Čeká na ni trpělivě, až přijde podzimní a jarní déšť. Vydržte i vy trpělivě a posilněte své srdce, neboť příchod Páně je blízko. Nestýskejte si, bratři a sestry, jeden na druhého, abyste nebyli souzeni. Hle, soudce už stojí přede dveřmi! Vezměte si, bratři a sestry, za vzor v utrpení a trpělivosti proroky, kteří mluvili jménem Páně.

EVANGELIUM – MT 11,2-11

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Jan Křtitel slyšel ve vězení o Kristových činech. Poslal tedy k němu své učedníky s dotazem: "Ty jsi ten, který má přijít, anebo máme čekat jiného?" Ježíš jim odpověděl: "Jděte a oznamte Janovi, co slyšíte a vidíte: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví vstávají, chudým se hlásá radostná zvěst. A blahoslavený, kdo se nade mnou nepohorší." Když odcházeli, začal Ježíš mluvit k zástupům o Janovi: "Co jste vyšli na poušť vidět? Snad rákos, zmítaný větrem? Nebo co jste vyšli vidět? Člověka oblečeného do jemných šatů? Ti, kdo nosí jemné šaty, jsou přece v královských palácích. Co jste tedy vyšli vidět? Proroka? Ano, říkám vám, víc než proroka. To je ten, o němž je psáno: 'Já posílám svého posla před tvou tvář, aby připravil cestu před tebou.' Amen, pravím vám: Mezi těmi, kdo se narodili ze ženy, nepovstal nikdo větší než Jan Křtitel. Ale i ten nejmenší v nebeském království je větší než on."

LITURGICKÉ TEXTY 4. NEDĚLE ADVENTNÍ

1. ČTENÍ – Iz 7,10-14

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Hospodin promluvil k Achazovi (skrže proroka Izaiáše): "Vyžádej si znamení od Hospodina, svého Boha, ať hluboko v podsvětí či nahoře na výšinách!" Achaz však řekl: "Nebudu žádat, nebudu pokoušet Hospodina." Tu pravil Izaiáš: "Slyšte tedy, Davidův dome! Nestačí vám omrzovat lidi, že omrzujete i mého Boha? Proto vám dá znamení sám Pán: Hle, panna počne a porodí syna a dá mu jméno Emanuel, to je ‚Bůh s námi‘."

ŽALM 24

Hospodinu náleží země i to, co je na ní, – svět i ti, kdo jej obývají. – Neboť on jej založil nad moři, – upevnil ho nad proudy vod. Kdo smí vystoupit na Hospodinovu horu, – kdo smí stát na jeho svatém místě? – Ten, kdo má nevinné ruce a čisté srdce, – jehož duše nebaží po marnosti. Ten přijme požehnání od Hospodina, – odměnu od Boha, svého spasitele. –

To je pokolení těch, kdo po něm touží, – kdo hledají tvář Jakubova Boha.

2. ČTENÍ – ŘÍM 1,1-7

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Pavel, služebník Ježíše Krista, povoláný za apoštola, určený k hlásání radostné zvěsti. Bůh ji už předem slíbil ústy svých proroků ve svatém Písmě o svém Synu. Ten pochází jako člověk z rodu Davidova, duchem svatosti se prokázal jako mocný Boží Syn tím, že vstal z mrtvých: Ježíš Kristus, náš Pán. Od něho jsme dostali milost i apoštolské poslání, abychom na oslavu jeho jména přivedli k ochotnému přijetí víry všechny národy. K nim patříte i vy, protože si vás Ježíš Kristus povolal. Všem v Římě, které Bůh miluje a které povolal do stavu svatých: milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od Pána Ježíše Krista.

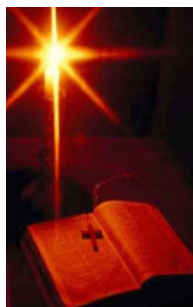
EVANGELIUM – MT 1,18-24

Slova svatého evangelia podle Matouše.

S narozením Ježíše Krista to bylo takto: Jeho matka Maria byla zasnoubena s Josefem. Ale dříve než spolu začali bydlet, ukázalo se, že počala z Ducha svatého. Protože její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vydat pohaně, rozhodl se tajně se s ní rozejít. Když už to chtěl udělat, zjevil se mu ve snu anděl Páně a řekl: "Josefe, synu Davidův, neboj se k sobě vzít svou manželku Marii. Vždyť dítě, které počala, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; on totiž spasí svůj lid od hříchů." To všechno se stalo, aby se naplnilo, co řekl Pán ústy proroka: "Hle, panna počne a porodí syna a dá mu jméno Emanuel", to znamená "Bůh s námi". Když se Josef probudil ze spánku, udělal, jak mu anděl Páně přikázal: vzal svou ženu k sobě.

*"Ejhle, Hospodin přijde a všichni svatí jeho s ním;
a bude v onen den světlo velké, aleluja."*

DUCHOVNÍ POUŤ ADVENTEM S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J., čestným občanem Pustiměře

PONDĚLÍ PO 1. NEDĚLI ADVENTNÍ - 28. LISTOPADU 2022

Když přišel (Ježíš) do Kafarna, přistoupil k němu (jeden) setník s prosbou: "Pane, můj služebník leží doma ochrnutý a hrozně se trápí." Ježíš mu řekl: "Přijdu a uzdravím ho." Setník však odpověděl: "Pane, nezasloužím si, abys vešel do mého domu. Ale řekni jen slovo, a můj služebník bude uzdraven. Vždyť i já jsem člověk podřízený, ale mám pod sebou vojáky; řeknu jednomu: 'jdi', a jde, a jinému: 'přijď', a přijde, a svému služebníkovi: 'udělej to', a udělá to." Když to Ježíš uslyšel, podivil se a řekl těm, kdo ho doprovázeli: "Amen, pravím vám: Takovou víru jsem v izraelském národě nenašel u nikoho. Ale říkám vám: Mnoho jich přijde od východu i od západu a zaujmou místo u stolu s Abrahámem, Izákem a Jakubem v nebeském království. (Mt 8,5-11)

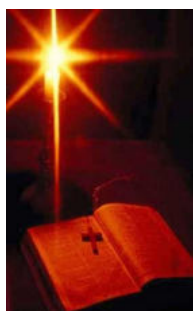

***Nejsem hoden.** Ze souběžného místa Lukášova (Lk 7,1-10) víme, že tu šlo o pohana, ale Židům velice nakloněného, který dokonce vystavil v Kafarnaum synagogu. Setnina byla nejmenší jednotka římské pěchoty, setník tedy nebyl vysoký důstojník, takoví nebyli vždycky z Itálie. Snad byl ze sousední Sýrie, a proto se snadno naučil jazyku v Palestině. Židé sice neměli velkou pověst jako národ, ale mnoho pohanů, kteří s nimi přišli do styku, obdivovalo jejich náboženský postoj. Jiná náboženství v římské říši totiž v té době prožívala hlubokou krizi. Tento velitel okupační jednotky tedy plně respektoval židovský zákaz vstupovat do pohanského domu, jako později i Pilát, který při Ježíšově procesu vyšel k Židům ven (Jan 18,29). Byl to politický takt, známka smířlivého postoje? Církev v tom vidí symbol pokory, kterou vyznáváme před přijetím eucharistie, když setníková slova opakujeme.*

***Řekni jen slovo.** Pozoruhodný je druhý výrok setníkův: „Řekni jen slovo.“ Odůvodňuje to přirovnáními. Jako se poroučí vojákům, tak se dá předpokládat, že má Ježíš moc nad neviditelným vojskem, které působí ve světě. Ale ať už je za tím představa jakákoli, základní myšlenka je typicky biblická. Bůh stvořil svět svým slovem a dává moc slova všem, které pověřuje k nějakému úkolu. Ve Starém zákoně to byli především proroci. Mezi nimi vyniká Jeremiáš. Jeho Bůh ujistil, že si ho vyvolil už v mateřském lůně. „Prorokem pro národy jsem tě ustanovil“ (Jer 1,5) a „abys vytrhával a hubil, abys ničil a bořil, abys stavěl a sázel.“ (Jer 1,10), a to všechno silou slova. Co teprve říci o slovech*

Krista, který je vtělené Slovo Boží? Nebe a země pomínou, ale jeho slova nepomínou (srv. Mk 13,31), uchovají do konce světa svou sílu. A dnes? Co jiného je modlitba, kterou konáme skrze našeho Pána Ježíše Krista? Říkáme jenom slova, ale věříme, že těmi slovy uzdravujeme bídu světa.

Mnoho jich přijde od východu a od západu. Těmi slovy Ježíš ohlašuje spásu pohanského světa, právě při příležitosti, kdy pohan vyznal, že nemůže k němu přijít, že toho není hoden. I on pronesl slovo, které má zvláštní moc, tj. slovo pokory. Duchovní spisovatelé přirovnávají lidské duše k nádobám, do kterých měla žena na rozkaz proroka Elizea nalévat olej (2 Král 4,6). Dokud byly prázdné nádoby, olej tekl. Olej je symbol Boží milosti. Aby přišla k nám, musí najít srdce vyprázdněné od světských přání a otevřené k Božimu hlasu. Antické pohanství v době Kristově bylo ve velkém úpadku, ale právě proto zanechávalo v lidech prázdnotu a ta byla jedním prvkem přípravy k přijetí evangelia. V jistém smyslu je té situaci podobná i naše doba. I dnešní kultura zanechává v mladé generaci velkou prázdnotu ducha, ideálů, krásy. Ti, kdo si to uvědomí, jsou připraveni k tomu, aby slyšeli znovu poselství Božího království.

ÚTERÝ PO 1. NEDĚLI ADVENTNÍ - 29. LISTOPADU 2022

Ježíš zajásal v Duchu svatém a řekl: "Velebím tě, Otče, Pane nebe a země, že když jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými, odhalil jsi je maličkým; ano, Otče, tak se ti zalíbilo! Všechno je mi dáno od mého Otce. A nikdo neví, kdo je Syn, jen Otec, ani kdo je Otec, jen Syn a ten, komu to chce Syn zjevit." Když byli sami, obrátil se k svým učedníkům těmito slovy: "Blahoslavené oči, které vidí, co vy vidíte! Říkám vám: Mnoho proroků a králů toužilo vidět, co vidíte vy, ale neviděli, a slyšet, co slyšíte vy, ale neslyšeli." (Lk 10,21-24)

Velebím tě, Otče, Pane nebe a země, že když jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými. Je výstava obrazů. Mladý umělec stojí v pozadí světnice, kde jsou jeho díla. Lidé přecházejí, ale málokdo se zastaví, někteří se dokonce povýšeně usmějí. Ale najednou se tu zastaví starší pán a dlouho pozoruje jeden obraz, vrátí se k předcházejícímu, pak zase znovu k témuž. Konečně se našel člověk, který umělci porozuměl, který ho pochopil. Je to radost. Věta evangelia, jak se zdá, nezapadá do této normální zkušenosti. Raduje se Ježíš z toho, že ho moudří a chytří lidé nechápou? Tento divný postoj můžeme osvětlit analogií, která je v Bibli často. Ve Starém zákoně se vypravuje o mnoha bitvách, válkách Izraele. Ale nejvíc se dějepisci zastavují u těch případů, kdy Židé zvítězili nad velkou přesilou, kde dal Bůh zvítězit malé hrstce. Tam je totiž jasné, že vítězství bylo Boží dar. Něco podobného se děje i tu. Nedivili bychom se, kdyby učení profesori teologie prohlásili, že jsou jim tajemství křesťanské víry jasná. Ale stále vidíme opak. Nejlépe chápou jejich smysl a žijí z nich prostí křesťané. Víra je pro ně Boží dar.

Nikdo nezná, kdo je Syn, jen Otec, ani kdo je Otec, jenom Syn a ten, komu to chce Syn zjevit. Na římském Kapitolu je dnes kostel nazvaný Ara coeli, (Oltář nebe). Tam je na jednom z antických sloupů nápis: EX CUBICULO AUGUSTI (Z ložnice Augustovy). Tradice vypravuje, že měl císař sen v noci, kdy se narodil Kristus. Ráno pak dal rozkaz, aby postavili oltář neznámému bohu. Římané si totiž nakonec přivlastnili, přijali do státního náboženství všechny kulty, všechna božstva, která se na území říše vyskytovala. Mít bohy, bylo známkou, že vlastní i krajinu, které vládnou. Bůh Izraele se však v Bibli projevuje jako někdo úplně jiný. Není jenom neznámý, ale je i nepoznatelný všem lidem. Kdo jiný ho tedy může znát než Syn, „pravý Bůh z pravého Boha“? Ale je-li Ježíš Syn Boží, je nepoznatelný lidským rozumem i on. Apoštolové ho viděli, evangelium jej líčí, ale to jsou jenom vnější stránky jeho podoby. Božství tu jenom slabě probleskuje, jako na svatých obrazech. Jenom světci víc a víc Krista poznávají. A obyčejní křesťané? Podle stupně svatosti, víc modlitbou než studiem.

Odhalils je maličkým. Máme v češtině dva podobné výrazy: objevení a zjevení. V obojím případě se začíná něco jevit, vidíme, pozorujeme to, co jsme dříve neznali. Kryštof Kolumbus objevil Ameriku. Dříve se nevědělo, že ta země existuje. Nebylo to snadné, už se chtěli vrátit, ale najednou se plavčíkovi na lodi „zjevil“ pásek země v dálce. Při „objevení“ jsme to tedy my, kteří hledáme, je to naše zásluha, že se to odkrylo. Při „zjevení“ naopak je to zásluha toho, kdo k nám přichází. Nedá se říci, že sv. Bernadetta v Lurdech „objevila“ Pannu Marii. Měla však „zjevení“. Podobných je v dějinách církve mnoho. Je však zajímavé, že to bývá obvykle dáno dětem, maličkým. Ten výraz však neznámá jenom fyzickou mladost, ale to, čeho je obrazem: schopnost přijmout pravdu jako dar a mít duchovní svěžest, aby se mohla uskutečnit v životě. Bůh totiž nezjevuje své pravdy k ukojení zvědavosti lidí, ale aby se staly znem, které roste na poli života.

STŘEDA PO 1. NEDĚLI ADVENTNÍ - 30. LISTOPADU 2022

Ježíš prošel kolem Galilejského moře, vystoupil na horu a posadil se tam. Tu k němu přišly velké zástupy. Měly s sebou chromé, slepé, zmrzačené, němé a mnoho jiných; položily mu je k nohám a on je uzdravil. Když lidé viděli, že němí mluví, zmrzačení že jsou zdraví, chromí že chodí a slepí vidí, žasli a velebili Boha Izraele. Ježíš si pak zavolal své učedníky a řekl: "Je mi líto zástupu, protože už tři dny jsou se mnou a nemají co jíst. A nechci je nechat odejít hladové, aby je cestou neopustily síly." Učedníci mu řekli: "Kde bychom tady v neobydleném kraji sehnali tolik chleba, abychom mohli dát dosyta najíst tak velkému zástupu?" Ježíš se zeptal: "Kolik máte chlebů?" Odpověděli: "Sedm a několik malých ryb." Rozkázal, aby se lid posadil na zem, vzal těch sedm chlebů a ty ryby, vzdal díky, lámal a dával učedníkům a učedníci lidem. Všichni se dosyta najedli a sesbíralo se ještě plných sedm košíků zbylých kousků (chleba) (Mt 15,29-37)

Je mi líto lidu, nemají, co jíst. Bývaly i v Evropě hladové roky. Krupobití, sucho nebo naopak záplavy zničily úrodu a nebylo stravy ani pro lidi ani pro dobytek. I dnes se takové katastrofy vyskytují, ale je zlepšené všeobecné zásobování. Dovoz potravin je malý technický problém. Vždyť velká města žijí jenom z dovezeného. Proto je tím podivnější,

že přesto všechna převážná část obyvatelstva naší země trpí podvýživou a že počet těch, kdo ročně umírají hladem, je vysoký a nezmenšuje se, spíš roste. A přece doprava chleba v době astronomických letů by neměla být technickým problémem ani pro nejzapadlejší kraje Afriky nebo Asie. Nasyceným národům však chybí lítost s těmi, kdo nemají co jíst. Jen tato lítost by byla schopna dát do pohybu mezinárodní charitativní organizace a přimět státní aparáty, aby spolupracovaly. Probuzení této lítosti by však nejvíce prospělo těm, kdo litují. Uvědomili by si, že se mohou spasit jen ve spojení lásky s ostatními.

Vzal těch sedm chlebů, pronesl díkůvzdání, lámal a dával. Kdo pocítil lítost s hladovými, obyčejně objeví, že jemu samému se nedostává a že rozhodně nestačí k tomu, aby pomohl světu, který je v tak velké bídě. Proto obyčejně pokrčí rameny a řekne si pro útěchu: „Co tu mohu udělat já, když by na tu nouzi nestačily ani velké organizace?“ Ale jsou i jiní, kteří i ze svého mála dají. Stává se pak zázrak. Druzí chudí je napodobí a vytvoří se řada pomoci, která rozmnoží první dar. Francouzský básník R. Follereau, apoštol malomocných, říkával, že Pán Bůh dal chudým velký dar: jiné chudé, kteří jim pomohou. Dar chudých chudým má vždycky zvláštní sílu a zvláštní poslání. A nerozmnoží-li ihned chléb, vždycky rozmnoží pocit lidské jednoty a Boží milost, která se stane novou tvůrčí silou ve světě.

Všichni se dosyta najedli. Nasycení čtyř tisíců mužů s ženami a dětmi bylo zázrakem, a to ve zvláštní situaci. Ti lidé šli za Ježíšem, aby slyšeli jeho slova. Ten zázrak se opakuje po dva tisíce let v církvi. Náboženská činnost je podle ekonomického slovníku neproduktivní. V kázáních se lidem říkají věci často nemilé. Výdaje na církevní budovy, na klérus, na semináře, na charitativní činnost jsou ohromné. A přece se vždycky nějakým způsobem kryjí. Je to uskutečnění příslibu daného apoštolům (srv. Mt 19,29). V jistém smyslu si to může ověřit ve svém životě každý. Staročeské přísloví říká: „Modlitbou nezmeškáš, postem nezhubneš, almužnou nezchudneš.“ Toho, kdo následuje Krista, kdo jde tam, kam ho volá, Bůh nikdy nenechá na holičkách. U světců se to často projevilo zázračně. V normálním životě nemluvíme o zázracích, ale o Božím požehnání. Jsme si pak vědomi, že každý dobrý skutek je požehnaný, tj. přináší dobro i tomu, kdo jej udělal s obětí.

ČTVRTEK PO 1. NEDĚLI ADVENTNÍ - 1. PROSINCE 2022

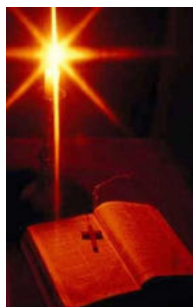
Ježíš řekl svým učedníkům: "Ne každý, kdo mi říká: 'Pane, Pane!', vejde do nebeského království, ale ten, kdo plní vůli mého nebeského Otce. Každý tedy, kdo tato má slova slyší a podle nich jedná, podobá se rozváznému muži, který si postavil dům na skále. Spadl déšť a přivalila se povodeň, přihnala se vichřice a obořila se na ten dům - ale nezřítel se, protože měl základy na skále. Každý však, kdo tato má slova slyší, ale podle nich nejedná, podobá se pošetilému muži, který si postavil dům na písku. Spadl déšť, přivalila se povodeň, přihnala se vichřice a obořila se na ten dům - i zřítel se a jeho pád byl veliký." (Mt 7,21.24-27)

Ne každý, kdo mi říká: 'Pane, Pane!', vejde do nebeského království, nýbrž ten, kdo koná vůli mého nebeského Otce. Stará řecká filosofie neměla tak jasné rozlišení mezi rozumem a vůlí jako později scholastika. Nedovedli si totiž dobře představit, že by člověk jinak myslel a jinak jednal. Pro Sókrata je hřích prostě nevědomost. Kdyby věděl hříšník, co je dobré, udělal by to. Latinský básník Ovidius už je realističtější, když píše: „Vidím, co je lepší a schvaluji to, ale dělám to, co je horší.“ Často totiž pozorujeme sami, že je v nás vnitřní nejednota, rozpor. Projevuje se to především ve styku s druhými. Navenek nemáme rádi rozepře. Mluvíme tak, jako by byl mezi námi úplný soulad. Přitom jsme však stále ve střehu, abychom se mu nemuseli podřizovat. Tato neupřímnost se ovšem přenáší i na styk s Bohem. Není nám těžké recitovat Otče náš. Ale říci „Bud' vůle tvá“ opravdu ze srdce vyžaduje víc odvahy a síly, než by se zdálo. A přece Bůh hledí na srdce a ne na pouhý zevnějšek.

Dům na písku. Domky na písku názorně vidíme v Africe např. v Zaire. Okolí Kinshasy je písčité. Když pak přijdou letní lijáky, provalí se prolákliny, do kterých se snadno sesune, co stojí na okraji a nemá hluboké základy. Taková půda je tedy symbolem proměnlivosti, nestálosti, nebezpečí. V mravním životě má tato nestálost ovšem mnoho stupňů. Manželství spojené jenom na lehkomyšlných pocitech končí rozlukou. Říká se proto: Nedejte se unést citem, musíte se svobodně rozhodnout a mít pevnou vůli! Ale i ta „pevná vůle“ není vždycky tak pevná, jak by se zdálo. Člověk se totiž mění, začne věci vidět jinak a změní své rozhodnutí, o kterém tvrdil, že je na věky. Potřebuje tedy i lidská vůle oporu. Tou pak jsou Boží přikázání. Býval v modlitebních knížkách obrázek Krista jako zahradníka, který přivazuje k mladému stromku opěrný kůl. Nedělá to proto, aby jeho růst omezil, ale právě upevnil, aby se nezlomil ve větru. Takový je smysl přikázání.

Dům na skále. V Itálii se středověkým hradům říká prostě rocca, skála. Jsou totiž do skalnatého vrchu přímo vestavěny a mají stejnou pevnost jako ten nerost, stávají se částí přírody. Ale co je vlastně příroda? Všecko, co existuje, je dílo Boží, uskutečnění jeho vůle. Dělat tedy skutky podle Boží vůle je podobné, jako stavět hrad na nedobytné skále. Nešťastní jsou lidé, kteří vyhořeli a musejí stavět dům znovu. Zoufalý je obchodník, který vložil všechny peníze do podniku, který ztroskotal. Ale po mravní stránce je takových vícekrát ztroskotaných daleko víc. Jak smutně působí student, který se ve třiceti letech zapsal na univerzitě na třetí fakultu, protože předcházející dvě nedokončil. Začínat vícekrát rodinu je daleko tragičtější. Vidíme však na všech stranách, jak se dnešní svět, aby obstál ve vichřici přechodných změn, které se na nás valí, potřebuje znovu opřít o Kristovu skálu.

PÁTEK PO 1. NEDĚLI ADVENTNÍ - 2. PROSINCE 2022

Za Ježíšem šli dva slepci a hlasitě volali: "Synu Davidův, smiluj se nad námi!" Jak vešel do domu, přišli ti slepci k němu. Ježíš jim řekl: "Věříte, že mám takovou moc?" Odpověděli mu: "Ano, Pane." Dotkl se tedy jejich očí a řekl: "Ať se vám stane, jak věříte." I otevřely se jim oči. Ježíš jim důrazně nařídil: "Ale ať se to nikdo nedoví!" Oni však odešli a rozhlásili to po celém tom kraji. (Mt 9,27-31)

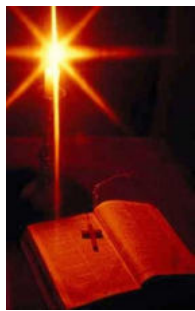

Slepi chtějí vidět. Stáli v obrazárně před moderní malbou dva lidé. Jeden se ušklíbl: „Taková mazanice! A to tu vystavují?“ Druhý měl ráz smutného: „Vždycky mě velice mrzí, když vidím, že něco nemohu pochopit. Je jasné, že tu jde o velkého malíře. Obraz je zřejmě krásný, ale já to bohužel nemohu zachytit. Snad časem. Stává se mně často, že se smysl najednou jakoby zjevil.“ Jsou tedy dva druhy slepců. Oba nevidí. Ale jedni z toho vyvodí důsledek, že neexistuje nic, co by stálo za to, abychom se na to dívali. Druzí naopak svou slepotou trpí a rádi by prohlédli. Obsahem náboženského života jsou tajemství, která jenom Bůh zjevuje. Nikdo z nás je svými vlastními schopnostmi nevidí. Jsme v tomto oboru slepi. Chodí ovšem okolo nás tzv. věřící, jim tato tajemství dávají smysl života. Tedy nějakým způsobem přece jenom vidí. Jaká je reakce lidí okolo, tzv. nevěřících? Jedni je považují za naivní, za pošetilé. Druhé naopak mrzí, že nemohou pochopit to, co věřící uvádí v úžas. O těch druhých platí, že z milosti Boží časem prohlédnou i oni, otevrou se jim oči, aby viděli krásu neznámého světa.

Vidět a žít. Jedna malířka dostala k restaurování staré východní ikony. Nebyla věřící, byl to pro ni neznámý svět, ale časem se do toho vžila. Nakonec prohodila: „Chtěla bych vlastně tak žít, jak je to na těch ikonách zobrazeno.“ Jde tu sice o trochu nezvyklé vyznání víry, ale je pravé. Vybíráme si cestu v lese, dokud vidíme. Má tomu být v životě jinak? A přece se děje občas něco divného. Někdo se např. rád dívá v televizi na snímky vysokých hor, ale sám pěšky nikdy nevystoupí ani na malý kopeček. Zná hory, ale není horolezec. Ale zná hory skutečně? Horalé by se mu smáli, kdyby jim to řekl. Tím komichtější by bylo, kdyby někdo tvrdil, že zná lásku a rodinný život, protože to viděl často ve filmu. Ale v náboženství se to stává často. Lidé tvrdí, co všechno znají o Bohu, o církvi, o náboženství. Ale zdrojem jejich poznání jsou diskuze a povrchní četba. Život se vidí jenom v životě. Náboženství pak je život, ne abstraktní doktrína. V katechismu se sice naučíme hlavní články víry, ale jejich smysl uvidíme, až se rozhodneme žít podle toho, jak to tam je popsáno.

Všude o tom mluvili. Není dost jasné, proč Ježíš zakazoval uzdraveným osobám, které prožily zázrak, aby o tom mluvily. Vždycky se však poznamenává, že se jeho zákaz minul účinkem. Ti lidé naopak o tom mluvili všude, rozhlašovali div na celé kolo. Do jisté míry je to přirozené: Kdo zažil něco velkého, neobyčejného, nedokáže mlčet. Cítí, že to musí sdělit jiným. Ale přece je rozdíl ve sdílení. Prozrazujeme své vnitřní smýšlení navenek slovy, ale také celým svým chováním, celým postojem. Je-li např. někdo smutný, nemusí se to všem říkat, vidí to v jeho obličejí. Stejně tak se projevuje čistá radost, údiv atd. Kdo vede opravdový náboženský život, má často krásné zážitky. Ale není záhodno, zvláště v dnešní společnosti, aby se o náboženství tuze mluvilo. Je lépe, když je to vidět na postoji věřících. Sv. František z Assisi řekl jednou spolubratřím, že půjdou kázat. Prošli mlčky městem a vrátili se. „Proč jsme nekázali?“ ptali se ho druhové. „Kázali jsme svým příkladem,“ zněla odpověď. Tento druh kázání mají dělat věřící na každém kroku, protože otvírá oči slepým pro víru.

SOBOTA PO 1. NEDĚLI ADVENTNÍ - 3. PROSINCE 2022

Ježíš obcházel všechna města i vesnice, učil v jejich synagógách, hlásal radostnou zvěst o (Božím) království a uzdravoval každou nemoc a každou chorobu. Když viděl zástupy, bylo mu jich líto, protože byli vysílení a skleslí jako ovce bez pastýře. Tu řekl svým učedníkům: "Žeň je sice hojná, ale dělníků málo. Proste proto Pána žně, aby poslal dělníky na svou žeň." (Potom) si zavolal svých dvanáct učedníků a dal jim moc nad nečistými duchy, aby je vyháněli a uzdravovali každou nemoc a každou chorobu. Těchto dvanáct Ježíš poslal a přikázal jim: "Mezi pohany nechodte a do žádného samaršského města nevcházejte. Raději jděte k ztraceným ovcím z domu izraelského. Jděte a hlásejte: 'Přiblížilo se nebeské království.' Uzdravujte nemocné, probouzejte k životu mrtvé, očišťujte malomocné, vyhánějte zlé duchy. Zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte." (Mt 9,35-10,1.5-8)

Ježíš obcházel všechna města i vesnice. Byly v tradici církve vždycky dvě různé metody apoštolátu. Poustevníci utíkali z měst a vesnic, aby byli sami s Bohem. Ale časem se přihodilo, že je sami lidé začali hledat a navštěvovat. V tom případě je neodmítali. Např. v posledních dobách byl P. Pio daleko na jihu Itálie, kam bylo těžké spojení, ale stalo se, že se zapadlá vesnice zalidnila a stala centrem mnoha iniciativ. Jiní si naopak byli vědomi, že musí jako misionáři sami zajít do měst a vesnic a hledat duše, které chce Kristus spasit. Cesty, které po Indii a Japonsku pěšky ušel sv. František Xaverský, jsou i z hlediska sportovního velkým výkonem. Která z těchto metod je účinnější? Těžko říci, protože se nedá otázka řešit všeobecně. Každý má k Bohu své povolání a Duch svatý mu vnukne, co je pro kterou dobu příhodnější. Jisté je, že jsou okamžiky, kdy se má každý křesťan stát iniciativním a navštívit bližního: v nemocnici, v neštěstí, v těžkých chvílích. Nesmí budit dojem, že přišel dělat propagandu, ale pomoci a potěšit. Kam Ježíš přišel, uzdravoval především nemocné, proto si získal všude důvěru.

Když viděl zástupy, pojal ho s nimi soucit, protože byli zmoření a skleslí jako ovce bez pastýře. Málo už vidíme v našich zemích stádo ovcí a těžko si dovedeme představit, jak se jim vede bez pastýře. Situaci, jaká byla v Palestině, si dovedeme představit podle žalmu 23,1: „Hospodin je můj pastýř.“ Tam se dobře líčí jeho funkce. Zve po stezkách k zeleným pastvinám, k vodě, vyvede zabloudilé stádo z uzavřené rokle. Židé tedy právem aplikovali obraz pastýře na Boha. V evangeliu si jej přisvojuje sám Kristus. V homiliích Otců na toto téma se bohatě rozvíjí téma Boží prozřetelnosti s lidstvem, s národy i s každým člověkem. Teodoret Cyrský doplňuje přirovnání pastýře druhou metaforou: kormidelníka na lodi. Nezkušené plavci se dívají do vln a ztrácejí odvahu při bouři. Uklidní se, když vidí, že mají zkušeného kormidelníka. Kristus se sám nabízí, že loďku našeho života povede do přístavu.

Jděte a hlásejte: "Přiblížilo se nebeské království". Kde lidé tu víru berou, je těžko říci. Ale každý ujišťuje sebe i druhé, že zítra bude líp než dnes. Tato naděje dává rytmus životu. Kdo ji ztratil, přestal už morálně žít. Proto dal Dante nad brány pekla nápis: „Nech vši naděje!“ Naopak termín „nebeské království“ vyjadřuje splnění všech nadějí. Židé žili

z příslibů, že se jejich národ tohoto splnění dočká. Není to tedy malá věc jít hlásat, že už je nebeské království blízko. Církev převzala tento odkaz a opakuje ta slova už dva tisíce let. Jak tedy mám rozumět tomu výrazu, že už je „blízko“? Duchovní autoři mu dávají různý význam. Je blízko, protože je na dosah ruky. Kdo chce, může se ho zmocnit. Je blízko, protože uvnitř, v duši věřícího, už Bůh kraluje, i když ve světě to ještě není docela zřejmé. Je blízko, protože ti, kdo přijímají tělo Páně, už mají věčný život a mají záruku vzkříšení těla. Je blízko, protože ti, kdo uvěřili, prohlédnou, otevřou se jim oči a uvidí plnost milosti Boží.

PONDĚLÍ PO 2. NEDĚLI ADVENTNÍ - 5. PROSINCE 2022

Když jednoho dne Ježíš učil, seděli kolem farizeové a učitelé Zákona, kteří přišli ze všech možných míst v Galileji i v Judsku a z Jeruzaléma. Moc Páně v něm působila, aby uzdravoval. Tu přinášeli muži na lehátku člověka, který byl ochrnutý, a pokoušeli se ho vnést dovnitř a položit před něj. Když ho pro zástup lidí neměli kudy pronést, vystoupili na střechu, a otvorem ve stropě ho i s lehátkem spustili doprostřed před samého Ježíše. Když viděl jejich víru, řekl: "Člověče, odpouštějí se ti hříchy!" Učitelé Zákona a farizeové začali uvažovat: "Co je to za člověka? Dopouští se rouhání! Hříchy přece může odpouštět jenom sám Bůh." Ježíš však poznal jejich myšlenky a řekl jim: "O čem to v srdci uvažujete? Co je snadnější - říci: 'Odpouštějí se ti hříchy', nebo říci: 'Vstaň a chod'? Abyste však věděli, že Syn člověka má moc odpouštět na zemi hříchy" - řekl ochrnutému: "Pravím ti, vstaň, vezmi své lože a jdi domů!" A on před nimi hned vstal, vzal to, na čem ležel, šel domů a velebil Boha. Všechny pojal úžas a velebili Boha. Byli plní bázně a říkali: "Dnes jsme viděli něco podivuhodného." (Lk 5,17-26)

Člověče, jsou ti odpuštěny hříchy. V této jednoduché větě, kterou dnes přijímáme jako by byla samozřejmá, jsou dva výrazy velmi složité: hřích a odpuštění. Slovo hřích má dnes význam převážně náboženský. V obvyčejné řeči mluvíme o chybách, o nespravedlnosti, o zločinnosti apod. Chyby jsou nedobrovolné, jsou pochybením. Musíme se z nich naučit, jak jednat příště. Zločiny jsou „zlé činy“, ty se tedy musejí potrestat, jinak by nebyla na světě spravedlnost. Jak se do této souvislosti hodí slovo odpuštění? Vlastně tam nemá místo. Užíváme tohoto výrazu v jiné souvislosti, která je osobní. Říkáme, že nás někdo urazil, že se nás něco dotklo, že nás to mrzelo. Co to bylo? To není důležité. Bylo to však namířeno proti nám. Co máme dělat? První hnutí je to, které nás vybízí k pomstě, k odvetě. Ale objevíme v sobě i druhou myšlenku, která se dostaví vzápětí. Nemohli bychom mu to odpustit? Kde se vzala? Je to hlas Boží v nás, který nás vybízí, abychom se mu stali podobnými a jednali s lidmi tak, jak jedná On.

Hříchy přece může odpustit jenom sám Bůh. Dokážeme-li odpustit druhému i my, proč říkali Židé, že odpouští hříchy jenom sám Bůh? Je logické, že odpouští jenom ten, kdo byl

urážen, ne ten, koho se to netýká. Urážejí hříchy samého Boha? Těžko je si to přestavit. Slunce se neurazí, když se k němu obrátíme zády. Je příliš vysoko, aby se ho to mohlo dotknout. Kdo háže kamenem proti obloze, je v nebezpečí, že spadne jemu samému na hlavu. Víc se nemůže přihodit. Lidské úvahy, filosofie nedovedou ospravedlnit výraz, že je hřích „Boží urážka“. Nanejvýš připustí, že se může myslet jenom obrazně. Bible to naopak na každém kroku tvrdí. Bůh tam není jenom vysoký ideál. Sestupuje stále a stává se nám otcem. Otce se pak dotkne každá urážka jeho rodiny. Všecko zlo, namířené proti lidem, uráží i jeho, protože se s lidmi ztotožnil. Proto Bůh hřích trestá, ale také odpouští.

Abyste viděli, že má Syn člověka na zemi moc odpouštět hříchy, pravím ti: "Vstaň!" Hřích se dotýká Boha, který se ztotožnil s člověkem. Ale to má za následek tzv. svatou výměnu, jak ji nazývají Otcové církve: člověk se ztotožnil s Bohem. Dnes víme, že kněz ve zpovědnici odpouští hříchy na místě Božím. Apoštolové dostali tu moc od Krista dřív, než byli poslání do celého světa hlásat evangelium (srov. Jan 20,22n). Vykonávají tuto funkci svátostně. To však neznamená, že by ji měli vykonávat jenom oni sami. Každý z nás je povinen bližnímu odpouštět hříchy, aby se dostalo odpuštění jemu samému. Býval v našich krajích zvyk, že se při pohřbu, dřív než spouštěli rakev do země, kněz ptal přítomných: „Jestli vám snad něčím ublížil, odpouštíte mu?“ Odpověď zazněla svorně: „Odpouštíme.“ Bylo by dobré, abychom si uvědomili, že v takových okamžicích konáme Boží funkci, že je to vysoký úřad, privilegium, které se nám svěřuje. Kdo by to pak nedělal rád?

ÚTERÝ PO 2. NEDĚLI ADVENTNÍ - 6. PROSINCE 2022

Ježíš řekl svým učedníkům: Co myslíte? Když má někdo sto ovcí a jedna z nich se zatoulá, nenechá těch devětadevadesát na horách a nepůjde hledat tu zatoulanou? A když se mu podaří ji nalézt, amen, pravím vám: má z ní větší radost než z těch devětadevadesáti, které se nezatoulaly. Stejně tak nechce váš nebeský Otec, aby zahynul jediný z těchto nepatrných. (Mt 18,12-14)

Ztracená ovce. Je z římských katakomb známá socha Dobrého pastýře, který nese na ramenou ovci. Někteří pochybují, byla-li to socha původem křesťanská. Možná si ji křesťané přivlastnili, protože pěkně vyjadřovala podobenství evangelia. Ztratí-li se ze stáda ovce, je to žalostná věc. Jiná zvířata jsou inteligentnější, najdou cestu zpět ke stádu, ke stáji, ale ovce je opravdu ztracená. Podobenství pěkně vyjadřuje pravdu, která se v dogmatické teologii vyjadřuje teoreticky: bez Boží milosti není člověk schopen se obrátit z hříchu na pravou cestu. Věděl to dobře z vlastní zkušenosti sv. Augustin, proto se tak zásadně postavil proti pelagiánům, kteří tvrdili, že k tomu stačí silná vůle. A co řekneme těm dnes, kteří naopak silnou vůli nemají a prohlašují, že se změnit nemohou, protože k tomu nemají sílu? Základní odpověď je jednoduchá: zbloudilý se sám nenapraví, ať už má vůli silnou nebo slabou. Musí se modlit, aby ho Ježíš vzal na ramena, aby ho milost vedla. S tou pak bude spolupracovat podle sil, které má. Jeho vůle se posílí tak, že dokáže divy.

Má z ní větší radost než z těch devětadevadesátí, které nezabloudily. Jde tu o způsob mluvy hodně lidský, je to rozvinuté podobenství. Příklady pak není radno analyzovat metafyzicky, dělat z nich abstraktní principy. Těžko říci, nakolik má Bůh jako dokonalá bytost z něčeho větší nebo menší radost. Ježíš však je Bůh a člověk současně. A jako člověk má velkou radost při obrácení Magdalény, Matouše, Zachea. Radost se projeví všude tam, kde se nám podaří dílo, které jsme si vzali jako cíl a které nás stálo mnoho práce. Tímto dílem je pro Krista spása světa, zachránění ztracených. Radost má každý, komu se podaří něco, co převyšuje všechny jiné výkony. Má radost lékař, když zachrání život pacientovi, kterého ostatní považovali za ztraceného. Tím větší je radost, když se zachrání pro život věčný a vyléčí se duše. Sv. Jan Zlatoústý mluvil k laxním a unuděným obyvatelům hlavního města, kteří hledali všechny možné zábavy: „Pokuste se zachránit aspoň jednu duši, přivést na správnou cestu alespoň jednoho zbloudilého, pak uvidíte, co je pravá radost!“

Není vůle vašeho Otce v nebesích, aby zahynul jediný z těchto maličkých. Snadno se řekne: Zachránit druhého! Ale v mnoha případech dodáváme: Tu se nedá už nic jiného dělat než modlit. Říkáme to s povzdechem a s dávkou pesimismu, asi tak jako když lékař řekne: Zkusím ještě tuto léčbu, snad se to ještě povede! I k tomu má sv. Jan Zlatoústý svou poznámku. Víme dobře, že je modlitba někdy vyslyšená a někdy ne. Máme-li říci proč, udáváme tento důvod: Bůh vyslyší modlitbu, která je podle jeho vůle, musí však odepřít přání, které by s tím bylo v rozporu. Víme však, jaká je Boží vůle v jednotlivých případech. Někdy ano, někdy ne. Ale přece jsou okolnosti, kdy víme, že jsme s Bohem zajedno: Když se modlíme za odpuštění hříchů, za obrácení hříšných. Takové je přání Boží, a proto má naše modlitba velkou sílu. Kdy a jak se vyplní, to už je zase v Božím tajemství.

STŘEDA PO 2. NEDĚLI ADVENTNÍ - 7. PROSINCE 2022

Ježíš se ujal slova a řekl: "Pojďte ke mně, všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete pro své duše odpočinek. Vždyť mé jho netlačí a mé břemeno netíží." (Mt 11,28-30)

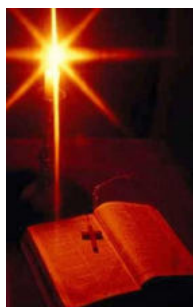

Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, já vás občerstvím. Dnes už nejsou králové, kteří zakládají říše. Máme však vůdce politických stran. Jejich úspěch se měří podle počtu stoupenců, které si získali. Snaží se proto předložit líbivý program s velkými sliby, často se také hledí opřít o masy proletariátu, o davy těch, kdo nic nemohou ztratit, a proto jdou snadno za jakýmkoliv slibem. I David ve Starém zákoně, když utekl do hor před Saulem, pozval k sobě ty, kteří museli utéci ze svých měst a kmenů. Na první pohled vypadá podobně i povolání Kristovo k těm, „kteří jsou obtíženi“. Je jich ve světě mnoho, půjdou-li za ním, získá brzy většinu. A přece je velký rozdíl mezi Mesiášem a politickým vůdcem. Politik se musí o své stoupence opírat, jinak by nebyl ničím. Ježíš přichází k

obtíženým, aby je občerstvil, aby jim ulevil. Předpokládá ovšem důvěru, musí se mu uvěřit, že to udělá. Víra uzdravovala nemocné, které k němu přinášeli, víra odpouštěla hříchy těch, kdo se ke Kristu obrátili. Táž víra tedy ulehčí i těm, kdo se lopotí, přijdou-li k Ježíši.

Jsem tichý a pokorný srdcem, naleznete odpočinek pro svou duši. Vůdcové, kteří volají lid k sobě, slibují. Vědí, že pro velké hnutí nestačí malé útěchy a almužny. Slibují tedy velké změny. Každé opravdové hnutí je revoluční. Latinsky „revoluce“ znamená převrat. Revolucí už bylo v dějinách lidstva mnoho a některé přinesly opravdu zásadní změny v pořádku světa. Ale žádná z nich nebyla definitivní. Změněný pořádek vyhovoval v první periodě, časem se ukázaly jeho stinné stránky a vyšlo najevo, že se i nového řádu zneužilo. Je křesťanství hnutí revoluční? Obrací se k chudým a pronásledovaným, slibuje jim útěchu, ale celkem jinak, než to dělají revoluce světa. Neříká, že se všechno napraví, když se změní vnější pořádek. Proto usiluje o revoluci vnitřní, o nápravu srdce a smýšlení. Svět se změní v tom okamžiku, budeme-li ho vidět jinýma očima. Ve zmatku a bouřích světa najdeme mír, až se utiší vlny srdce, až se stane mírným podle Srdce Ježíšova.

Vezměte na sebe mé jho ... Vždyť mé jho netlačí. Slovo „jho“ se stalo už jenom symbolickým. Při orání se už dnes neužívá. Znamená tedy každou povinnost, kterou nám uložili a která pochopitelně tíží. Není však každá stejně těžká. Říkáme, že máme lehkou nebo těžkou práci. Jde-li o ruční výkon, záleží to na síle svalů. U počítače jde o oči a nervové napětí. Ale žádná práce není jenom tělesná. Zásadně ji mění duševní postoj, který k ní máme. Jeden schopný italský chirurg se chystal po denní práci večer domů. Ale ve dveřích nemocnice slyší křik. Starší žena tam omdlévala. Co se stalo? Její chlapec narazil s motorkou na nákladní auto, celý obličej je rozbitý. Řekli na první pomoci, že se nedá nic dělat. Opravdu? Chirurg se vrátil, celou noc pracoval, sešival, potil se, nadával. Ale věc se podařila. Obličej je poznamenaný, ale chlapec jí a mluví. „Nikdy jsem nepracoval s takovou vervou jako tu noc,“ vzpomíná chirurg. Láska k člověku dělá i těžkou práci lehkou, láska k Bohu pak zvedá i nejtěžší náklady s úsměvem.

ČTVRTEK PO 2. NEDĚLI ADVENTNÍ - 8. PROSINCE 2022

Ježíš řekl zástupům: "Amen, pravím vám: Mezi těmi, kdo se narodili ze ženy, nepovstal nikdo větší než Jan Křtitel. Ale i ten nejmenší v nebeském království je větší než on. Od času Jana Křtitele až po tuto chvíli nebeské království trpí násilí a násilníci je uchvacují. Neboť všichni Proroci i Zákon prorokovali až do Jana. A chcete-li to přijmout: on je Eliáš, který má přijít. Kdo má uši, slyš!" (Mt 11,11-15)

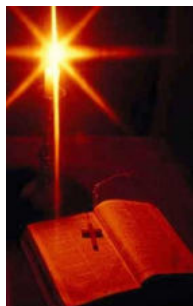
Mezi zrozenými ze ženy nevystoupil nikdo větší než Jan Křtitel. Na ikonách křtu Ježíše v Jordáně je vymalován sv. Jan Křtitel jako muž vysoké postavy, široce rozkročený, jednu nohu vzadu, druhou směrem k Jordánu. Míní se tím vyjádřit, že je mezníkem mezi Starým a Novým zákonem. Hlavní osobnosti Starého zákona vynikaly tím, že měly prorocký dar. Jejich úkolem bylo ukazovat, kam míří dějiny Izraele. Všecko, co se tam stalo, mělo smysl jako příprava na příchod Mesiáše. Sv. Jan je poslední prorok. Ukazuje na Mesiáše ne už v symbolech a náznacích, ale přímo rukou: „Hle, beránek Boží!“ (Jan 1,36). Jeho kázání pak

je poslední přípravou na přijetí slov samotného Ježíše. Dějiny vyvoleného národa tedy začínají a končí dvěma velkými osobnostmi: Abrahámem a Janem Křtitelem. Abrahám je „otec všech věřících“ (srv. Gal 3,6n; Řím 4). Spása totiž začíná vírou, důvěrou, nadějí. Víra pak je určena k tomu, aby dorostla do vidění. Jan Mesiáše uviděl. Symbolicky se dá říci, že se tento vývoj stále opakuje v našem životě. Kdykoliv uvěříme Bohu a máme v něho plnou důvěru, dospějeme časem k tomu, že uvidíme, zjistíme, že jsme dobře udělali, že je Bůh s námi.

A přece ten nejmenší v Božím království je větší než on. Text se čtenářům Bible nikdy nejevil snadný, proto jej vykládali různě. V moderní exegezi se vyskytlo dokonce vysvětlení, které nutí opravit překlad. Místo „ten nejmenší“ by se mělo říci: „ten, který je mladší“. Pak by tu Ježíš mluvil o sobě a smysl by byl prostý: Jan Křtitel je největší prorok, ale já, který jsem mladší než on, jsem větší, se mnou už Boží království přišlo. Tak to ovšem nevykládali v minulosti. Hledali proto vysvětlení jiné. Porovnávají Starý a Nový zákon, jejich hodnotu. Židé dostali od Boha Zákon a Proroky. To byl velký dar Boží milosti. Ale jak daleko víc dostává křesťan v církvi! Křest ho činí Božím dítětem, v eucharistii se sjednocuje se samým Kristem atd. Tento výklad je tedy určen k tomu, abychom si stále víc a lépe uvědomovali, jak velké postavení máme, když jsme členy církve, a jaké prostředky se nám nabízejí.

Od času Jan Křtitele až po tuto chvíli je nebeské království vystaveno násilí a násilníci je uchvacují. I tento verš našel u duchovních autorů dvojí vysvětlení. Jedno je docela prosté a je ospravedlněno zkušeností. Od samotného počátku až dodnes je církev více nebo méně pronásledována. Musí se s tím počítat, patří to k jejím dějinám. Církev v malém jsme my sami, proto i v našem osobním životě se každé rozhodnutí pro dobro setká s odporem. Sv. Ignác z Loyoly říkal, že právě takový odpor ho ujišťuje, že se rozhodl správně, že jde po cestě Kristově. Ale ve staré době, v mnišské literatuře dávali tomuto verši evangelia také jiný smysl. Království Boží, církev, dary Ducha svatého jsou tu, máme je k dispozici. Ale přesto stojí námahu se obrátit a doopravdy jít za Kristem. Člověk se musí přinutit, udělat si násilí. Jen takoví „násilníci“ v dobrém slova smyslu se zmocní Božího království. V tom smyslu končí druhá kniha Následování Krista: „Jenom natolik pokročíš, nakolik si učiníš násilí.“

PÁTEK PO 2. NEDĚLI ADVENTNÍ - 9. PROSINCE 2022

Ježíš řekl zástupům: "Ke komu přirovnám toto pokolení? Je jako děti, které sedí na tržišti a volají na své druhy: 'Hráli jsme vám, a vy jste netancovali, nařikali jsme, a vy jste neplakali.' Přišel Jan, nejedl a nepil, a říkají: 'Je blázen.' Přišel Syn člověka, jí a pije, a říkají: 'Je to žrout a pijan, přítel celníků a hříšníků.' Ale přece moudrost se ospravedlní svými skutky."

(Mt 11,16-19)

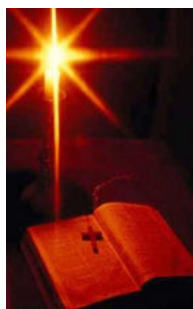
Zahráli jsme vám, a netancovali jste, smutně jsme zpívali, a nenářikali jste. Zdá se, že se tu Ježíš odvolává na dětskou hru. Sv. Cyril Jeruzalémský se ještě pamatuje, že si tak

děti v Palestině hrávaly: na svatbu a na pohřeb. Děti totiž rády napodobí něco, co vidí a co není každý den. Možná berou hru dost vážně, ale neberou ji vážně dospělí, kteří se na ně dívají. Spása, kterou Bůh lidem přináší, se jim sděluje skrze svědky Boží. Někteří jim věří, někteří odporují, ale velká část lidí je nebere vážně. Čím to je? Tzv. axiologie, nauka o hodnotách, studuje problém, čím to je, že člověk něco bere vážně a něco ne. Působí tu mnoho prvků. Ale filosofové, jako např. Heidegger, upozorňují na to, že bývá na počátku jakási základní volba. Člověk zaujme životní směr: Chtěl bych být ... Potom hodnotí všechno ostatní, souhlasí-li to s plánem nebo ne. Pro mravní a náboženský postoj je důležité, aby se člověk jednou doopravdy rozhodl pro dobro. Potom bude brát vážně všechno, co k tomu vede.

Přišel Jan, nejedl a nepil, říká: "Je posedlý". Proroci, hlasatelé nového hnutí, se obvykle vždycky postili. Půst má v dějinách národů zvláštní symboliku. Člověk, který přestává jíst, jako by říkal, že trhá pouta s předcházejícím životem. Proroci se postili před započatím svého poslání. V některých zemích se postily nevěsty před svatbou, protože přejdou do jiného domu, do jiné rodiny. V prvních křesťanských dobách se předpisoval půst před křtem. Je proto docela v duchu tohoto symbolismu půst sv. Jana Křtitele. V něm židovský národ přechází ze Starého do Nového zákona. Nechtěli ovšem tomuto symbolu porozumět farizeové, kteří ulpěli na starých předpisech a zvycích. Přestože však svědectví Janova života bylo velmi výrazné, nezbylo, než je vyložit ve zlém. Tak je tomu v denním životě doposud. Ten kdo ulpěl tvrdošíjně na svém, vyloží ve zlém všechno, co se mu protiví, i kdyby to bylo sebeprůkaznější znamení.

Přišel Syn člověka, jí a pije. V duchu staré prorocké tradice začal Ježíš svou veřejnou činnost čtyřicetidenním postem. Ale pak žil jako každý normální člověk svého prostředí. Někomu to bylo divné. Nebylo by jeho kázání účinnější, kdyby vystoupil např. podobně jako Jan Křtitel? Snad. Ale možná je pro obyčejný způsob Ježíšova života daleko vážnější důvod. V něm se Bůh stal člověkem, všechno lidské se stalo Božím. Tedy není pozdviženo k Bohu jenom to, co je zvláštní, co je mimořádné, ale prostě všechno, celý lidský život ve všech jeho projevech. V tomto smyslu píše sv. Pavel později křesťanům: „Ať jíte, ať pijete nebo cokoli jiného děláte, všechno dělejte k Boží oslavě“ (1 Kor 10,31). A dnes? V životě církve jsou mimořádné zjevy, jsou tu světcí, vyskytují se zázraky, bývají i zjevení. Ale to všechno procentně tvoří nepatrnou část dějin církve. Tu je převážně normální denní život. Je potřeba umět uvidět Krista a Boží zjevení i v tomto obyčejném denním životě. Tu se projeví, má-li kdo doopravdy víru.

SOBOTA PO 2. NEDĚLI ADVENTNÍ - 10. PROSINCE 2022

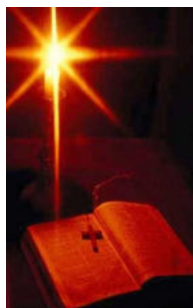
Když sestupovali z hory, zeptali se učedníci Ježíše: "Pročpak učitelé Zákona říkají, že napřed musí přijít Eliáš?" Odpověděl: "Eliáš jistě přijde a obnoví všechno. Ale říkám vám: Eliáš už přišel, ale nepoznali ho a udělali s ním, co chtěli. Tak i Syn člověka bude od nich trpět." Tehdy učedníci pochopili, že jim mluvil o Janu Křtiteli. (Mt 17,10-13)

Proč tvrdí vykladaelé písma, že napřed musí přijít Eliáš? Všeobecně se věřilo, že se bezprostředně před příchodem Mesiáše objeví znovu Eliáš, považovaný za největšího proroka. Ježíš vysvětluje, že Eliáš už přišel, byl jím sv. Jan Křtitel. Nejde tedy o tu nebo jinou osobu, jde o fakt sám, že je příchod Kristův ohlášen prorokem. Dává se té okolnosti hlubší význam. Je symbolem něčeho, co se denně uskutečňuje v duchovním životě. Lidské osudy jsou rozmanité, někdy velmi spletité. Ale duchovní autoři nás ujišťují, že se jednou, dříve nebo později, každý člověk setká s Kristem. A tomuto sekání obyčejně předchází prorok, tj. člověk, který mluví na místě Božím. Ten člověka na setkání připraví. Je to velký úkol, ale není úplně mimořádný. Vždyť ho zastávají rodiče a vychovatelé vůči dětem, přítel vůči druhému příteli. Kristus sám nám mluví v hlasu svědomí. Ti, kteří mají druhé rádi, je dobrými slovy a příkladem připraví, aby ten hlas svědomí slyšeli.

Eliáš přijde a všechno obnoví. Jako se věřilo v židovském národě, že se objeví prorok, tak se také tomuto proroku přičítala neobyčejná moc: obnoví všechno. Tím prorokem byl Jan Křtitel, kázal nadšeně obnovu, ale všechny přesto neobnovil. Čím to je? Ohnivě kázání a strhující příklad na lidi působí. Ale zůstanou stále něčím vnějším. Sv. Basil se nad tímto problémem zamyslel, když si položil otázku výchovy. Tenkrát totiž začaly poprvé tzv. klášterní školy. Brali tam chlapce, aby je vychovali k duchovnímu životu. Podaří se to? Co jim můžeme dát?, ptá se sv. Basil. Tři věci: vštípit jim dobré životní zásady, ukázat jim dobrý příklad, navyknout je dobrému chování a modlitbě. Ale pak se dostaví svobodná vůle dospívajícího chlapce. Chce-li se rozhodnout k dobrému, je mu to snadné, ví, oč jde, a je k tomu přivyklý. Ale odepře-li, žádná dobrá výchova ho k dobru nepřinutí. Proroci připravují Kristův příchod, ale setkání s ním zůstává svobodné.

Eliáš už přišel, ale nepoznali ho. Tak i Syn člověka bude od nich trpět. Starý zákon jak praví sv. Pavel, byl pedagogem, tj. vychovatelem ke Kristu (Gal 3,24). I dnes patří náboženství k pedagogii, k výchově mládeže. A přece je zásadní rozdíl mezi výchovou ke zpěvu, k umění apod. na jedné straně a k náboženství na straně druhé. Těm prvním předmětům se naučíme podle toho, jaké máme vlohy. Náboženský život však není jenom předmět vyučování. O Krista se vede ve světě boj. Kdo pěkně zpívá, sklídí všeobecnou pochvalu. S tou nemůže počítat ten, kdo si zvolil jít za Kristem. Když bylo tolik lidí, co nepřijali jeho, bude jich stejně tolik, kteří se postaví proti těm, kdo ho chtějí následovat. Světci si toho byli dobře vědomi, a proto při každém rozhodnutí pro dobro počítali s odporem. Dokonce je ten odpor utvrzoval v přesvědčení, že jsou na správné cestě, proto šli s odvahou dál.

PONDĚLÍ PO 3. NEDĚLI ADVENTNÍ - 12. PROSINCE 2022

Když přišel Ježíš do chrámu a učil, přistoupili k němu velekněží a starší lidu s otázkou: "Jakou mocí děláš tyto věci? Kdo ti tomu dal plnou moc?" Ježíš jim odpověděl: "Také já se vás zeptám na jednu věc. Když mi na ni odpovíte, i já vám řeknu, jakou mocí dělám tyto věci. Odkud byl Janův křest? Z nebe,

anebo od lidí?" Ale oni mezi sebou uvažovali: "Řekneme-li 'z nebe', namítne nám: 'Proč jste mu tedy neuvěřili?' Řekneme-li však 'od lidí', musíme se bát lidu, protože všichni pokládají Jana za proroka." Odpověděli tedy Ježíšovi: "Nevíme." A on jim řekl: "Ani já vám nepovím, jakou mocí tyto věci dělám." (Mt 21,23-27)

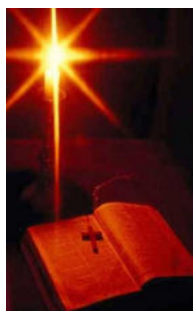

Jakou mocí děláš tyto věci? Mezi Ježíšovými skutky ovšem nejvíc působily na lid jeho zázraky, podivuhodná uzdravení nemocných. I dnes se vyskytují léčitelé, kteří se snaží pomoci zvláštním způsobem. Když se to podaří, říkáme, že mají zvláštní moc. Ale nepovažujeme ji za zázračnou. Vždyť příroda dává některým lidem zvláštní schopnosti a síly. Zázraky Kristovy však rozhodně překračovaly možnosti přírody. Působila tu vyšší moc. Musí se nutně předpokládat zásah Boží? Co kdyby tu byl vliv zlého ducha? Teoreticky by to bylo možné. Proto sám Ježíš často ujišťuje lid, že tu jde o moc, kterou mu dal Otec, a že se dá dokonce říci, že sám Bůh Otec koná tyto zázraky prostřednictvím Syna (srv. Jan 10,25). Proto se také zástupy divily, „že dal takovou moc lidem“ (Mt 9,8). Celé dějiny spásy, jak je známe z Bible, nás ujišťují, že Bůh sestupuje k lidem a že jim propůjčuje svou, tj. Boží moc. Toto tajemství je dodnes základem církve, hlavně její modlitby a svátostí.

Velekněží a starší lidu se ptali: Jakou mocí děláš tyto věci? Není to ojedinělý případ, stává se to snad často. Vyskytne se v Lurdech zázračné uzdravení. Ateista, nevěřící lékař, má po ruce všechny argumenty, aby to vyšetřil: rentgenové snímky, svědectví těch, kdo byli blízko pacienta samého. Jaký bude jeho úsudek upřímný a vědecký? Prohlásí, že tu jde o případ, který si nedovede vysvětlit, že se takové uzdravení v lékařské zkušenosti nevyskytuje. Zeptáme-li se ho pak, věří-li, že tu jde o Boží zásah, prohlásí, že to není jeho kompetence. A na otázku, věří-li on sám v zázrak, musí vyznat upřímně, že ne. Nevěří-li někdo v Boha, nemůže ovšem věřit, že by byl ve světě činný, že by do dění zasahoval. Předáci izraelského národa nechtěli věřit, že je Ježíš poslaný Mesiáš, nemohli tedy ani jeho skutky považovat za Boží. Proto ani dnes církve nepřesvědčí nikoho, kdo k ní už předem zaujal negativní postoj. Spisovatel Werfel si zvolil jako motto ke své Písni o Bernardettě tato slova: „Kdo věří v Boha, zázraky nepotřebují a těm, kdo v Boha nevěří, žádné zázraky nepomohou.“

Odkud byl Janův křest? Pro hodnocení případu jsou vždycky důležití hodnověrní svědkové. Jich se ptáme, jak oni věc posuzují, co oni soudí o případu. Sv. Jan Křtitel vydal jasné a důrazné svědectví o Ježíšovi (srv. Jan 1,29n). Byl to svědek hodnověrný a lid mu věřil. A přece ani to izraelské předáky nepřesvědčilo a jeho hodnověrnost uvedli v pochybnost. Ježíšovu učení a církvi už po dva tisíce let vydávají svědectví miliony věřících. Někteří z nich za toto svědectví dávají i život, jsou mučedníci, řecky a latinsky martyres, tzn. svědkové. A přece je tolik těch, kdo jim nevěří. Prostě neuznávají jejich hodnověrnost. Je to logický důsledek ateismu: kdo nevěří Bohu, přestane věřit i lidem. Důsledky tohoto postoje známe z denní zkušenosti.

ÚTERÝ PO 3. NEDĚLI ADVENTNÍ - 13. PROSINCE 2022

Ježíš řekl velekněžím a starším lidu: "Co soudíte o tomto případě: Jeden člověk měl dva syny. Přistoupil k prvnímu a řekl mu: 'Synu, jdi dnes pracovat na vinici.' On odpověděl: 'Mně se nechce', ale potom toho litoval, a přece šel. Přistoupil k druhému a řekl totéž. Ten odpověděl: 'Ano, pane', ale nešel. Který z těch dvou vykonal otcovu vůli?" Odpověděli mu: "Ten první."

Ježíš jim řekl: "Amen, pravím vám: Celníci a nevěstky vás předcházejí do Božího království. Přišel k vám Jan, aby vám ukázal správnou cestu, ale neuvěřili jste mu. Celníci však a nevěstky mu uvěřili. Vy jste to viděli, a přece ani potom jste se nezměnili a neuvěřili jste mu." (Mt 21,28-32)

„Jdi dnes pracovat na vinici!“ „Ano, pane.“ A nešel. Vypravoval misionář na ostrově v Tichém oceánu, jak je těžké pro Evropana si zvyknout na odlišnou mentalitu. U nás se vyhrožuje dětem, že dostanou uhel na jazyk, když lžou nebo slibují neupřímně. Tam prý je zase hlavní bod výchovy naučit dítě, aby neodmlouvalo. Misionáři prý se stalo, že požádal děti, aby mu odpoledne pomohly přenést věci. Všechny s úsměvem přisvědčily, a žádné nepřišlo. Když se pak zlobil, děti plakaly, že je na ně zlý za to, že mu slušně a pěkně odpověděly. Ale pak dodal, že ti domorodci nejsou lháři. Musí se ovšem ptát jinak, když od nich něco chce. Přisvědčení na dotaz je pouhá slušnost, to tam každý ví a s tím počítá. Naše evropská mentalita je ovšem odlišná. U lidí bychom s planým přitakáváním nepochodili. Ale buďme upřímní! Vůči Bohu, kolik příslibů, obsažených v modlitbách, které denně opakujeme, zůstává jen zdvořilostí typu z Tichého oceánu.

Odpověděl: „Mně se nechce.“ Ale potom toho litoval a šel. Chuť k jídlu je známkou dobrého žaludku a tělesné struktury, chuť k práci prozrazuje duševní zdraví. Bohužel zdravých lidí je málo, jak tělesně, tak i duševně. Nemají-li někteří chuť k jídlu, tím více je těch, kterým se nechce pracovat. Řeknou-li to otevřeně, jsou alespoň upřímní a nemusejí si vymýšlet neskutečné potíže. Ale k upřímnému přiznání se musí přidat i jiné upřímné zjištění, že se totiž dá pracovat, i když se člověku nechce. Scholastika rozlišovala dva termíny, těžko přeložitelné do češtiny. Jeden je voluntas, tj. vůle se rozhodnout, umět říci: Já chci. Druhý termín je velleitas, pro kterou nemáme podstatné jméno v češtině, ale opsané znamená: Chce se mně. Charakter a mravnost člověka tvoří to první. A když člověk dokáže říci: „Chci, i když se mi nechce“, je jeho skutek záslušnější a zdatnější, než kdyby měl velkou chuť, ale slabou vůli.

Celníci a nevěstky vás předcházejí do Božího království. Několikrát čteme v evangeliu spojení „celníci a nevěstky“. Byly to totiž dva typy hříšníků, kterými se nejvíce opovrhovalo a kteří se, z jejich pohledu, nestarali o Boží zákon. Patřili rozhodně k těm, kterým se nechtělo pracovat na Boží vinici. To, že se jich Kristus několikrát zastal, ovšem způsobilo pohoršení. Žádná společnost nesnáší, aby se lidé dobré pověsti srovnávali s těmi, kteří mají špatné jméno. Nikde se ovšem Kristus nezastává jejich způsobu života, zná dobře jejich hříchy, ale vyjadřuje tu svůj zvláštní postoj k hodnocení člověk, tj. podle schopnosti a odhodlání obrátit se. Pohádky rozlišují lidi zásadně dobré nebo

nenapravitelně zlé. Život není pohádka. Písmo nám všem zjevuje hříšnost a slabost, ale i možnost obrátit se, dělat pokání. To je proto hlavním tématem kázání v Bibli.

STŘEDA PO 3. NEDĚLI ADVENTNÍ - 14. PROSINCE 2022

Jan si zavolal dva ze svých učedníků a poslal je k Ježíšovi se vzkazem: "Ty jsi ten, který má přijít, anebo máme čekat jiného?" Ti muži přišli k němu a řekli: "Jan Křtitel nás posílá k tobě s otázkou: Ty jsi ten, který má přijít, anebo máme čekat jiného?" Právě tehdy uzdravil mnoho lidí z nemoci, neduhů a od zlých duchů a mnoha slepým daroval zrak. Odpověděl jim tedy: "Jděte a oznamte Janovi, co jste viděli a slyšeli: slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluší slyší, mrtví vstávají, chudým se hlásá radostná zvěst. A blahoslavený, kdo se nade mnou nepohorší!" (Lk 7,19-23)

Jsi ten, který má přijít? Čekání je známka života. Jdu-li spát, mám naději, že ráno vstanu. Ráno se dáváme do práce, protože doufáme, že si večer odpočineme. Kdo nemá, co by čekal, už vlastně nežije, je psychologicky mrtvý. Očekávání je ovšem různého druhu a tím se hodnotí i úspěch v životě. Nejjednodušší je prosté očekávání zítřka, naděje, že život jde dál, že pro mne nekončí. Ale to samo je bez obsahu. Máme naději, že se zítra něco dobrého dostaví. To pak se víc a víc konkretizuje. Jeden touží dosáhnout jistého postavení, druhý si chce postavit dům, třetí píše knihu a chce ji dokončit. Jsou to naděje částečné. Když se nevyplní, působí smutek, a když se vyplní, vzbudí pocit, že už život skončil, že už tu nemáme co čekat. Život je tak velký, jak velké jsou jeho naděje. U Židů se všechny slily v jeden velký příslib: příchod Mesiáše. Kristus pak je i pro křesťany jediný plný obsah životní naděje.

Máme čekat jiného? Židé Krista očekávali, my křesťané věříme, že už přišel. Ale byl to jenom začátek v historii Nového zákona. Na konci věků má znovu přijít ve slávě. Teologové si někdy kladou otázku: Je to už definitivní ohlášení smyslu našich dějin? Co kdyby se ještě jednou na zemi objevil nový Mesiáš tak, že by po Starém a Novém zákoně přišel ještě třetí zákon, nové úplnější zjevení Boha? Odpověď na tuto otázku je záporná. Věříme, že je Ježíš Slovo Boží, které se vtělilo. V něm tedy Bůh vyslovil všecko, co lidem chtěl říci. Neznamená to ovšem, že už lidé všechno pochopili. V pochopení Krista musíme my osobně i celá církev ponenáhlu růst. Často slyšíme námitku, že se církev mění, že není to, co bývala. Všecko, co roste, má dvojí stránku: mění se a zůstává to stejným. Změnili jsme se od dětství do dneška, ale jsme to stále my sami. Takové jsou všechny změny v církvi. Je v ní živý, stále týž Kristus, který dorůstá do plnosti.

Kristus „přicházející“. Ve Věřím v Boha recitujeme větu: „Který přijde soudit živé i mrtvé...“ Rozumíme jí docela jednoduše: Na konci se objeví Syn člověka v nebeských oblacích (srv. Mt 24,30), aby ukončil vývoj světa slavnostním aktem. Na ikonách je to znázorněno tak, že nahoře andělé svíjejí do svitku nebeskou oblohu se sluncem, měsícem, hvězdami. Svět začal stvořením nebe a země (Gn 1,1), nyní končí. Je to ovšem představa

obrazná, nemůžeme ji brát doslova. Ale jinak než v obrazech se o tak velkých tajemstvích mluvit nemůže. Jisté nedorozumění však působí český překlad ve slovech „který přijde“. Přenášejí nás do nějaké daleké budoucnosti. Naopak text řecký a latinský mluví víc o přítomnosti, o Kristu, „který je přicházející“, tj. který pomalu, ale jistě proniká do našeho světa, i když se to děje ponejvíc neviditelně. Ale každý dobrý skutek, každá modlitba znamená částku velkého Kristova příchodu, který je nám den za dnem bližší a kterého máme proto den co den intenzivněji očekávat.

ČTVRTEK PO 3. NEDĚLI ADVENTNÍ - 15. PROSINCE 2022

Když Janovi poslové odešli, začal Ježíš mluvit k zástupcům o Janovi: "Co jste vyšli na poušť vidět? Snad rákos zmítaný větrem? Nebo co jste vyšli vidět? Člověka oblečeného do jemných šatů? Ti, kdo nosí skvělé šaty a žijí v přepychu, jsou přece v královských palácích. Co jste tedy vyšli vidět? Proroka? Ano, říkám vám, víc než proroka. To je ten, o němž je psáno: 'Já posílám svého posla před tvou tvář, aby připravil cestu před tebou.' Říkám vám: Mezi narozenými ze ženy není nikdo větší než Jan. Ale i ten nejmenší v Božím království je větší než on." Všechn lid, který mu naslouchal, ba i celníci, dali Bohu za pravdu tím, že přijali Janův křest. Farizeové a znalci Zákona však pohrdli úmyslem, který Bůh s nimi měl, a nedali se od něho pokřtít. (Lk 7,24-30)

Co jste vyšli na poušť vidět? Snad rákos zmítaný větrem?

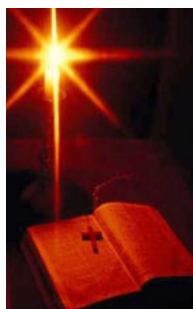
Východní tradice uctívá sv. Jana Křtitele jako zakladatele mnišského života, protože žil od mládí na poušti. Dnes se domnívají někteří, že se mu dostalo asketické výchovy v Kumránu, kde žili tzv. eséni. Ti praktikovali způsob řeholního života na břehu Mrtvého moře. Jisté je, že Jan, když začal kázat, působil neobyčejně svým zjevem. Uprostřed společnosti, která se lopotí jenom proto, aby se dobře najedla, oblékla a bavila, se najednou vyskytne člověk, který o to všechno nestojí. Ukazuje názorně, že má lidské tělo opravdových potřeb skutečně málo a že se poměrně lehce zabezpečí. Zbývá tedy mnoho svobodného času, aby se mohla mysl zabývat Božím světem. V tom viděli asketi všech zemí a náboženství posláním ve společnosti.

Nevytýkají lidem, že myslí především na sebe. Takoví jsme. Ale ukazují, že máme myslet na sebe správně, tj. hledat ne to nejnižší, ale umět pozvednout mysl k čistému ideálu. Pak se ukáže pravá velikost člověka.

O něm je psáno: „Já posílám svého posla před tvou tvář“ (Mal 3,1). Asketismus není jev typicky křesťanský. Praktikoval se od dávných dob v Indii, v Egyptě, v zámořských zemích. Má celkem jednoduchý základ. Spojuje se se snahou o moudrost. Moudrý je ten, kdo umí rozeznávat důležité, méně důležité, podřadné, dát přednost vyššímu před nižším, duši před tělem, zájmům věčným před chvilkovými, dočasnými. Asketi nejsou vždycky náboženští. I ušlechtilí humanisté a dokonce i původní upřímní ateisté dovedli obětovat mnoho pro své ideály. Ale co když se ty pak ukáží falešnými, pouhými iluzemi? Biblický asketismus plyne z jiného předpokladu. Je tam spojen s životem prorockým. Prorok pak je

ten, koho sám Bůh posílá, aby něco velkého vykonal. Obětuje tedy všechno to, co by mu v jeho poslání překáželo. Má radostnou jistotu, že jeho oběti nejsou nadarmo, že se nehoní za motýlem klamů, není v nebezpečí stát se fanatikem. Bůh mu ukázal, kam má jít, a proto jde po té cestě důsledně.

Aby připravil cestu před tebou. Kolik práce dá příprava na svatbu, na rodinnou slavnost, na svátky. Ale rádi se obětuje, protože se těšíme na to, co přijde. Na tom příkladu vidíme i druhou vlastnost křesťanského asketismu. Má ráz očekávání, eschatologický. To, čeho jsme se zřekli, se nám jednou vrátí ve formě daleko krásnější. Podle starého zvyku bývá půst před velkými svátky. Je to symbol křesťanské naděje. Po sedmi dnech týdne, které znamenají pozemský život, očekáváme tzv. „osmý den“ věčné radosti, věčného života. Proto chápeme i těžkosti života jako přípravu, delší nebo kratší, ale ve srovnání s věčností opravdu kratičkou. Ten, kdo očekává, že brzy něco velkého přijde, co naplní jeho život, se přirozeně těší. Je sice i neklidný, ale je to neklid dynamiky života, dává radost i při zřikání. Taková je křesťanská askeze. Nevystihl ji dobře O. Březina, když napsal o své matce: „Šla žitím matka má jak kajícnice smutná.“ Křesťanští kajícíci nejsou smutní a nejsou smutné ani křesťanské matky, i když jejich život plyne v stálém odříkání. Naděje na zítřek dává smysl i radost dnešku.

PÁTEK PO 3. NEDĚLI ADVENTNÍ - 16. PROSINCE 2022

Ježíš řekl Židům: "Vy jste poslali k Janovi a on vydal svědectví pravdě. Já však nepřijímám svědectví od člověka, ale toto říkám, abyste byli spaseni. Jan byl lampa hořící a svítící, a vám se zachtělo jen na chvíli radovat se z jejího světla. Já však mám svědectví větší než Janovo: totiž skutky, které mi dal Otec, abych je vykonal. Právě ty skutky, které konám, svědčí pro mne, že mě Otec poslal." (Jan 5,33-36)

Jan byl lampa hořící a svítící. Na různých místech Evropy objevili krápníkové jeskyně. Turismus těchto míst využívá. Ale je tu jedna podmínka: musí se do jeskyně zavést dobré osvětlení, jinak zůstanou černým otvorem do země, kterého se bojíme. Světlo lamp dá všem podivným útvarům hodnotu. Osvětlení světa však dávají i lidé. V tomto případě říkáme spíš „vysvětlení“. Chodíme např. muzeem, vidíme vystavené věci, a nerozumíme ničemu. Přijde schopný průvodce, začne nám vysvětlovat, a najednou se nám otevrou oči. Pochopíme, kolik je tu zajímavých věcí. Stal se nám jakoby lampou, která osvětlila to, co jsme viděli. Podobné poslání, ovšem na daleko vyšší úrovni, měli proroci, má je církev a v církvi i my sami pro druhé: ukázat ostatním krásu duchovního světa, aby viděli. Musíme se ovšem předem naučit, abychom viděli my sami.

Vám se zachtělo jen na chvíli se radovat v jeho světle. Zkušení průvodci v muzeích a po památkách mají denní zkušenost s podobným neúspěchem. Když začnou vysvětlovat, všichni poslouchají, líbí se to. Když to trvá trochu déle, někteří se nenápadně odpojí a po

čas i ostatní mu dají na srozuměnou, aby výklad zkrátil a skončil. Psychologové užívají dvou výrazů: Probudit zvědavost a probudit zájem. Obojí souvisí, ale jenom zčásti. Zvědavost opadne, zájem naopak roste. I náboženské věci snadno probudí zvědavost, zvláště když jde o mimořádné zjevy. Inteligentní čtenáři si rádi koupí knihu o mystice, o nových metodách soustředěnosti při modlitbě apod. Dočtou takové knihy do konce? Sotva. Při zájmu nejde ani tak o pozornost na věc samu, ale spíš na sebe sama. Pochopí se, že to, co se mi vysvětluje, rozvíjí moje vlastní schopnosti a dává mi duchovní růst.

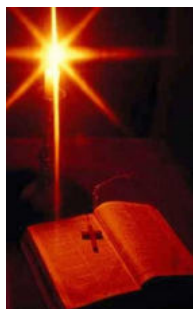
On nebyl to světlo, měl jen svědčit o tom světle (Jan 1,8). Průvodce v obrazárně vysvětluje smysl obrazu. Někdo lpí na jeho ústech, pokývne a řekne nakonec, že už rozuměl. Ale na obraz sám se přitom příliš nedíval. Je rád, že ví, jak se to dílo interpretuje, ale sám to neobjeví ani s pomocí výkladu. V pedagogice někdy varují před tím, aby vychovatelé měli příliš sugestivní vliv na žáky. Studují např. latinu, protože mají rádi profesora. Opadne jeho vliv, ztratí se i zájem o předmět. Z podobného důvodu se tak důrazně praví o sv. Janu, že nebyl světlo, že měl jen svědčit o světle. Jeho úkolem bylo přivést lidi ke Kristu. Kristovo světlo musí pak objevit každý sám. Proto se čtení Písma, knih, kázání musí doplňovat osobním rozjímáním a modlitbou. Všechny pomůcky svědčí o Kristově světle, ale otevřít oči je už úkolem našim vlastním.

SOBOTA - 17. PROSINCE 2022 - „O SAPIENTIA“

Ó Moudrosti, jež jsi vyšla z úst Nejvyššího

***a od počátku do konce pronikáš všechno, celý svět mocně a líbezně řídíš:
přiď a nauč nás cestě prozíravosti.***

Rodokmen Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abraháмова. Abrahám byl otec Izákův, Izák otec Jakubův, Jakub otec Judy a jeho bratří. Juda byl otec Fáresa a Záry - jejich (matka) byla Tamar. Fáres byl otec Chesronův, Chesron otec Aramův, Aram otec Aminadabův, Aminadab otec Násónův, Násón otec Salmónův, Salmón otec Boazův - jeho (matka) byla Rachab. Boaz byl otec Obédův - jeho matka byla Rút. Obéd byl otec Jesseův, Jesse otec krále Davida. David byl otec Šalomounův - jeho (matka) byla žena Uriášova. Šalomoun byl otec Rechabeamův, Rechabeam otec Abijáhův, Abijáh otec Asafův, Asaf otec Josafatův, Josafat otec Jorámův, Jorám otec Uzijáhův, Uzijáh otec Jotamův, Jotam otec Achazův, Achaz otec Ezechiášův, Ezechiáš otec Manasesův, Manases otec Ámonův, Ámon otec Jošijáhův, Jošijáh otec Jechonjáhův a jeho bratří za babylónského vyhnanství. Po babylónském vyhnanství Jechonjáh byl otec Šealtielův, Šealtiel byl otec Zorobábelův, Zorobábel byl otec Abiudův, Abiud Eliakimův, Eliakim Azórův, Azór Sádókův, Sádók Achimův, Achim Eliudův, Eliud Eleazarův, Eleazar Matanův, Matan Jakubův. Jakub byl otec Josefa, muže Marie, z které se narodil Ježíš, nazývaný Kristus. Dohromady je to tedy od Abraháma po Davida čtrnáct členů rodokmenu, od Davida až po babylónské vyhnanství čtrnáct a od babylónského vyhnanství až ke Kristu čtrnáct. (Mt 1,1-16)

Rodokmen Ježíše. Podle Starého zákona pokračuje historie člověka v jeho potomstvu. Tam se naplní smysl jeho života a jeho práce. Proto Matouš představuje Ježíšovo narození jako zakončení svatých dějin, plnost času (Gal 4,4). Podle apokalyptické Knihy Henochovy přišel Mesiáš v sedmém týdnu od povolání Abraháмова. Tato myšlenka možná inspirovala i Matouše k tomu, aby vyjmenoval třikrát čtrnáct praotců Ježíšových, tj. šestkrát sedm, tedy šest „týdnů“ před započítáním sedmého, svatého. Celé dějiny Izraele tedy tvoří jednotu, je to jakoby jeden organismus, který pozvolna roste do koruny, do květu a do plodu; tím je Kristus, „výhonek z Jesseova kořene“ (srv. Řím 15,12). Tuto živou jednotu měl na mysli sv. Pavel, když zdůrazňuje křesťanům, že jsou s Kristem „jedno tělo“ (Kol 1,18). Bohužel rozumíme tomuto přirovnání obyčejně jen horizontálně: dnes my, kteří současně žijeme, tvoříme nadpřirozenou i přirozenou jednotu. Semité mysleli víc dynamicky, dějinně: jsme jedno tělo s těmi, co byli před námi a co budou po nás. Ježíš vyšel z rodokmenu Abraháмова, my zase z rodokmenu Krista. Platí tu tedy jakési nadpřirozené duchovní zákony dědičnosti: vychází do světa z nás a my z něho.

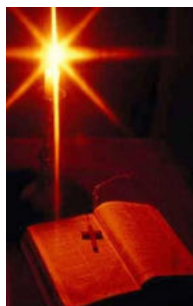
Rodokmen duchovní. Důležitost rodokmenů v Písmu plyne ze samého pojetí stvoření. Biblický Bůh je živý, stvořil tedy i člověka živého, nositele a dárce života. To se vyjadřuje v Genesi Božím požehnáním: „Bůh stvořil člověka jako svůj obraz, jak obraz Boží ho stvořil, stvořil je jako muže a ženu. Bůh jim požehnal slovy: „Plodte a množte se, naplňte zemi a podmaňte si ji““ (Gn 1,27-28). Starý zákon rozuměl tomuto příkazu především hmotně. Proto se od samého počátku slaví plodnost žen, úloha matky k zachování národa. Už Eva se raduje, že z vůle Boží porodila prvního syna (srv. Gn 4,1). Bezdětné matky ve Starém zákoně pláčou, že byly vyloučeny z Božího požehnání. Ale mnohé z nich, od Anny, matky proroka Samuela (1 Sam 1), až po Alžbětu, matku Jana Křtitele (Lk 1), jsou předzvěstí nové duchovní plodnosti, kterou uskutečňuje Kristus v církvi. I tu je neustálá řada otců a matek, těch, kteří duchovně působí na druhé, aby vyrostli v plnost Božích dětí. Druhý vatikánský koncil upozorňuje rodiče na tuto povinnost být svým dětem rodiči i ve smyslu duchovního růstu.

Hledání identity. Jde o moderní termín, ale vyjadřuje program zdravého životního vývoje: proces posilování těch prvků, které k organismu patří, a vylučování škodlivých a oslabujících. Velcí malíři se vyznačují tím, že nanosou na plátno všechny črty, které k obrazu patří, a vyloučí to, co s ideou a její formou vyjádření neharmonizuje. I člověk tak dělá v životě. Bohužel může ten princip uplatnit egoisticky a materialisticky. Vybírá si např. jenom to, z čeho má peněžní zisk, nebo to, co ho osobně těší, co se mu самому líbí. Křesťanství nás učí, že jsme jedno tělo v Kristu. Naše vlastní identita je tedy v souvislosti s ostatními a ve vztahu k nim. V církvi se to projevuje tím, že žije s tradicí. „Jako katolík mám zkušenost dvou tisíc let,“ říkal jeden křesťanský myslitel, „chci prožívat v sobě všecku duchovní krásu, kterou přede mnou prožili světci a géniové křesťanství.“ Je známé, že příslušníci velkých národů mívají zvláštní sebevědomí, cítí oporu těch, z nichž pocházejí. Ale je to jen náznak. Pravou oporu, sílu a sebevědomí čerpáme ze spojení všech v Kristu.

NEDELE - 18. PROSINCE 2022 - „O ADONAI“

*Ó, Hospodine, Vladaři Izraelova domu,
ty ses ukázal Mojžíšovi v plameni hořícího keře a dals mu na Sinaji zákon:
přijď a zachraň nás svou mocnou pravici.*

S narozením Ježíše Krista to bylo takto: Jeho matka Maria byla zasnoubena s Josefem. Ale dříve než začali spolu žít, ukázalo se, že počala z Ducha svatého. Protože její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vydat pohaně, rozhodl se tajně se s ní rozejít. Když už to chtěl udělat, zjevil se mu ve snu anděl Páně a řekl: "Josefe, synu Davidův, neboj se k sobě vzít svou manželku Marii. Vždyť dítě, které počala, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; on totiž spasí svůj lid od hříchů." To všechno se stalo, aby se naplnilo, co řekl Pán ústy proroků: "Hle, panna počne a porodí syna a dají mu jméno Emanuel,' to znamená 'Bůh s námi'. Když se Josef probudil ze spánku, udělal, jak mu anděl Páně přikázal: vzal svou ženu k sobě. (Mt 1,18-24)

Josef - muž spravedlivý. Všichni čestní lidé milují spravedlnost. Nemají však o ní všichni stejný pojem. Český výraz naznačuje, že je spravedlivý ten, kdo miluje právo. Ale kde je právo? V naší společnosti je většinou už psané, stanovené v zákonech. Proto je spravedlivý soudce ten, který správně aplikuje zákony. Soukromé právo mezi dvěma nebo několika osobami se specifikuje smlouvou. I ta bývá psaná. Obyčejně jsou tam podmínky z obou stran. Vy se zavazujete, že ... A proto budu já povinen k tomu a k tomu. U kočovníků ovšem listiny zřídka existovaly. Smlouva se uzavírala prostým příslibem. Já vám slibuji. Vy slibujete mně ... V této situaci byl spravedlivý ten, kdo svůj příslib dodržel. Podvodník jej zapřel, necítil se zavázán. Tak tomu bylo mezi lidem. Ale izraelský národ měl něco zvláštního: uzavřel smlouvu se samým Bohem. Slíbil zachovávat jeho příkazy a Bůh slíbil ochranu a v budoucnu Mesiáše. Spravedliví Židé byli ti, kdo tuto smlouvu zachovávali. Bylo jich mnoho? Josef byl jeden z mála. A proto se on dostal tak blízko k uskutečnění velkého příslibu, k příchodu Mesiáše. Věrnost Bohu má velkou odměnu.

Spravedlnost Boží a lidská. Smlouva je mezi dvěma stranami. Nedodrží-li podmínky jedni, jsou osvobozeni od povinnosti druhí. Platí to i ve smlouvě mezi Bohem a lidmi? Tento problém se stal hlavním tématem kázání proroka Ozeáše. Židé nedodrží Boží zákon, tedy ani Bůh je nebude už nadále ochraňovat. Kdyby to měl rozhodnout spravedlivý soudce, dal by za pravdu Bohu. „Slyšte slovo Hospodinovo, synové izraelští! Hospodin vede při s obyvateli země, protože není věrnost ani milosrdenství ani poznání Boha na zemi“ (Oz 4,1). Výsledek? „Můj lid zajde, protože odmítá poznání. Ty jsi zavrhl poznání a já zavrhu tebe; nebudeš mým knězem. Zapomněls na zákon svého Boha, i já zapomenu na tvé syny“ (Oz 4,6). A přece to nejsou poslední prorokova slova. Bůh není spravedlivý jenom lidsky, ale svým zvláštním způsobem. On ze své strany slib dodrží, i když k tomu není povinen. Důvod: „Neboť jsem Bůh, a ne člověk, jsem Svatý uprostřed tebe, a nevzplanu hněvem“ (Oz 11,9). Milosrdenství je tedy vyšší druh spravedlnosti, je věrností svému vlastnímu slibu, své lásce.

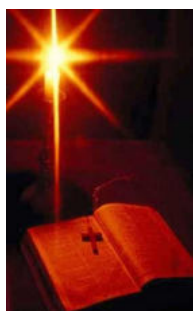
Josef muž spravedlivý chce potají propustit Marii. Na první pohled se nám zdá, že slova spolu nesouvisí. Maria se zdá být nevěrnou. Josef neužívá svého práva, aby ji potrestal, ale zachovává se milosrdně. Jeho spravedlnost tedy je vyšší než lidská, je podobná spravedlnosti Boží. A dostane se mu za to velké odměny. Je první uveden do tajemství vykoupení, vtělení, vrcholného skutku Božího milosrdenství. Všimněme si i zvláštní okolnosti. Izraelský lid jako dav je Bohu nevěrný, a přesto jeho hlavní představitel, farizeové a zákoníci, se považují za spravedlivé. Maria je naopak nejčistší a Bohu nejoddanější, a padne na ni podezření z *nevěrnosti*. I tento protiklad je zvláštní znamením. Nový zákon bude skrytý v srdcích lidí. Navenek budou věřící posuzováni, nepochopeni. Bůh odhalí skrytou pravdu jenom těm, kdo toho budou hodni.

PONDĚLÍ - 19. PROSINCE 2022 - „O RADIX“

Ó Kořeni Jesse,

*tys byl dán na znamení národům, před tebou králové v úžasu zmlknou,
tebe budou národy vzývat; přijď a vysvobod' nás a už neprodlévej.*

Za dnů judského krále Heroda žil jeden kněz z Abiášovy kněžské třídy; jmenoval se Zachariáš. Jeho manželka pocházela z Árónova rodu a jmenovala se Alžběta. Oba byli spravedliví před Bohem a žili bezúhonně podle všech přikázání a nařízení Páně. Neměli však děti, protože Alžběta byla neplodná a oba už byli pokročilého věku. Když jednou byla na řadě jeho třída a on vykonával před Bohem kněžskou službu, padl na něj podle kněžského řádu los, aby vešel do chrámu Páně a obětoval kadidlo. Celé množství lidu se modlilo venku v hodinu té oběti. Tu se mu zjevil anděl Páně stojící po pravé straně kadidlového oltáře. Když ho Zachariáš uviděl, lekl se a padla na něj bázeň. Anděl mu však řekl: "Neboj se, Zachariáši, neboť tvá modlitba je vyslyšena; tvoje žena Alžběta ti porodí syna a dáš mu jméno Jan. Budeš mít radost a veselí a mnozí se budou radovat z jeho narození. Bude veliký před Pánem, víno ani jiný opojný nápoj nebude pít, bude plný Ducha Svatého už od mateřského lůna a mnoho izraelských synů obrátí k Pánu, jejich Bohu. Půjde před ním v duchu a moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k dětem, neposlušné k smýšlení spravedlivých a připravil Pánu ochotný lid." Zachariáš řekl andělovi: "Podle čeho to poznám? Vždyť já jsem stařec a (také) moje žena je v pokročilém věku." Anděl mu odpověděl: "Já jsem Gabriel. Stojím před Bohem a byl jsem poslán, abych k tobě mluvil a sdělil ti tuto radostnou zvěst. Ted' však zůstaneš bez řeči a nebudeš moci promluvit až do dne, kdy se to stane, protože jsi neuvěřil mým slovům, která se naplní ve svůj čas." Lid čekal na Zachariáše a divil se, že se v chrámě zdržuje tak dlouho. Když pak vyšel a nemohl k nim promluvit, poznali, že měl v chrámě vidění. Dával jim znamení a zůstal němý. Když se skončily dny jeho služby, vrátil se domů. Po těch dnech jeho žena Alžběta počala, ale tajila se po pět měsíců. Říkala si: "To mi učinil Pán, když mě milostivě zbavil pohanění před lidmi." (Lk 1,5-25)

Tvá modlitba je vyslyšena. Ve zdravých a přirozených rodinách považují děti za velké požehnání. Děťmi se posílí rod i síla národa. U Židů k tomu přistupoval nový prvek: příslib

budoucího království Mesiášova. Být bezdětným znamenalo vyloučení z této naděje. Království Boží se však nerodí jenom „z krve a ze žádosti těla a ze žádosti muže, nýbrž z Boha“ (Jan 1,13). Sv. Jan Křtitel, který se měl stát přímým předchůdcem Mesiáše, se tedy zrodil i z modliteb svého otce, kněze Zachariáše, v jeruzalémském chrámu. Je příkladem všem křesťanským rodinám. I ty očekávají dítě nejenom jako svého vlastního potomka, ale i jako dítě Boží. Velcí lidé se často přiznali, že vděčí za to, co mají a čeho dosáhli, především modlitbě své matky. O modlitbu prosili vždycky matku vojáci, kteří šli do boje. A celý život člověka je boj, a proto mají mít mladí jistotu, že je modlitba rodičů doprovází a chrání.

Já jsem stařec a moje žena je pokročilého věku. Izák se narodil Abrahámovi a Sáře v době, kdy už nedoufali mít potomky. V pozdním věku přišel k matce Anně prorok Samuel, nyní se táž situace opakuje při zrození Jana Křtitele. Apokryfní vypravování připisuje podobné zrození i Panně Marii. Jaký smysl má tato okolnost? Je to předznamenání narození samého Ježíše z Ducha svatého a zdůrazňuje se tím i důležitá pravda, platící pro všechny křesťany, na kterou se snadno zapomíná: příchod každého člověka na svět je v Božím plánu a rodiče jsou nástrojem v rukou Prozřetelnosti. Každý, kdo se spasí, se rodí z Ducha svatého a každý lidský život je velký div Boží lásky. Biblický Bůh se často nazývá „Bohem živým“, je ten, „kdo žije a kraluje“, a proto je to on, který dává život lidem jako nejkrásnější dar.

Ty však zůstaneš bez řeči. Evangelium ten trest připisuje nevěře Zachariášově. Je tu zřejmý protiklad mezi ním a Pannou Marií, která je blahoslavená, protože uvěřila (Lk 1,45). Je to však trest zvláštní. Církevní Otcové tomu hleděli dát význam symbolický. Sv. Řehoř Naziánský používá slovní hříčky. Sv. Jan se měl stát hlasem volajícím na poušti (Lk 3,4), který připravoval zjevení Božího Slova. Slušelo se tedy, aby předcházelo mlčení. Před Božím hlasem oněmí všechny hlasy lidské. Jiní zase uvádějí v souvislost Zachariášův trest s jeho nevěrou. Hlasem se dorozumíváme s lidmi. Má-li naše řeč mít opravdový smysl, musíme lidem důvěřovat, vzít vážně to, co oni hovoří k nám. Pak teprve můžeme něco povědět jim. V rozhovoru s Bohem je tomu podobně. Nejdříve musíme slyšet to, co on mluví k nám, pak teprve dostanou sílu slova proseb, které k Bohu vysíláme. Modlitba je totiž rozhovor a ten předpokládá důvěru. Kde chybí, zaniká modlitba, člověk před Bohem oněmí. To však je skutečný trest. Napraví se obnovením víry.

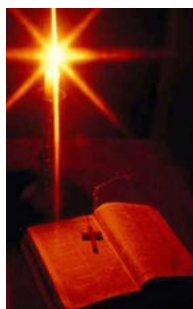

ÚTERÝ - 20. PROSINCE 2022 - „O CLAVIS DAVID“

Ó Klíči Davidův a žezlo Izraelova domu,

ty otvíráš, a nikdo nezavře, ty zavíráš, a nikdo neotevře:

přijď a vyveď z vězení ty, kdo jsou spoutáni v temnotách a stínu smrti.

Anděl Gabriel byl poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z Davidova rodu a ta panna se jmenovala Maria. Anděl k ní vešel a řekl: "Buď zdráva,

milostiplná! Pán s tebou!" Když to slyšela, ulekla se a uvažovala, co má ten pozdrav znamenat. Anděl jí řekl: "Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Bude veliký a bude nazván Synem Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida, bude kralovat nad Jakubovým rodem navěky a jeho království nebude mít konce." Maria řekla andělovi: "Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám." Anděl jí odpověděl: "Duch svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní. Proto také dítě bude nazváno svaté, Syn Boží. I tvoje příbuzná Alžběta počala ve svém stáří syna a je už v šestém měsíci, ačkoli byla považována za neplodnou. Vždyť u Boha není nic nemožného." Maria řekla: "Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova." A anděl od ní odešel. (Lk 1,26-38)

Zdrávas, milosti plná. V našem slovníku už má milost význam skoro výhradně náboženský. Mluvíme o milosti posvěcující, pomáhající, svátostné apod. Když oslovil anděl Pannu Marii tímto zvláštním titulem, máme hned na mysli vrcholnou svatost Boží Matky, její neposkvrněné početí. Pro řecké čtenáře evangelia mělo toto slovo ještě dozvuky z profánního užívání. Řecké charis původně znamená krásu, půvab. Doslova tedy prohlásil anděl Marii, že je nejkrásnější. To však zní dnes v našich uších příliš světsky. A přesto to stojí za uvážení. Milost je krása, ovšem krása věčná, která je v tomto našem světě převážně jenom vnitřní, ale jednou se projeví i navenek. Všichni lidé mají smysl pro krásu, bohužel jenom povrchní, zevnější, která brzy zmizí. Duchovní život začíná tím, že se probudí smysl pro krásu vnitřní, věčnou. To konstatoval už Platón. Křesťanství však otvírá oči daleko širěji. Víra je objev krásy nových světů.

Pán s tebou. „Pán s vámi, Pán s tebou!“ byl obvyklý židovský pozdrav, který přešel i do naší liturgie, kde se často opakuje. Dáváme mu hluboký smysl. Přejeme tomu, koho tak pozdravujeme, aby Bůh byl s ním a v něm, tj. aby měl posvěcující milost. Panna Maria byla od anděla nazvána milostiplná, tedy s ní byl Pán způsobem neobyčejným. A přece nám k pochopení toho výrazu pomůže malá poznámka, kterou při jedné příležitosti pronesl Abrahám Lincoln. Někdo před ním řekl, že vždycky prosil Boha, aby mu pomáhal, a že se snažil o to, aby bojoval na straně Boží. Americký prezident však na to prohodil: „A jste si jist, že byl Bůh vždycky s vámi?“ Kdo na tu otázku může odpovědět kladně? Židé k tomu došli pozorováním dějin svého národa. Nebyli to oni, kdo hledali Boha a bojovali o jeho práva. Ale byl to Bůh, který je hledal, chránil a bojoval na jejich straně. Uvěřili tedy, že je Bůh s nimi. Někdy se cítili opuštěni i oni. Ale měli příslib, že na konci jejich historie přijde ten, kdo bude mít jméno Emanuel (Iz 7,14), tj. Bůh s námi, Kristus, syn Marie a Syn Boží.

Porodíš syna. V Marii se tedy uskutečňuje vrcholný okamžik židovských dějin. Bůh sestoupil, přišel na zem, je s námi. Ale přišel zvláštním způsobem. Na Sinaji se zjevil v kouři, v blesku a hromu. Lidé se ho tedy báli. Vidět Boha znamenalo zemřít (srv. Iz 6,5). Narozeného dítěte se nikdo nebojí. Bůh tu přichází ve slabosti. Ale je tu ještě něco daleko důležitějšího. Nepřichází sám, ale zrodí ho lidská žena. Je tedy Syn Boží a Syn člověka současně. Tato základní pravda naší víry se stává i programem celého duchovního života křesťanů. Všecko dobré, co děláme, má počátek v milosti Boží. Bůh nám vnukl myšlenku

dobrého skutku a dal sílu k jeho provedení. Ale současně je to i náš vlastní skutek, naše dílo a jakoby naše dítě. Nejlépe to vidíme u modlitby. Duch svatý jí dává vstup na nebe, ale my ji recitujeme, dáváme jí místo zde na zemi. Máme všichni podíl na tajemství Mariině. Dobro je ve světě z Boha a z nás, protože i s námi je Bůh.

STŘEDA - 21. PROSINCE 2022 - „O ORIENS“

Ó Vycházející,

jase věčného světla a slunce spravedlnosti: přijď a osvět ty, kdo jsou v temnotách

Maria se vydala na cestu a spěchala do jednoho judského města v horách. Vešla do Zachariášova domu a pozdravila Alžbětu. Jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, dítě se radostně pohnulo v jejím lůně. Alžběta byla naplněna Duchem svatým a zvolala mocným hlasem: "Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého! Jak jsem si zasloužila, že matka mého Pána přišla ke mně? Vždyť jakmile zazněl tvůj pozdrav v mých uších, dítě se živě a radostně pohnulo v mém lůně! Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána!" (Lk 1,39-45)

Požehnaná ty mezi ženami. Často se vyskytuje v Bibli požehnání. Je to opak zlořečení. Už v samém počátku Genese se s tím slovem setkáváme. Bůh stvořil ryby v moři, ptáky ve vzduchu. Viděl, že je to dobré. Tedy je požehnal (Gn 1,22). Proto rostou a stále se množí. To požehnání Boží jim dalo plodnost. Důrazněji se to opakuje při stvoření člověka. „Bůh stvořil člověka jako svůj obraz, jak obraz Boží ho stvořil, stvořil je jako muže a ženu. Bůh jim požehnal slovy: „Plodte a množte se, naplňte zemi a podmaňte si ji!“ (Gn 1,27-28). Nyní oslovuje Pannu Marii jako nejvíc požehnanou ze všech žen. Její plodnost dosahuje vrcholu, protože zrodí samého původce života. Ale tím se stává i nejpodobnější Bohu Otci, který od věčnosti rodí Syna. Mateřství je samo v sobě největší div přírody. V souvislosti s mateřstvím Panny Marie se stává odleskem tajemství Boha samého a jeho vnitřního života.

Dítě se mi v lůně radostně pohnulo. Někteří duchovní autoři, když mluví o tomto verši evangelia, užívají výrazu „mateřství apoštolské“. Tradice věří, že byl sv. Jan Křtitel posvěcen v lůně své matky při příchodu Panny Marie. Plyne to z všeobecného principu: Kdo je sám posvěcen, posvěcuje ty, s kterými přichází do styku. Židovský filosof z doby Kristovy Filon Alexandrijský rozebírá větu, která se tehdy ve školách vysvětlovala jako začátek moudrosti: „Poznej sám sebe!“ Které poznání sebe je nejdůležitější? Filón odpovídá: Není to poznání svého těla, lékařské, ani poznání psychologické, ale poznání morální. Poznej, co jsi schopen udělat a čím se můžeš stát. I on, ačkoli není křesťan, poznal z četby Starého zákona, že největší důstojností člověka je přijmout Boží Slovo, stát se Božím a posvětit celý svět.

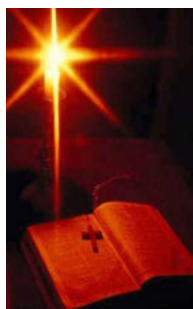
Blahoslavená, která jsi uvěřila. Když mluví teologové o Bohorodičce, rozlišují mateřství fyzické a morální. Fyzické znamená tělesné, viditelný příchod na svět. Je to fyziologický pochod. Mateřství morální je duchovní skutečnost. Uskutečňuje se na prvním místě ve víře. Víra totiž znamená přijmout Boží myšlenku, vzít ji za svou. Boží myšlenky jsou plodné, stávají se zdrojem inspirací. Nejlépe to vidíme z protikladu. Špatnými a neužitečnými myšlenkami se zamotáváme jako do klubka vlastní neužitečnosti, jsme nespokojeni, rozrušeni. Myšlenka Boží nás naopak postaví na nohy, dává nám iniciativu a sílu. Často mění i život. Sv. Antonín Poustevník, když byl ještě mladý, zaslechl v kostele četbu Písma: „Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej svůj majetek a rozdej chudým!“ (Mt 19,21). I my to čteme a slyšíme, ale obyčejně to necháme projít. Sv. Antonín vzal tu myšlenku za svou a celý život se tím změnil. Maria přijala s vírou slova naděla a stala se Matkou Boží.

ČTVRTEK - 22. PROSINCE 2022 - „O REX“

Ó Králi národů,

*jimi vytoužený, úhelný kameni, který rozdělené spojuješ vjedno:
přijď a spas člověka, kterého jsi utvořil z prachu země.*

Maria řekla: "Velebí má duše Hospodina a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli, neboť shlédł na svou nepatrnou služebnici. Od této chvíle mě budou blahoslavít všechna pokolení, že mi učinil veliké věci ten, který je mocný. Jeho jméno je svaté a jeho milosrdenství (trvá) od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí. Mocně zasáhl svým ramenem, rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně. Mocně sesadil z trůnu a ponížené povýšil, hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté propustil s prázdnou. Ujal se svého služebníka Izraele, pamatoval na své milosrdenství, jak slíbil našim předkům, Abrahámovi a jeho potomkům navěky." Maria zůstala u Alžběty asi tři měsíce a pak se vrátila domů. (Lk 1,46-56)

Velebí má duše Pána. Na první pohled je vidět, že „píseň Panny Marie“ je většinou ohlasem starozákonních modliteb a žalmů. K matce Boží se vztahují všechny přísliby, které Bůh dal lidem. Je to tedy pěkný příklad, jak se máme modlit žalmy a jiné psané modlitby i my. Vztahujeme na sebe to, co prožívali jiní, a to právem, protože to bylo psáno z Ducha svatého. Židé se učili žalmy zpaměti. V prvních dobách křesťanských patřilo učení žalmů ke katechismu, k přípravě na křest. I v dnešní době je užitečné nejenom recitovat žalmy, ale umět jisté verše zpaměti. Ty se pak mohou použít v různých okolnostech života. Dávají formu našim vlastním citům, cítíme tu příbuznost mezi Písmem a vlastní duší. Recitování žalmů se od nejstarších dob považovalo za ochranu mysli proti záplavě špatných a neužitečných myšlenek.

Vzhlédl na ponížený stav své služebnice. Tento verš vyjadřuje hlavní obsah hymnu. Panna Maria tu jakoby vyložila smysl celého svého života. Je největší světice, královna andělů, mučedníků, vyznavačů. Ale v čem je její opravdová velikost? Neumřela jako mučednice, nemáme zprávy o tom, že by se postila, nevedla osamělý život v klášterní samotě, nekázala víru nevěřícím. O všech takových skutcích máme krásné zprávy ze života tisíců světců v dějinách církve a těmito vnějšími projevy svatosti ji ostatní převýšili. A přece ji nikdo nepředčil v jednom, tj. v pokoře. Celý její život byl uskutečněním slova, kterým odpověděla andělu: „Ať se mi stane podle tvého slova“ (Lk 1,38). Pokora znamená dát místo, aby v nás mohl být činný sám Bůh. Je to odlesk vnitřního života samého Boha. Syn koná celou vůli Otce, a právě proto je Synem Božím. V Apoftegmatech Otců se vypravuje rozhovor ďábla s mnichem. Zlý mu říká: „Ty vstáváš brzo, já vůbec nespím. Ty se postíš, já nejím nic. Jedno však nemohu: být pokorným.“ Proto nazývají pokoru kořenem všech křesťanských ctností.

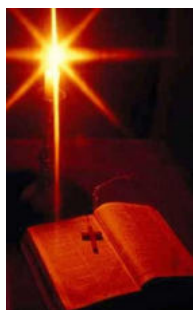
Nebot' velké věci mi učinil ten, který je mocný. Mnoho o tom nepřemýšlíme. Ale při pozorném čtení těchto textů nám neujde jakási nesouvislost, různost dvou postav. Panna Maria tu vystupuje jako nejponíženější služebnice Boží a hned nato dodává: „Budou mě blahoslavit všechna pokolení.“ Mohou mít pokorní lidé tak vysoké mínění o sobě? Kdybychom chtěli tuto otázku řešit jenom lidskýma očima, museli bychom zvolit jakýsi kompromis. K tomu radili antičtí mudrci, když doporučovali i zde zlatou střední cestu, míru: nemyslet si o sobě příliš mnoho, ale zase ne tuze málo, nemít pocitu ani nadutosti ani méněcennosti. Řešení křesťanské je jiné. Sv. Augustin přirovnává pokoru ke stromu: čím hlouběji jdou kořeny do země, tím výše se zvedá koruna k nebi. Ten, kdo se v Božích očích poníží, stává se okamžitě velkým, protože ho Bůh zahrne svými dary.

PÁTEK - 23. PROSINCE 2022 - „O EMMANUEL“

Ó Emanueli,

*Králi a Zákonodárce náš, očekávání a spáso národů:
přijď a zachraň nás, Pane, náš Bože.*

Alžbětě se naplnil čas a přišla její hodina: narodil se jí syn. Když její sousedé a příbuzní uslyšeli, že jí Pán prokázal velikou milost, radovali se s ní. Osmého dne přišli obřezat dítě a chtěli mu dát po jeho otci jméno Zachariáš. Jeho matka na to řekla: "Ne, ale bude se jmenovat Jan!" Namítli jí: "Tak se nikdo z tvého příbuzenstva nejmenuje." Posunky naznačovali jeho otci, jaké by mu chtěl dát jméno. On si vyžádal tabulku a napsal: "Jeho jméno je Jan." Všichni se tomu podivili. Ihned se mu uvolnila ústa i jazyk a on mluvil a chválil Boha. Všech jejich sousedů se zmocnila bázeň a po celém judském pohorí se mluvilo o všech těch událostech. Všichni, kdo to uslyšeli, uvažovali o tom v srdci a ptali se: "Co asi z toho dítěte bude? Vždyť ruka Páně byla s ním!" (Lk 1,57-66)

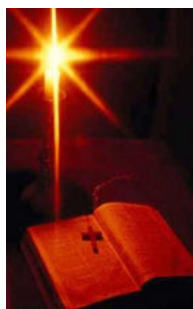
Obřízka. Je to zvláštní zvyk, který se dodnes vyskytuje u mnoha národů. Obyčejně se to považuje za znak dospělosti, schopnosti vstoupit v manželství. Znamená to tedy, že

obřezaný je uznán za člena kmene. Židé to převzali jako starý zvyk. Být neobřezaným se považovalo za hanbu (srv. Joz 5,9). Ale přináležitost ke kmeni měla u Židů náboženský ráz. Izraelský národ si byl totiž vědom, že uzavřel s Bohem zvláštní smlouvu. Obřezaný Žid má tedy zvláštní povinnosti a privilegia, ze kterých jsou vyloučeni neobřezaní pohané. Proto se ten obřad konal ne až při přechodu k dospělosti, ale už osmého dne po narození. Krev, která tu při operaci vyteče, se u pozdějších Židů začala jmenovat „krev smlouvy“. Křesťané od tohoto obřadu upustili. Ale i oni zdůrazňují při křtu, že musí přináležet k Božím lidu a že uzavírají s Bohem životní smlouvu.

Bude se jmenovat Jan. Jméno se dítěti dávalo při obřízce jako u nás při křtu, obyčejně po dědovi. Zachariáš už byl starý, a proto chtěli příbuzní nazvat jeho syna po něm. A přece dostal jméno, které nikdo v příbuzenstvu neměl. Jistě i to je z Boží strany výraz nějakého zjevení, znamená to něco, nad čím se mají všichni zamyslet. Židé se tomu opravdu divili, ale bylo jim snazší pochopit zvláštnost této okolnosti. V tradičním prostředí dával jméno otec. Vyjadřoval tím, že syn pochází z něho a že má nad ním rodová práva. Když dal jméno stejné, jako měl on sám nebo jaké bylo v rodině zvykem, naznačoval tím naději, že bude syn věrný příbuzenstvu, že bude pokračovat v práci, kterou dělala rodina. Mít jméno neznámé naznačovalo, že se od ostatních odloučí. Tak tomu bylo často u proroků. Bůh sám jim změnil jména. Od té doby šli za úkolem, který jim svěřil on. I dnes se stále opakuje podobný Boží zásah. Kněží, řeholníci, laici, kteří mají zvláštní poslání v církvi, vyšli z křesťanských rodin. Ale pak se věnují práci, kterou jim svěřil Bůh, a nesmějí se dát svázat požadavky blízkých příbuzných a známých.

Obřízka duchovní. Obřízka je vnější obřad, který neodpovídá našemu dnešnímu vkusu. Ale to je podřadné. I Židy napomínali často proroci, že mají být věrni tomu, co obřad znamená. Jeremiáš se k této myšlence častěji vrací. Obřízka těla znamená málo, zůstane-li „neobřezané srdce“ (Jer 9,24n). Jen tak můžeme být v upřímném vztahu s lidmi i s Bohem. Ezechiel pak předpovídá, že tuto duchovní obřízku provede sám Bůh, až navštíví znovu a definitivně svůj lid. Nedivíme se tedy, že užívá tohoto obrazu rád i sv. Pavel a upozorňuje výslovně, že se v tomto případě předpovědi proroků už splnily, a to způsobem výjimečným: křtem jsme přiřazeni k samému Kristu. Musíme si být tedy vědomi smlouvy, kterou jsme s ním uzavřeli a zříkat se denně „skutků těla“ (Kol 2,11n) tak, abychom s ním žili na věky.

SOBOTA - 24. PROSINCE 2022

Janův otec Zachariáš byl naplněn Duchem svatým a pronesl tato prorocká slova: "Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, neboť navštívil a vykoupil svůj lid! Vzbudil nám mocného spasitele z rodu svého služebníka Davida, jak slíbil od pradávna ústy svých svatých proroků; zachránil nás od nepřátel, z rukou všech, kdo nás nenávidí. Slitoval se nad našimi otci, rozpomenul se na svou svatou smlouvu, na přísahu, kterou se zavázal našemu otci Abrahámovi: že nám dopřeje, abychom mu beze strachu a

vysvobození z rukou nepřátel zbožně a spravedlivě sloužili po všechny dny svého života. A ty, dítě, budeš prorokem Nejvyššího, neboť půjdeš před Pánem připravit mu cestu, dát jeho lidu poznání spásy v odpuštění hříchů z milosrdné lásky našeho Boha, s kterou nás navštívil ten, který vychází z výsosti, aby zazářil těm, kdo žijí v temnotě a v stínu smrti, a uvedl naše kroky na cestu pokoje. (Lk 1,67-69)

Pochválen buď Pán, Bůh izraelský, neboť navštívil svůj lid. Zachariášův chvalo zpěv, nazvaný Benedictus, je obdobná kompozice jako Magnificat Panny Marie. Ale obsah je poněkud odlišný. Matka Boží děkuje za všechno, co jí Bůh učinil. Zachariáš je kněz

Hospodinův a dívá se nazpět do dějin celého izraelského národa. Říkají, a je to alespoň symbolicky pravdivé, že je to poslední kněz Starého zákona, který je otcem posledního starozákonního proroka, tj. sv. Jana Křtitele. Zamýšlí se tedy nakonec nad tím vším, co v dějinách spásy předcházelo. Shrnuje to v jedné větě: „Bůh navštívil svůj lid.“ Právem se ukazuje na dvojí vztah lidí k náboženství. Pohanské a jiné nekřesťanské systémy se vyznačují tím, že člověk hledá Boha anebo se dokonce chce svými vlastními silami k němu pozvednout (obraz babylónské věže, Gn 11). V historii vyvoleného národa vystupuje naopak Bůh, který hledá lidi, sestupuje k nim, navštěvuje je. A to se má brzy uskutečnit ve vrcholné míře.

Zjednal nám záchranu od nepřátel. Rádi vypravují starší lidé o tom, jak vyvázli šťastně z všelijakých nehod. Přitom se šťastně usmívají. Už Vergilius, když je v mnoha nesnázích, dává svému hrdinovi do úst slova: „Jednou nás bude těšit, až na to budeme vzpomínat.“ Je-li tu pak někdo, kdo nás v nebezpečí zachránil, zůstáváme mu celý život vděční. Malý židovský národ žil na nárazníkovém území mezi mocnostmi tehdejšího světa: z jedné strany faraónský Egypt, z druhé strany velmoci asyrská a babylónská. Okupace z té i z druhé strany stále hrozily. A přece to všechno malý nárudek přežil. Když se Židé dívali nazpět, nemohli se tomu dějinnému zázraku vynadivit. Bylo tu jenom jedno možné vysvětlení: někdo nás chránil, vedl, vysvobodil z rukou nepřátel. Byl to Bůh Abraháma, Izáka a Jáкова, Hospodin, Pán nebe a země, si nás vyvolil. Podobný objev máme udělat i my, když pozorujeme vlastní život.

Abychom mu bez bázně sloužili. Překvapuje nás v románských a gotických kostelích majestátní postava Krista v kopulích nad oltářem. Spasitel je tam znázorněn jako římský císař s odznaky vládní moci. Dnes bychom takový motiv nazvali triumfalistickým, nehodící se k postavě pokorného Božího Beránka. A přece se tento typ obrazu zachoval po staletí. Objevil se v prvních kostelích při definitivní svobodě církve po milánském ediktu. Křesťané vyšli z katakomb. Jejich hlavní pronásledovatelé, římscí císařové, se dali pokřtít. Obraz Krista na císařském trůně jakoby mluvil: Zde seděli ti, kteří mysleli, že zničí novou víru, protože měli všechnu moc v rukou. Ale ve skutečnosti nevládnou světem oni, ale ten, kdo byl z jejich moci ukřižován. Nemáme se tedy už čehokoliv ve světě obávat. Všechno je dáno do rukou toho, kdo má název Vševládnoucí (řecky Pantokrator). I naše osudy nezáleží na lidech, na mocných tohoto světa, ale na něm jediném.

APOŠTOLSKÁ CESTA PAPEŽE FRANTIŠKA DO KRÁLOVSTVÍ BAHRAJNU 3.- 6. listopadu 2022

POPE FRANCIS

KINGDOM OF BAHRAIN

3 - 6 NOVEMBER 2022

Papež František opustil nejmenší stát světa a vydal se do nevelkého Bahrajnského království. Devětatřicátá apoštolská cesta začala odletem z mezinárodního letiště Fiumicino v Římě v 9,40 hodin. František, první papež, který navštíví Bahrajn, přijíždí do této blízkovýchodní země Zálivu, kolébky šítského islámu, na pozvání civilních a církevních úřadů. Do Awali ho dopraví Airbus A330 společnosti ITA Airways s nulovým dopadem na emise CO2.

Bahrajn je ostrovní stát ležící v Zálivu mezi Saúdskou Arábií a Katarem. "Království dvou moří", jak zní význam slova "Bahrajn" v arabském jazyce, je ostrovní země, kterou obývá více než jeden a půl milionu lidí a kterou tvoří souostroví 33 ostrovů. Během návštěvy František navštíví města Awali a Manama. Převážnou většinu křesťanů v zemi, 15 % obyvatel, tvoří cizinci, kteří zde pobývají z pracovních důvodů. Celkem 70 % obyvatel tvoří muslimové. Počet katolíků je přibližně 161 000.

Na letišti Awali papeže přivítá bahrajnský král, korunní princ, tři další synové panovníka a jeden vnuk. Přílet na leteckou základnu Sakhir je naplánován na 16:45 místního času (14:45 v Itálii). Po oficiálním přijetí a zdvořilostní návštěvě panovníka, krále Hamada bin Isy bin Salmána Al Chalífy, je naplánován uvítací ceremoniál na nádvoří "Sakhirského královského paláce", královského sídla, které se nachází v pouštní oblasti severovýchodně od vesnice Zallaq a automobilového závodního okruhu, který od roku 2014 hostí Velkou cenu Formule 1 a další závody. Poslední událostí prvního dne Františkova pobytu v Bahrajnu je setkání se státními představiteli, občanskou společností a diplomatickým sborem.

Cesta do Bahrajnu, která je naplánována do 6. listopadu, se koná v době, kterou otrásají různé konflikty, včetně toho na Ukrajině. Mír, který dnešní svět nutně potřebuje, je jedním z ústředních témat této návštěvy, která se koná u příležitosti "Bahrajnského fóra pro dialog: Východ a Západ pro lidské soužití", setkání, jehož cílem je budovat mosty dialogu a šířit mezilidské bratrství. Papež se 4. listopadu zúčastní závěrečné fáze tohoto fóra věnovaného dialogu o lidském soužití mezi Východem a Západem.

Po pětihodinovém letu z Říma, během kterého urazil 4228 km, zhruba v půl třetí našeho času airbus italské letecké společnosti ITA Airways přistál na letišti Sakhir Air Base v bahrajnském Awali. Papeže Františka zde kromě představitelů místní katolické církve přivítal bahrajnský král Hamad bin Ísá Ál Chalífa spolu s dalšími členy královské rodiny. Po oficiálním přijetí se uskutečnilo krátké setkání s velkým imámem káhirské univerzity Al-Azhar, Ahmadem al-Tajíbem.

Během letu papež kvůli bolestem kolena neobcházel novináře jako obvykle, ale požádal je, aby se u něj zastavili na pozdrav. Reportéři a kameramani, kteří ho na cestě doprovázejí, se pak tedy jeden po druhém vydali pozdravit papeže, který jim poděkoval za jejich společnost a práci. František dodal, že cesta do Bahrajnu je „zajímavá“ a že z ní mohou vzejít „dobré zprávy“.

Po přistání krátce před třetí hodinou na letišti v bahrajnském Awali papeže Františka nejprve pozdravil místní apoštolský nuncius, arcibiskup Eugene Martin Nugent. Po výstupu z letadla již hosta očekávali bahrajnský král, Hamad bin Ísá Ál Chalífa, bahrajnský korunní princ (a premiér) Salmán al-Chalífa, tři další královi synové a jeden jeho vnuk.

Dívky v tradičních krojích rozhazovaly na příchozí okvětní plátky růží, zatímco papež a královská rodina prošli čestnou stráží, pozdravili své delegace a došli do Royal Hall, kde se konalo krátké soukromé setkání bez oficiálních projevů. Na konci tohoto soukromého setkání se královská rodina a papež krátce pozdravili s velkým imámem al-Azhar. Poté se všichni odebrali do zhruba dva kilometry vzdálené královské rezidence Sakhir Royal Palace k první oficiální části programu.

Ve světě, kde přibývá příležitostí ke konfrontaci, populismu a imperialismu, "jsem tu jako rozséváč míru". Uvedl to papež ve svém prvním projevu v Bahrajnu, který adresoval králi, státním orgánům a představitelům občanské společnosti a v němž zdůraznil význam ochrany života, práce a životního prostředí: nenechme vyprchat možnost setkávání civilizací, náboženství a kultur.

Rozsévač míru v zemi stromu života

Vaše veličenstvo, Vaše královské výsosti, vážení členové vlády a diplomatického sboru, vážené náboženské a občanské autority, dámy a pánové,

As-salamu alaikum!

Upřímně děkuji Jeho Veličenstvu za laskavé pozvání k návštěvě Bahrajnského království.
(...)

Zde, kde mořské vody obklopují písek pouště a kde se podél tradičních orientálních trhů tyčí imponantní mrakodrapy, se setkávají vzdálené

skutečnosti: snoubí se zde starověk s modernou, historie s pokrokem, a především lidé různého původu tvoří originální mozaiku života. Při přípravě na tuto cestu jsem se seznámil s "emblemem vitality", který tuto zemi charakterizuje. Mám na mysli takzvaný "strom života" (Šadžarát-al-Haját), nad kterým bych se rád podělil o několik myšlenek. Je to majestátní akácie, která po staletí přežívá v pouštní oblasti, kde je velmi málo srážek. (...)

To je životodárná voda, z níž stále čerpají kořeny Bahrajnu, jehož největší bohatství spočívá v etnické a kulturní rozmanitosti, mírovém soužití a tradiční pohostinnosti jeho obyvatel. Rozmanitost, která není homogenizující, ale inkluzivní, je pokladem každé skutečně vyspělé země. A na těchto ostrovech lze obdivovat smíšenou, multietnickou a multináboženskou společnost, která je schopna překonat nebezpečí izolace. To je tak důležité v dnešní době, kdy výlučné uzavírání se do sebe a svých zájmů brání pochopení nezastupitelného významu celku. Naopak, mnoho národnostních, etnických a náboženských skupin, které zde vedle sebe žijí, svědčí o tom, že v našem světě, který se již po desetiletí stává globální vesnicí, je možné a nutné koexistovat, přičemž globalizace je samozřejmostí a "duch vesnice" – pohostinnost, hledání druhého a bratrství – je stále v mnoha ohledech neznámý. Naopak jsme se znepokojením svědky rozsáhlého nárůstu lhostejnosti a vzájemné podezíravosti, růstu rivality a protikladů, které měly být překonány, a populismu, extremismu a imperialismu, které ohrožují bezpečnost všech. Navzdory pokroku a mnoha občanským a vědeckým úspěchům se kulturní vzdálenost mezi jednotlivými částmi světa zvětšuje a prospěšné příležitosti k setkávání jsou nahrazovány nedobrymi konfrontačními postoji.

Místo toho myslíme na strom života – váš symbol – a ve vyprahlých pouštích lidského soužití rozdáveme vodu bratrství: nedopusťme, aby se vypařila možnost setkávání civilizací, náboženství a kultur, nedopusťme, aby kořeny lidství uschly! Pracujme společně, pracujme na sounáležitosti, na naději! Jsem zde, v zemi stromu života, jako rozsévač míru, abych prožil dny setkání a zúčastnil se Fóra dialogu mezi Východem a Západem za mírové lidské soužití. Od této chvíle děkuji svým spolupoutníkům, zejména představitelům různých náboženství. Tyto dny představují vzácnou etapu na cestě

přátelství, které se v posledních letech zintenzivnilo s různými islámskými náboženskými představiteli: bratrskou cestu, která si pod pohledem nebes přeje posílit mír na Zemi.(...)

Strom života, který stojí osamoceně v pouštní krajině, mi znovu připomíná dvě oblasti, které jsou pro všechny rozhodující a které se týkají především těch, kteří mají svou vládou odpovědnost sloužit společnému dobru. Za prvé, otázka životního prostředí: kolik stromů je vykáceno, kolik ekosystémů zdevastováno, kolik moří znečištěno nenasytnou chamtivostí člověka, která se mu pak vymstí! Neustávejme v úsilí o tuto dramatickou naléhavost a přijímejme konkrétní a prozíravá rozhodnutí s ohledem na mladé generace, než bude pozdě a jejich budoucnost bude ohrožena! Nechť je konference OSN o změně klimatu (COP27), která se za několik dní uskuteční v Egyptě, v tomto ohledu krokem vpřed!

Deklarace Bahrajnského království v této souvislosti uznává, že víra, náboženská víra je "požehnáním pro celé lidstvo", základem "světového míru". Jsem zde jako věřící, jako křesťan, jako člověk a poutník míru, protože dnes jsme jako nikdy předtím všude vyzýváni, abychom se vážně zavázali k míru. Vaše Veličenstvo, královské Výsosti, představitelé

úřadů, přátelé, proto si dovoluji připojit a sdílet s vámi jako přání pro tyto vytoužené dny mé návštěvy Bahrajnského království krásnou pasáž z téže deklarace: "Zavazujeme se pracovat pro svět, v němž se lidé upřímného přesvědčení spojí, aby odmítli to, co nás rozděluje, a naopak sblížili to, co nás spojuje." Ať se tak stane s požehnáním Nejvyššího!

Shukran! [Děkuji!]

Projev papeže Františka na Bahrajnském fóru pro dialog: Východ a Západ pro lidské soužití

Awali, Bahrajn, 4. listopadu 2022

Vaše Veličenstvo, Královské Výsosti, drahý bratře, doktore Al-Tajíbe, velký imáme Al-Azharu, drahý bratře Bartoloměji, ekumenický patriarcho, vážené náboženské a občanské autority, dámy a pánové!

Srdečně vás zdravím a děkuji za přijetí, kterého se nám dostalo, a za uspořádání tohoto Fóra dialogu, které

se koná pod záštitou Jeho Veličenstva bahrajnského krále. Název této země je odvozen od jejích vod: slovo Bahrajn evokuje "dvě moře". Myslíme na vody moře, které spojují země a lidi, spojují vzdálené národy. "Co země rozděljuje, to moře spojuje", říká staré přísloví. A naše planeta Země při pohledu shora vypadá jako obrovské modré moře, které spojuje různé břehy. Z oblohy jako by nám připomínala, že jsme jedna rodina: ne ostrovy, ale jedno velké souostroví. Tak nás chce Nejvyšší a tato země, souostroví více než třiceti ostrovů, může být symbolem této touhy.

Žijeme však v době, kdy je lidstvo, propojené jako nikdy předtím, mnohem více rozdělené než sjednocené. Název "Bahrajn" nám může pomoci v dalším zamyšlení: "dvě moře", o nichž se v něm mluví, odkazují na sladké vody jeho podmořských pramenů a na slané vody Zálivu. Stejně tak se dnes nacházíme před dvěma moři opačných chutí: na jedné straně klidné a mírné moře společného soužití, na druhé straně hořké moře lhostejnosti, pustošené střety a rozbouřené válečnými větry se stále bouřlivějšími ničivými vlnami, které hrozí, že všechny zaplaví. Východ a Západ se bohužel stále více podobají dvěma protilehlým mořím. Na druhou stranu jsme zde společně, protože máme v úmyslu plout po stejném moři a zvolit si cestu setkání, nikoli konfrontace, cestu dialogu, kterou naznačuje toto fórum: "Východ a Západ pro lidské soužití".

Po dvou strašlivých světových válkách, po studené válce, která po desetiletí držela svět v napětí, uprostřed tolika katastrofálních konfliktů ve všech částech světa, uprostřed tónů obviňování, hrozeb a odsuzování se stále nacházíme na okraji křehké rovnováhy a nechceme se utopit. Dochází k paradoxu: zatímco většinu světové populace spojují stejné potíže, trápí ji vážné potravinové, ekologické a pandemické krize i stále skandálnější planetární nespravedlnost, několik mocných lidí se soustřeďuje na rozhodný boj za stranické zájmy, exhumuje překonané praktiky, překresluje zóny vlivu a staví proti sobě bloky. Zdá se tedy, že jsme svědky dramaticky dětinského scénáře: v zahradě lidstva si místo péče o celek hrají s ohněm, raketami a bombami, se zbraněmi, které způsobují pláč a smrt, a zasypávají společný dům popelem a nenávisť.

To jsou trpké důsledky toho, když se nadále zdůrazňuje opozice, aniž by se znovu našlo porozumění, když se vytrvale odhodlaně prosazují vlastní despotické, imperialistické, nacionalistické a populistické modely a vize, když se nezajímáme o kulturu druhého, když nenasloucháme volání obyčejných lidí a nářku chudých, když nepřestaneme manichejsky určovat, kdo je dobrý a kdo špatný, když se nesnažíme o vzájemné porozumění a spolupráci pro dobro všech. Máme před sebou tyto volby. Protože v globalizovaném světě jdeme kupředu jen tehdy, když veslujeme společně, zatímco když plujeme sami, jsme unášeni.

V rozbouřeném moři konfliktů máme před očima Dokument o lidském bratrství pro světový mír a společné soužití, v němž se doufá v plodné setkání mezi Západem a Východem, užitečné pro léčení jejich nemocí. Jsme tu, abychom jako věřící v Boha a naše bratry odmítli "izolační myšlení", tedy způsob vidění reality, který ignoruje jediné moře lidstva a soustředí se pouze na své vlastní proudy. Chceme, aby se spory mezi Východem a Západem vyřešily pro dobro všech, aniž by se odváděla pozornost od jiné propasti, která se neustále a dramaticky zvětšuje, a to mezi severem a jihem světa. Vznik konfliktů by neměl vést k tomu, abychom ztratili ze zřetele skryté tragédie lidstva, jako je katastrofa nerovnosti, kdy většina obyvatel Země zažívá bezprecedentní nespravedlnost, hanebná

pohroma hladu a neštěstí klimatických změn, které jsou známkou nedostatečné péče o společný domov.

V těchto otázkách, o nichž se v těchto dnech diskutuje, se náboženští představitelé nemohou nezapojit a nejit dobrým příkladem. Máme specifickou úlohu a toto fórum nám k tomu dává další příležitost. Naším úkolem je podporovat a pomáhat lidstvu, které je stejně tak vzájemně závislé jako rozdělené, aby se pohybovalo společně. Rád bych proto nastínil tři výzvy, které vyplývají z Dokumentu o lidském bratrství a Deklarace Bahrajnského království a které byly v posledních dnech reflektovány. Týkají se modlitby, vzdělávání a konání.

Především je to modlitba, která se dotýká lidského srdce. Dramata, kterými trpíme, a nebezpečná zranění, která zakoušíme, "nevyrovnanosti, jimiž trpí dnešní svět, souvisí s hlubší nevyrovnaností, jež tkví v srdci člověka" (*Gaudium et spes*, 10). V tomto tkví kořen věci. A tak největší nebezpečí nespočívá ve věcech, v materiálních skutečnostech, v organizacích, ale ve sklonu lidských bytostí uzavřít se do imanence vlastního ega, vlastní skupiny, vlastních malicherných zájmů. Není to vada až naší doby, existuje, co je člověk člověkem, a s Boží pomocí ji lze napravit (srov. encyklika *Fratelli tutti*, 166).

Proto je modlitba, otevření srdce Nejvyššímu, zásadní pro očištění od egoismu, uzavřenosti, sebestřednosti, falše a nespravedlnosti. Kdo se modlí, přijímá do svého srdce pokoj a nemůže se nestát jeho svědkem a poslem; a především svým příkladem vyzývá své bližní, aby se nestali rukojmími pohanství, které redukuje člověka na to, co prodává, kupuje nebo čím se baví, ale aby znovu objevili nekonečnou důstojnost, kterou každý člověk nese. Věřící člověk, člověk míru, je ten, kdo kráčí s druhými na zemi a jemně a uctivě je zve, aby pozvedli svůj pohled k nebi. A ve své modlitbě nese jako kadidlo stoupající k Nejvyššímu (srov. *Ž 141,2*) námahu a zkoušky všech.

K tomu je však nezbytný jeden předpoklad: náboženská svoboda. Deklarace Bahrajnského království vysvětluje, že "Bůh nás nasměroval k božskému daru svobody volby", a proto "žádná forma náboženského nátlaku nemůže člověka přivést ke smysluplnému vztahu s Bohem". Veškeré nucení je totiž nehodné Všemohoucího, protože On neodevzdal svět otrokům, ale svobodným tvorům, kterých si plně váží. Usilujme tedy o to, aby svoboda tvorů odrážela svrchovanou svobodu Stvořitele, aby byla vždy a všude chráněna a respektována místa bohoslužeb a aby byla podporována modlitba a nikdy jí nebylo bráněno. Nestačí však jen udělit povolení a uznat svobodu kultu, je třeba dosáhnout skutečné svobody náboženství. A nejen každá společnost, ale i každé vyznání je povoláno k tomu, aby tuto skutečnost realizovalo. Je povoláno k tomu, aby se ptalo samo sebe, zda Boží stvoření omezuje zvenčí, nebo osvobozuje uvnitř; zda pomáhá člověku vzdát se strnulosti, uzavřenosti a násilí; zda ve věřících posiluje pravou svobodu, která neznamená dělat si, co se člověku zlíbí, ale disponovat se k dobru, k němuž jsme byli stvořeni.

Jestliže se výzva modlitby týká srdce, druhá výzva, vzdělávání, se týká mysli člověka. V Deklaraci Bahrajnského království se uvádí, že "nevědomost je nepřitelem míru". Je pravda, že tam, kde je nedostatek vzdělávacích příležitostí, roste extremismus a zakořeňuje fundamentalismus. A je-li nevědomost nepřitelem míru, je vzdělání přítelem rozvoje, pokud je to vzdělání skutečně hodné člověka, dynamické a vztahové bytosti: tedy ne rigidní a monolitní, ale otevřené výzvám a citlivé na kulturní změny; ne sebestředné a izolované, ale pozorné k historii a kultuře ostatních; ne statické, ale zkoumavé, aby zahrnovalo různé a podstatné aspekty jediného lidstva, k němuž patříme. To umožňuje

zejména proniknout k jádru problémů, aniž bychom se domnívali, že máme řešení, a řešit složité problémy jednoduchým způsobem, ale s předpokladem prožívání krize tak, že nepodlehne logice konfliktu. Logika konfliktu nás vždy vede ke zkáze. Krize nám pomáhá přemýšlet a dozrávat. Je skutečně nedůstojné lidské mysli věřit, že důvody síly převažují nad důvody rozumu, používat metody minulosti k řešení současných problémů, aplikovat schémata technologie a pohodlnosti na lidské dějiny a kulturu. To vyžaduje klást otázky, vstupovat do krizí a umět vést dialog s trpělivostí, respektem a v duchu naslouchání; poznávat historii a kulturu druhých. Takto se vychovává lidská mysl, pěstuje se vzájemné porozumění. Protože nestačí říkat, že jsme tolerantní, ale je třeba skutečně vytvořit prostor pro druhého, dát mu práva a příležitosti. Je to způsob myšlení, který začíná u vzdělání a k jehož podpoře jsou náboženství vyzývána.

Konkrétně bych chtěl zdůraznit tři naléhavé otázky v oblasti vzdělávání. Za prvé, uznání žen ve veřejné sféře: "ve vzdělávání, v práci, při výkonu jejich sociálních a politických práv" (srov. Dokument o lidském bratrství). V této oblasti, stejně jako v jiných, je vzdělání cestou k emancipaci od historického a společenského dědictví, které je v rozporu s duchem bratrské solidarity, jenž musí charakterizovat ty, kdo uctívají Boha a milují bližního.

Za druhé "ochrana základních práv dětí" (tamtéž), aby vyrůstaly vzdělané, opatrované, doprovázené a nebyly odsouzeny k životu v zajetí hladu a násilí. Vychovávejme a vzdělávejme se tak, abychom se na krize, problémy, války dívali očima dětí: to není naivní dobráctví, ale prozíravá moudrost, protože jediné když na ně budeme myslet, bude se pokrok odrážet v nevinosti, a ne v zisku, a pomůže budovat budoucnost člověka.

Vzdělávání, které začíná v rodině, pokračuje v rámci komunity, vesnice nebo města. Proto bych za třetí zdůraznil výchovu k občanství, ke společnému soužití, k respektu a zákonnosti. A zejména samotný význam "konceptu občanství", která je "založena na rovnosti práv a povinností". Je třeba se k tomu zavázat, abychom "v našich společnostech zavedli koncept

plnohodnotného občanství a zřekli se diskriminačního používání termínu 'menšiny', který v sobě nese zárodek pocitu izolace a méněcennosti; připravuje půdu pro nepřátelství a neshody a bere některým občanům jejich úspěchy a náboženská a občanská práva tím, že je diskriminuje" (tamtéž).

Tím se dostáváme k poslední ze tří výzev, která se týká činnosti, mohli bychom říci lidských sil. Deklarace Bahrajnského království učí, že "kdo hlásá nenávisť, násilí a nesvár, znesvěcuje jméno Boží. Ti, kdo jsou věřící, to bez jakéhokoli vysvětlování odmítají. Důrazně říkají "ne" rouhání se válkou a používání násilí. A tato "ne" důsledně promítají do praxe. Protože nestačí říci, že náboženství je mírumilovné, je třeba odsoudit a izolovat násilníky, kteří zneužívají jeho jméno. Nestačí se distancovat od extremismu a netolerance, je třeba jednat opačným směrem. "Proto je třeba přestat podporovat teroristická hnutí dodávkami peněz, zbraní, plánů či ospravedlňováním a také medializací

a považovat to vše za mezinárodní zločiny, které ohrožují bezpečnost a světový mír. Takový terorismus ve všech jeho formách a projevech musí být odsouzen" (Dokument o lidském bratrství). Také ideologický terorismus.

Náboženský člověk, člověk míru, se také staví proti závodům ve zbrojení, válečnému byznysu, trhu se smrtí. Neupřednostňuje "spojenectví proti někomu", ale způsoby setkávání se všemi: aniž by se poddal jakémukoli relativismu nebo synkretismu, sleduje jedinou cestu, cestu bratrství, dialogu a míru. To jsou jeho "ano". Vydejme se po této cestě, drazí přátelé: rozšířme svá srdce pro svého bližního, pokročme na cestě vzájemného poznání. Upevněme vzájemná pouta, bez dvojího přístupu a beze strachu, ve jménu Stvořitele, který nás postavil do tohoto světa jako strážce našich bratří a sester. A pokud mezi sebou různí mocní lidé vyjednávají o zájmech, penězích a mocenských strategiích, ukažme, že je možný i jiný způsob setkání. Je to možné a nutné, protože síla, zbraně a peníze nikdy nepřinesou budoucnost v míru. Spojme se tedy pro dobro člověka a ve jménu toho, který miluje člověka a jehož jméno je Pokoj. Podporujme konkrétní iniciativy, aby cesta velkých náboženství byla stále aktivnější a trvalejší, aby byla svědomím míru pro svět! A zde všechny srdečně vyzývám, aby ukončili válku na Ukrajině a zahájili seriózní mírová jednání.

Stvořitel nás vyzývá, abychom jednali zejména ve prospěch příliš mnoha jeho dětí, které stále nenacházejí dostatek místa v programech mocných: chudých, nenarozených, starých, nemocných, migrantů... Pokud my, kteří věříme v Boha milosrdenství, nenasloucháme ubohým a nedáváme hlas těm, kteří jsou bez hlasu, kdo to udělá? Buďme na jejich straně, snažme se přijít na pomoc zraněným a zkoušeným! Tímto způsobem přitáhneme na svět požehnání Nejvyššího. Kéž osvítlí naše kroky a sjednotí naše srdce, mysl a síly (srov. Mk 12,30), aby se klanění Bohu spojilo s konkrétní a bratrskou láskou k bližnímu: abychom společně byli proroky soužití, tvůrci jednoty a budovateli pokoje.

Děkuji.

Odpolední program druhého dne apoštolské cesty zahájilo soukromé setkání s velkým imámem univerzity al-Azhar, které se konalo v sále papežské rezidence v Královském paláci Sakhir Royal Palace v Awali. Velký imám mešity al-Azhar a rektor univerzity al-Azhar, Ahmad Muhammad al-Tajib, je významnou osobností sunnitského právnictví, jejíž

vliv je uznáván po celém světě. Po získání doktorátu z islámské filozofie na pařížské Sorbonně vyučoval v různých zemích, včetně Saúdské Arábie, Kataru a Spojených arabských emirátů, a působil jako děkan Fakulty islámských studií v egyptském Asuánu a Teologické fakulty Mezinárodní islámské univerzity v pákistánském Islámábádu. Tento bývalý velký muftí byl v březnu 2010 zvolen rektorem al Azhar. Velký imám navštívil papeže Františka v květnu 2016 a poté při soukromé návštěvě v Domě svaté Marty v říjnu 2018. Kromě toho přivítal papeže během apoštolské cesty do Egypta 28.-29. dubna 2017 u příležitosti mezinárodní konference za mír pořádané univerzitou al-Azhar, a následně se s

papežem Františkem setkal v Abú Zabí, kde 4. února 2019 podepsali „Dokument o lidském bratrství pro světový mír a společné soužití“, jehož cílem je podpora dialogu mezi křesťany a muslimy. Toto společné prohlášení z Abú Zabí vyzývá všechny lidi, aby v sobě rozpoznali bratry, společně podporovali spravedlnost a mír a zaručili lidská práva a náboženskou svobodu. Velký imám a papež se naposledy setkali letos v září v Kazachstánu u příležitosti 7. kongresu představitelů světových a tradičních náboženství.

Dnes odpoledne, krátce před 15:30, se papež František setkal s konstantinopolským ekumenickým patriarchou Bartolomějem. Setkání proběhlo v atmosféře bratrství a náklonnosti.

Papež František a velký imám al-Azhar se po odpolední soukromé schůzce společně odebrali do mešity

Královského paláce, vzdálené asi pět set metrů od papežské rezidence, na setkání s Muslimskou radou starších, nezávislou mezinárodní organizací se sídlem v Abú Zabí, která byla založena 18. července 2014 s cílem podporovat mír v islámských komunitách. Rada sdružuje muslimské učence, odborníky a hodnostáře, kteří jsou uznáváni kvůli svým zásadám spravedlnosti, nezávislosti a umírněnosti. Zvláštní pozornost věnuje Rada vnitřním konfliktům, které rozrušují muslimské komunity, a jejich příčinám s cílem bránit humanitární hodnoty islámu a zásady tolerance v protikladu k sektářství a násilí. U vchodu do mešity přivítal papeže Františka a imáma al-Tajíba předseda Nejvyšší rady pro islámské záležitosti a člen Rady muslimských starších a její generální tajemník. Po četbě z Koránu a Bible (kniha Genesis) zaznělo úvodní slovo generálního tajemníka Muslimské rady starších. Poté vystoupili se svými proslovy zástupce vatikánské delegace, kard. Miguel Ángel Ayuso Guixot, prefekt Dikasteria pro mezináboženský dialog, a zástupce Muslimské rady starších. Následný projev velkého imáma al-Azhar se zaměřil na „Mezináboženský dialog a výzvy 21. století: Hrozby klimatických změn“. Závěrečné slovo patřilo papeži Františkovi:

„Znovu objevit zapomenuté zdroje života, napájet vláhou prastaré moudrosti“

Drahý bratře, doktore Ahmade Al-Tajíbe, velký imáme Al-Azhar, vážení členové muslimské rady starších, milí přátelé,

As-salamu alaikum!

Srdečně vás zdravím a přeji si, aby pokoj Nejvyššího sestoupil na každého z vás: na vás, kteří chcete podporovat smíření, abyste se vyhnuli rozdělení a konfliktům v muslimských komunitách; na vás, kteří spatřujete v extremismu nebezpečí, které ničí pravé náboženství; na vás, kteří se snažíte rozptýlit mylné interpretace, které skrze násilí nesprávně chápou

náboženskou víru, manipulují s ní a poškozují ji. Kéž pokoj sestoupí a spočine na vás, kteří ho chcete šířit tím, že do srdcí vštěpujete hodnoty úcty, tolerance a umírněnosti; na vás, kteří se snažíte podporovat přátelské vztahy, vzájemnou úctu a důvěru vůči těm, kteří stejně jako já vyznávají jinou náboženskou víru; na vás, bratři a sestry, kteří chcete v mladých lidech podporovat morální a intelektuální vzdělání, jež by potíralo všechny formy nenávisti a nesnášenlivosti. *As-salamu alaikum!*

Bůh je zdrojem pokoje. Kéž nám dopřeje, abychom byli všude kanály jeho pokoje! Rád bych před vámi zopakoval, že Bůh míru nikdy nevede k válce, nikdy nepodněcuje k nenávisti, nikdy nepropaguje násilí. A my, kteří v něj věříme, jsme povoláni k tomu, abychom podporovali mír prostřednictvím nástrojů míru, jako je setkání,

trpělivé vyjednávání a dialog, který okysličuje společný život. Mezi vaše cíle patří šíření kultury pokoje založené na spravedlnosti. Rád bych vám řekl, že toto je cesta, dokonce jediná cesta, protože mír »„je dílem spravedlnosti“ (*Gaudium et spes*, 78). Pramení z bratrství, roste v boji proti nespravedlnosti a nerovnosti, buduje se tím, že se obrací k druhým«. Mír nelze pouze hlásat, musí zapustit kořeny. A to je možné odstraněním nerovností a diskriminace, které plodí nestabilitu a nepřátelství.

Děkuji vám za vaše úsilí v tomto směru, stejně jako za přijetí, které jste mi poskytli, a za slova, která jste pronesli. Přicházím k vám jako věřící v Boha, jako bratr a poutník pokoje. Přicházím k vám, abychom šli společně v duchu Františka z Assisi, který říkával: "Pokoj, který hlásáte ústy, mějte ještě hojněji ve svých srdcích" (*Legenda tří druhů*, XIV,5). Zaujalo mne, že v těchto krajích je zvykem při vítání hosta nejen podat mu ruku, ale také přiložit ruku k srdci na znamení náklonnosti. Jako by člověk druhému říkal: nejsi vzdálený, ale vstupuješ do mého srdce, do mého života. Také já s úctou přikládám ruku k srdci, hledím na každého z vás a dobrořečím Nejvyššímu za tuto příležitost k setkání.

Věřím, že se stále více potřebujeme setkávat, vzájemně se poznávat a brát si jeden druhého k srdci, dávat přednost realitě před idejemi a lidem před názory, otevřenosti vůči nebi před vzdáleností na zemi, bratrskou budoucností před nepřátelskou minulostí. Potřebujeme překonávat předsudky a dějinná nedorozumění ve jménu Toho, který je Zdrojem pokoje. Na druhou stranu, jak budou věřící různých náboženství a kultur schopni koexistovat, přijímat se a vážit si jeden druhého, když si zůstaneme cizí? Řidme se výrokem imáma Alího: „Lidé jsou dvojího druhu: buď bratři ve víře, nebo bližní v lidskosti“, a citme se povolání pečovat o všechny, které božský plán ve světě postavil vedle nás. Vyzývejme k tomu, abychom „zapomněli na to, co bylo, abychom se upřímně snažili o vzájemné porozumění a abychom společně chránili a podporovali sociální spravedlnost, mravní hodnoty, mír a svobodu pro všechny lidi“ (*Nostra aetate*, 3). To jsou úkoly, které připadají nám, náboženským vůdcům: tváří v tvář stále zraněnějšímu a rozervanějšímu lidstvu, které dušně a ulekaně dýchá pod rouškou globalizace, jsou velká

vyznání víry povinna být srdcem, které spojuje údy těla, duší, která dodává naději a život nejvyšším tužbám.

V těchto dnech jsem hovořil o síle života, který vydrží i v těch nejsušších pouštích, protože čerpá z vody setkání a pokojného soužití. Včera jsem si vzal příklad z úžasného „stromu života“, který se nachází zde v Bahrajnu. Biblické vyprávění, které jsme slyšeli, staví strom života do středu počáteční zahrady, do srdce úžasného Božího plánu pro člověka, harmonického plánu, který je schopen obsáhnout celé stvoření. Lidé se však od Stvořitele a jím stanoveného řádu vzdálili. To vedlo ke vzniku problémů a nerovnováhy, které v biblickém vyprávění následují jeden po druhém: hádky a bratrovražda (srov. Gn 4), nepokoje a devastace životního prostředí (srov. Gn 6-9), pýcha a protiklady v lidské společnosti (srov. Gn 11)... Záplava zla a smrti zkrátka vytryskla z lidského srdce, ze zlé jiskry, kterou rozpoutal onen hřích, jenž se usadil u brány jeho srdce (srov. Gn 4,7), aby zapálilo harmonickou zahradu světa. Všechno toto zlo má však kořeny v odmítnutí Boha a bratra: v tom, že člověk ztratil ze zřetele Původce života a přestal se považovat za strážce svých bratrů a sester. Proto dvě otázky, které jsme slyšeli, zůstávají vždy platné a mimo vyznávané krédo se ptají každé existence a každého věku: „Kde jsi?“ (Gn 3,9); „Kde je tvůj bratr?“ (Gn 4,9).

Draží přátelé, bratři v Abrahamovi, věřící v jediného Boha,

sociální a mezinárodní, ekonomické a osobní neduhy, stejně jako dramatická ekologická krize, která charakterizuje tuto dobu a o níž jsme zde dnes uvažovali, nakonec pramení z odvrácení se od Boha a bližního. Máme tedy jedinečný a nevyhnutelný úkol, a to pomáhat znovu objevit tyto zapomenuté zdroje života, přivést lidstvo zpět k tomu, aby se napájelo vláhou této prastaré moudrosti, opětovně přiblížit věřící k uctívání Boha nebes a k lidem, pro které stvořil zemi.

Jakým způsobem to učinit? Naše prostředky jsou v zásadě dva: modlitba a bratrství. To jsou naše skromné a účinné zbraně. Nesmíme se nechat zlákat jinými prostředky, zkratkami nehodnými Nejvyššího, jehož jméno Pokoje je uráženo těmi, kdo věří v oprávněnost síly, kdo

podněcují násilí, válku a trh se zbraněmi, „obchod se smrtí“, který prostřednictvím stále větších částek mění náš společný domov ve velký arzenál. Kolik temných zápletek a kolik bolestných rozporů se za tím vším skrývá! Vzpomeňme si například na to, kolik lidí je nuceno migrovat ze své vlasti kvůli konfliktům podněcovaným levným nákupem zastaralých zbraní, aby je pak stále dokonalejší vojenská technika vypátrala a z jiných hranic vyhostila zpět. A tak naděje umírá hned dvakrát! Tváří v tvář těmto tragickým scénářům, kdy se svět žene za chimérami síly, moci a peněz, jsme povoláni, abychom si v moudrosti našich starců a otců připomněli, že Bůh a bližní mají přednost před vším ostatním, že nás zachrání jen transcendence a bratrství. Je na nás, abychom tyto zdroje života objevili, jinak bude poušť lidstva stále vyprahlejší a smrtonosnější. Především je na

nás, abychom spíše činy než slovy svědčili o tom, že právě v toto věříme, v tuto dvojí pravdu. Máme velkou zodpovědnost před Bohem i před lidmi a musíme být příkladnými vzory toho, co hlásáme, a to nejen ve svých komunitách a našich domovech – to už nestačí – ale i ve sjednoceném a globalizovaném světě. Jako potomci Abrahama, který byl národům otcem ve víře, nemůžeme mít na srdci jen „své vlastní“, ale stále jednotněji se musíme obracet k celému lidskému společenství obývajícimu Zemi.

Všichni si totiž alespoň ve skrytu srdce kladou tytéž velké otázky: kdo je člověk, proč existuje bolest, zlo, smrt, nespravedlnost, co je po tomto životě? V mnoha lidech, umrtvených praktickým materialismem a ochromujícím konzumem, však tyto otázky dřímají, zatímco v jiných jsou umlčeny nelidskými ranami hladu a chudoby. Pohledme na dnešní hlad a chudobu. Kéž ale mezi důvody tohoto zapomnění toho, na čem záleží, nepatří naše nedbalost. Kéž nepohoršujeme tím, že se zabýváme něčím jiným, a nikoli hlásáním Boha, který dává pokoj životu, a pokoje, který dává život lidem. Bratři a sestry, podporujme se v tom navzájem, navažme v budoucnu na naše dnešní setkání, kráčeje společně! Budeme požehnáni Nejvyšším i těmi nejmenšími a nejslabšími tvory, které upřednostňuje: chudými, dětmi a mladými, kteří po tolika temných nocích - zvláště mladí lidé - očekávají úsvit světla a míru.

V katedrále Panny Marie arabské se pak na závěr svého pátečního programu papež František zúčastnil ekumenického setkání s modlitbou. Při tomto setkání přednesl svůj dnešní poslední projev se zamyšlením nad scénou seslání Ducha svatého, jak je popsána ve Skutcích apoštolských.

Jednota v rozmanitosti

Obráťme se k textu o Letnicích. Při rozjímání o něm ve mně rezonovaly dva prvky, které se mi zdají být užitečné pro naši cestu společenství, a proto bych se s vámi o ně rád podělil. Jsou jednotou v rozmanitosti a svědectvím života.

Jednota v rozmanitosti. O Letnicích byli učedníci, jak říkají Skutky apoštolů, "všichni pohromadě na jednom místě" (2,1). Všimli jsme si, že Duch, který spočívá na každém z nich, si přesto vybírá okamžik, kdy jsou všichni pohromadě. Mohli by také uctívat Boha a konat dobro bližním odděleně, ale právě sblížení v jednotě otevírá dveře Božímu dílu dokořán.

Křesťanský lid je povolán k tomu, aby se spojil, aby se Boží zázraky staly skutečností. To,

že jsme zde v Bahrajnu jako malé Kristovo stádo, rozptýlené na různých místech a v různých konfesích, nám pomáhá vnímat potřebu jednoty, sdílení víry: tak jako na tomto souostroví nechybí pevné vazby mezi ostrovy, tak ať je tomu i mezi námi, abychom nebyli izolovaní, ale v bratrském společenství. (...)

Nezapomínejme však, že jednota, k níž směřujeme, spočívá v rozdílnosti. Zpráva o Letnicích upřesňuje, že každý slyšel apoštoly mluvit "svým jazykem" (Sk 2,6): Duch nevytváří stejný jazyk pro všechny, ale umožňuje každému mluvit jazyky ostatních (srov. v. 4) a způsobuje tak, že každý slyší svůj jazyk mluvený ostatními (srov. v. 11). Zkrátka, neuzavírá nás do uniformity, ale je ochoten přijímat rozdíly. To se děje těm, kdo žijí podle Ducha: učí se setkávat s každým bratrem a sestrou ve víře jako s částí těla, k němuž patří. To je duch ekumenické cesty. (...)

Po jednotě v rozmanitosti přichází druhý prvek: svědectví života. O Letnicích se učedníci otevrou, vyjdou z večeřadla. Odtud půjdou do celého světa. Jeruzalém, který se zdál být jejich cílem, se stává výchozím bodem neobyčejného dobrodružství. Strach, který je uzavíral v jejich domovech, zůstává vzdálenou vzpomínkou: nyní jdou všude, ale ne proto, aby se odlišili od ostatních, dokonce ani ne proto, aby převrátili řád společnosti a řád světa, ale aby svým životem vyzařovali krásu Boží lásky do každého kouta. Naše víra není ani tak řeč, kterou je třeba pronést slovy, ale svědectví, které je třeba ukázat skutky; víra není výsada, kterou je třeba si nárokovat, ale dar, který je třeba sdílet. Jak říká jeden starověký text, křesťané "nežijí ve zvláštních městech, nepoužívají nějaký zvláštní jazyk ani nepřijímají zvláštní způsob života, [...] každý cizí kraj je jejich vlastní [...]. Žijí na zemi, ale jejich občanství je v nebi. Dodržují stanovené zákony, ale svým způsobem života stojí nad zákony. Milují všechny" (Epištola Diognetovi, V). Milují všechny: to je křesťanské poznávací znamení, podstata svědectví. Pobyt zde v Bahrajnu umožnil mnohým z vás znovu objevit a praktikovat opravdovou prostotu lásky: mám na mysli pomoc poskytovanou bratřím a sestrám, kteří sem přijíždějí, křesťanskou přítomnost, která v každodenní pokoře svědčí o porozumění a trpělivosti, radosti a mírnosti, laskavosti a duchu dialogu. Jedním slovem: mír. (...)

Bahrajnský národní stadion se nachází ve městě Riffa, kde sídlí královská rodina. Stadion, který pojme přibližně 30 000 diváků, byl postaven v roce 1982 a zrekonstruován v prosinci roku 2012, u příležitosti 21. ročníku turnaje Gulf Area Cup. Používá se především na fotbalová utkání a významné sportovní události v Bahrajnském království. Konají se zde zápasy bahrajnského národního fotbalového týmu a sportovního klubu Al-Riffa. Dnes jej však zaplnili věřící ze čtyř zemí apoštolského vikariátu pro Severní Arábii – Bahrajnu, Kuvajtu, Kataru a Saúdské Arábie, ale také z dalších zemí Zálivu a jiných území. Papež František jim přinesl „náklonnost a blízkost univerzální církve“, jak řekl, „Církev na vás hledí a objímá vás, miluje vás a povzbuzuje vás“. Mše svatá byla obětována za mír a spravedlnost a eucharistická slavnost probíhala v angličtině. Rovněž modlitba věřících vyjádřila bohaté jazykové spektrum katolíků, přítomných na Arabském poloostrově – od jazyka tagalog, kterým se mluví na Filipínách, přes svahilštinu po různé indické jazyky. Papež František v dnešním válečném světě vyzdvihl slova proroka Izaiáše: „Jeho

vladařství vzroste a pokoje nebude konce“ (9,6) a Ježíšovu výzvu k lásce vůči nepřátelům (Mt 5,44): „Ale já vám říkám: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují“.

„Odvaha riskovat i v tom, co se zdá ztracené“

O Mesiáši, kterému dá Bůh vzejít, prorok Izaiáš říká: „jeho vladařství vzroste a pokoje nebude konce“ (Iz 9,6). Jeví se to rozporuplně: na scéně tohoto světa často pozorujeme, že čím více se usiluje o moc, tím více je ohrožen mír. Místo toho prorok oznamuje mimořádnou novinku: Mesiáš, který přichází, je sice mocný, ale nikoli jako vůdce, který vede válku a ovládá ostatní, nýbrž jako „kníže pokoje“ (v. 5), jako ten, kdo usmíruje lidi s Bohem i mezi sebou. Velikost jeho moci nevyužívá sílu násilí, ale slabost lásky. Toto je Kristova moc: láska. I nám uděluje stejnou moc, moc milovat, milovat v jeho jménu, milovat tak, jako miloval on. Jak? Bezpodmínečně: nejen když se nám daří a cítíme, že můžeme milovat, ale vždycky; prokazovat lásku nejen přátelům a bližním, ale všem, dokonce i nepřátelům. Vždy a všem.

Milovat vždy a všechny: zamysleme se nad tím trochu.

Především nás dnes Ježíšova slova (srov. Mt 5,38-48) vyzývají, abychom vždy milovali, to znamená, abychom vždy zůstávali v jeho lásce, abychom ji pěstovali a uplatňovali v jakékoli životní situaci. Avšak pozor: Ježíšův pohled je konkrétní, neříká, že to bude snadné, a nenabízí sentimentální či romantickou lásku, jako by v našich lidských vztazích neexistovaly konfliktní momenty a důvody k nepřátelství mezi lidmi. Ježíš není

irénistický, ale realistický: výslovně mluví o „zlých lidech“ a „nepřátelích“ (v. 38.43). Ví, že v našich vztazích probíhá každodenní boj mezi láskou a nenávisť a že i v nás se každý den střetává světlo s temnotou, mnoho dobrých úmyslů a tužeb s hříšnou křehkostí, která nás často ovládá a strhává do zlých skutků. Ví také, že navzdory četným

velkorysým snahám vždy neobdržíme očekávané dobro a někdy dokonce nepochopitelně trpíme zlem. A dále vidí a trpí tím, že se v dnešní době v mnoha částech světa uplatňuje moc, která se sytí útlakem a násilím, jež se snaží zvětšit svůj vlastní prostor zmenšováním prostoru druhých, vnučováním své nadvlády a omezováním základních svobod, utlačováním slabých. Jak tedy Ježíš praví, existují konflikty, útlak a nepřátelství.

Tváří v tvář tomu všemu je důležité položit si otázku: Co dělat, když se v takové situaci ocitneme? Ježíšův návrh je překvapivý, odvážný. Žádá své následovníky o odvahu riskovat v něčem, co se zdá být ztracené. Žádá je, aby navzdory všemu, i tváří v tvář zlu a nepříteli, věrně setrvali v lásce. Prostá lidská reakce nás spoutává oním „oko za oko, zub

za zub“, ale to znamená, že se spravedlnosti chopíme stejnými zbraněmi, jakých užilo spáchané zlo. Ježíš se odvažuje navrhnout cosi nového, odlišného, nemyslitelného, zcela vlastního: „Ale já vám říkám: Neodporujte zlému. Spíše naopak: Když tě někdo udeří na pravou tvář, nastav mu i druhou“ (v. 39). Toto od nás Pán žádá: abychom irénicky nesnili o světě prodchnutém bratrstvím, ale abychom začali od sebe, prožívali všeobecné bratrství konkrétně a odvážně, vytrvali v dobru, i když se nám dostává zla, přerušili spirálu pomsty, odzbrojili násilí, demilitarizovali srdce. Apoštol Pavel souzní s Ježíšovými slovy, když píše: „Nedopuť, aby tě zlo přemohlo, nýbrž přemáhej zlo dobrem“ (Řím 12,21).

Ježíšovo pozvání se tedy netýká především velkých otázek lidstva, ale konkrétních situací našeho života: našich vztahů v rodině, vztahů v křesťanském společenství, vazeb, které pěstujeme na pracovišti a ve společnosti, v níž se nacházíme. Jistě nastanou třenice, chvíle napětí, konflikty, názorové rozdíly, ale ti, kdo následují Knížete pokoje, mají vždy usilovat o mír. A mír nelze nastolit, když na špatné slovo odpovíme ještě horším slovem, když po jednom políčku následuje další: nikoli, je třeba „zneškodnit“ a přerušit řetěz zla, zlomit spirálu násilí. Již nesmíme chovat zášť, stěžovat si a litovat se. Máme vždy zůstat v lásce: to je Ježíšova cesta, jak vzdát slávu Bohu nebes a budovat mír na zemi. Ustavičně milovat.

Nyní přejděme k druhému hledisku: milovat všechny. Můžeme se zavázat k lásce, ale nestačí, když ji omezíme na úzký okruh těch, od nichž také lásku přijímáme, svých přátel, blízkých, členů rodiny. I zde je Ježíšova výzva překvapivá, protože překračuje hranice zákona a zdravého rozumu: už láska k bližnímu, láska k blízkým, jakkoli rozumná, je vyčerpávající. Obecně se právě o takovou lásku snaží nějaké společenství nebo národ, aby si udrželi vnitřní smír: pokud někdo patří do stejné rodiny nebo téhož národa, má-li stejné názory nebo vkus, jestliže vyznává stejnou víru, je snaha o vzájemnou pomoc a lásku normální. Co se však stane, když se k nám přiblíží někdo vzdálený, cizinec, kdosi odlišný, když se naším sousedem stane člověk jiného vyznání? Právě tato země je živým obrazem soužití v rozmanitosti, našeho světa, který je stále více poznamenán neustálým stěhováním národů a pluralitou myšlenek, zvyků a tradic. Je tedy důležité přijmout tuto Ježíšovu výzvu: „Jestliže tedy milujete ty, kdo milují vás, jakou budete mít odměnu? Copak to nedělají i celníci? (Mt 5,46). Skutečnou výzvou – chceme-li být Otcovými dětmi a budovat bratrský svět – je naučit se milovat každého, dokonce i nepřítele: „Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Miluj svého bližního' a měj v nenávisti svého nepřítele. Ale já vám říkám: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují“ (v. 43-44). To ve skutečnosti znamená rozhodnutí, že nebudeme mít nepřátele, nebudeme v druhém spatřovat překážku, kterou je třeba překonat, ale bratra a sestru, které je třeba milovat. Milovat nepřítele znamená vnášet na zem odlesk nebe, znamená to přispívat k tomu, aby na zemi splynul pohled a srdce Otce, který nečiní rozdíly, nerozlišuje, ale „dává vycházet svému slunci pro zlé i pro dobré a sesílá déšť spravedlivým i nespravedlivým“ (v. 45).

Bratři a sestry, Ježíšovou mocí je láska a Ježíš nám dává moc milovat tímto způsobem, který se nám zdá nadlidský. Taková schopnost však nemůže být pouze výsledkem našeho vlastního úsilí, je to především milost. Milost, o kterou je třeba naléhavě prosit: „Ježíši, ty, který mě miluješ, nauč mě milovat jako ty. Ježíši, který mi odpouštíš, nauč mě odpouštět jako ty. Sešli na mě svého Ducha, Ducha lásky“. Prosme o to. Mnohdy totiž Pánu předkládáme řadu žádostí, ale pro křesťana je podstatné, aby uměl milovat jako Kristus. Milovat je ten největší dar, který dostáváme, když v modlitbě vyhradíme místo pro Pána, když přijímáme jeho přítomnost v jeho proměňujícím Slově a v převratné pokoře jeho

lámaného Chleba. Tak se pomalu bortí zdi, které zatvrzují naše srdce, a my nacházíme radost v konání skutků milosrdenství vůči všem. Pak pochopíme, že blažený život prochází skrze blahoslavenství a spočívá v tom, že se staneme tvůrci pokoje (srov. Mt 5,9).

Draží přátelé, dnes bych vám chtěl poděkovat za vaše pokorné a radostné svědectví o bratrství, za to, že jste v této zemi setbou lásky a pokoje. To je výzva, kterou evangelium každý den klade našim křesťanským společenstvím, každému z nás. A vám všem, kteří jste přišli na tuto slavnost ze čtyř zemí Apoštolského vikariátu Severní Arábie, Bahrajnu, Kuvajtu, Kataru a Saúdské Arábie, i z dalších zemí Zálivu a z jiných území, dnes přináším náklonnost a blízkost všeobecné církve, která na vás hledí a objímá vás, miluje vás a povzbuzuje. Kéž vás na vaší cestě provází Panna Maria Arabská a zachovává vás stále v lásce vůči všem.

V sobotu odpoledne se v Bahrajnu konalo setkání papeže Františka s mladými lidmi na zdejší střední škole. Katolická střední škola Nejsvětějšího Srdce, která připravuje děti na akademické studium, byla založena ve 40. letech 20. století vedle kostela Nejsvětějšího srdce v Manamě. Vedly ji Misionářské sestry, které se zavázaly nabízet multikulturní vzdělání zaměřené na akademickou excelenci a vzdělávání založené na hodnotách čestnosti a spravedlnosti. Škola se v průběhu let rozvíjela a později byla přestěhována do nových prostor v Isa Town. Po příspěvcích muslimských a křesťanských studentů této školy, oslovil mladé Svatý otec:

„Potřebujeme vaši tvořivost, vaše sny, odvahu, vaši sympatii a vaše úsměvy“

Jsem rád, že jsem v Bahrajnském království viděl místo setkávání a dialogu mezi různými kulturami a vírami. A když se teď dívám na vás, kteří nejste stejného náboženství a nebojíte se být spolu, myslím, že bez vás by toto soužití rozdílů nebylo možné. A to by nemělo budoucnost! V těstě světa jste to právě vy, kdo jste dobrým kvasem určeným k růstu, k překonávání tolika sociálních a kulturních bariér a k podpoře výhonků bratrství a novosti. Jste to vy, mladí lidé, kteří se jako neklidní cestovatelé otevření nebývalému nebojí vzájemné interakce, dialogu, "hluku" a míšení se s ostatními, čímž se stávají základem přátelské a solidární společnosti. To je ve složitých a pluralitních souvislostech, v nichž žijeme, zásadní: zbořit určité ploty, aby se otevřel svět, který je více lidský a bratrský, i když to znamená čelit mnoha výzvám. V této souvislosti bych vám rád na základě vašich svědectví a otázek adresoval tři malé výzvy, které vás nechtějí ani tak něco naučit, jako spíše povzbudit.

První výzva: přijměte kulturu péče. Sestra Rosalyn dnes použila tento výraz: "kultura péče". Péče znamená rozvíjet vnitřní postoj empatie, pozorný pohled, který nás vytrhuje z nás samých, jemnou přítomnost, která překonává lhostejnost a podněcuje nás, abychom se zajímali o druhé. Je to bod obratu, počátek novosti, protilátka

proti uzavřenému světu, který nasáklý individualismem požívá své děti, proti světu uvězněnému smutkem, který vytváří lhostejnost a osamělost. Pokud se totiž nenaučíme starat se o to, co je kolem nás - o druhé, o město, o společnost, o stvoření -, skončíme svůj život jako ti, kteří běhají, pracují, dělají mnoho věcí, ale nakonec zůstávají smutní a osamělí, protože nikdy plně nezakusili radost z přátelství a štědrosti. A nedali bychom tak světu ten jedinečný dotek krásy, který mohl dát jen někdo a nikdo jiný. Jako křesťan myslím na Ježíše a vidím, že jeho jednání bylo vždy vedeno péčí. Dbal na vztahy se všemi, které potkával doma, ve městech i na cestě: díval se lidem do očí, naslouchal jejich prosbám o pomoc, natahoval ruku a dotýkal se jejich ran. Vstoupil do dějin, aby nám řekl, že Nejvyššímu na nás záleží; aby nám připomněl, že být na Boží straně znamená starat se o někoho a něco, zejména o ty nejpotřebnější.

To je první výzva, kultura péče; pokud ji přijmeme, přispějeme k růstu bratrství. A zde je druhá výzva, kterou bych vám rád adresoval: zasévejte bratrství. Líbilo se mi, co řekl dnes Abdulla: "Musíte být šampiony nejen na hřišti, ale i v životě! Je to tak, buďte mistry bratrství! To je dnešní výzva k vítězství v zítřku, výzva naší stále více globalizované a multikulturní společnosti. Ani všechny nástroje a technologie, které nám moderní doba nabízí, nestačí k tomu, aby byl svět mírumilovný a bratrský. Technický pokrok totiž válečné větry neutiší. Se smutkem konstatujeme, že v mnoha regionech roste napětí a hrozby, které někdy přerůstají v konflikty. Často se to však děje proto, že lidé nepracují na vlastním srdci, protože dovolují, aby se vzdálenosti vůči druhým zvětšovaly, a tak se etnické, kulturní, náboženské a jiné rozdíly stávají spíše problémy a obavami, které izolují, než příležitostí ke společnému růstu. A když se zdá, že jsou silnější než bratrství, které nás spojuje, hrozí nám střet.

Ještě třetí výzva, kterou bych vám rád adresoval: týká se úkolu rozhodovat se v životě. Z každodenní zkušenosti to dobře víte: není života bez výzev, kterým je třeba čelit. A vždy, když čelíme výzvě, stejně jako když stojíme na rozcestí, musíme si vybrat, riskovat, rozhodnout se. To však vyžaduje dobrou strategii: nemůžete improvizovat, žít jen instinktivně nebo jen na základě momentálních potřeb! A jak se člověk připravuje, trénuje svou schopnost volby, kreativitu, odvahu, vytrvalost? Jak zostrit svůj vnitřní pohled, naučit se posuzovat situace, pochopit to podstatné? Jde o růst v umění rozhodovat se a zvolit správný směr.

Přátelé, dobrodružstvím volby se nemůžete zabývat sami. A proto vám řeknu ještě jednu věc: vždycky ještě před doporučeními na internetu hledejte dobré rádce v životě,

moudré a spolehlivé lidi, kteří vás mohou vést a pomoci vám. Mám na mysli rodiče a učitele, ale také starší lidi, prarodiče a dobré duchovní průvodce. Každý potřebuje doprovod na cestě životem!

Jako papež vám chci říci: církev je s vámi a potřebuje vás, každého z vás, aby se omladila, objevovali nové cesty, experimentovala s novými jazyky, byla radostnější a pohostinnější. Nikdy neztrácejte odvahu snít a žít ve velkém! Učiňte kulturu péče vlastní a šiřte ji; staňte se mistry bratrství; čelte životním výzvám tak, že se necháte vést věrnou Boží tvořivostí a dobrými rádci. A nakonec na mě prosím pamatujte ve svých modlitbách. Udělám totéž pro vás a budu vás nosit v srdci.

Děkuji! Alláh ma'akum! [Bůh s vámi]

Poslední den papežova pobytu v této blízkovýchodní zemi byl zahájen setkáním a modlitbou Anděl Páně s těmi, kteří zasvětili svůj život Bohu. František je vybízí, aby předávali dary Ducha svatého, který je zdrojem radosti, jednoty a prorocství. A žádá je, aby se modlili za trvalý mír v Etiopii a za sužovanou Ukrajinu.

„Je krásné patřit k církvi, různých historií, tváří, nacházejících harmonii v tváři Ježíšově“

Drazí biskupové, kněží, zasvěcení muži a ženy a seminaristé, pastorační pracovníci, dobré ráno!

Jsem šťastný, že jsem se ocitl mezi vámi, v tomto křesťanském společenství, které tak dobře ukazuje svou "katolickou", tedy univerzální tvář: je to církev obývaná lidmi z mnoha částí světa, kteří se scházejí, aby vyznávali jedinou víru v Krista. Biskup Hinder, kterému děkuji za jeho službu a za jeho slova, včera hovořil o "malém stádu složeném z migrantů": když tedy každého z vás zdravím, obracím se ba vás také s myšlenkou na lidi, ke kterým patříte, na vaše rodiny, které s trochou nostalgie nosíte v srdci, na vaše země

původu. Zvláště když vidím přítomné věřící z Libanonu, ujišťuji vás o svých modlitbách a blízkosti této milované zemi, tolik unavené a zkoušené, a všem trpícím národům na Blízkém východě. Je krásné patřit k církvi, která se skládá z různých historií a tváří, jež nacházejí harmonii v jediné Ježíšově tváři. A taková rozmanitost - viděl

jsem ji v těchto dnech - je zrcadlem této země, národů, které ji obývají, ale také krajiny, která ji charakterizuje a která, ačkoli jí dominuje poušť, se může pochlubit bohatým a rozmanitým výskytem rostlin a živých bytostí.

Ježíšova slova, která jsme slyšeli, hovoří o živé vodě, která proudí z Krista a z věřících (srov. J 7,37-39). Přiměla mě přemýšlet právě o této zemi: je pravda, že je tu hodně pouště, ale také tu tiše proudí prameny sladké vody, které ji zavlažují. Je to krásný obraz toho, čím jste, a především toho, jak víra působí v životě: na povrchu se objevuje naše lidství, vyprahlé tolika slabostmi, obavami, výzvami, kterým musí čelit, osobními i společenskými neuhy nejrůznějšího druhu; ale v hloubi duše, přímo uvnitř, v hloubi srdce, klidně a tiše proudí sladká voda Ducha, zavlažuje naše pouště, obnovuje sílu toho, čemu hrozí vyschnutí, smývá to, co nás zošklivuje, hasí naši žízeň po štěstí. A vždy obnovuje život. Právě o této živé vodě mluví Ježíš, je to zdroj nového života, který nám slibuje: dar Ducha svatého, něžná, milující a obnovující Boží přítomnost v nás.

Bude tedy dobré, když se zastavíme u scény, kterou popisuje evangelium. Ježíš je v jeruzalémském chrámu, kde se slaví jeden z nejdůležitějších svátků, během něhož lid děkuje Hospodinu za dar země a úrodu a připomíná si tak smlouvu. V tento sváteční den se konal důležitý obřad: velekněz šel k rybníku Siloe, nabral vodu a pak ji za zpěvu a jáсотu lidu vylil za městské hradby, aby naznačil, že z Jeruzaléma bude pro všechny plynout velké požehnání. O Jeruzalému totiž žalmista řekl: "V tobě jsou všechny mé prameny" (Ž 87,7) a prorok Ezechiel mluvil o prameni vody, který vytryskne z chrámu a jako řeka zavlaží a zúrodní celou zemi (srov. Ez 47,1-12).

S takovými předpoklady dobře chápeme, co nám chce Janovo evangelium touto scénou sdělit: jsme v poslední den slavnosti, Ježíš "vystoupí" a hlasitě prohlašuje: "Kdo žízní, ať přijde ke mně" (J 7,37), a proto pak z jeho lůna potečou "řeky živé vody" (v. 38). Krásné pozvání... A evangelista vysvětluje: "To řekl o Duchu, kterého v něm věřící přijmou, protože Duch ještě nebyl dán, protože Ježíš ještě nebyl oslaven" (v. 39). Odkazuje na hodinu, kdy Ježíš zemře na kříži: v té chvíli už nebude z kamenného chrámu, ale z otevřeného Kristova boku vytékat voda nového života, životodárná voda Ducha svatého, určená k obnově celého lidstva a osvobození od hříchu a smrti.

Bratři a sestry, mějme stále na paměti toto: Církev se rodí tam, kde se rodí z otevřeného Kristova boku, z koupele obnovy v Duchu svatém (srov. Tit 3,5). Křesťany nejsme kvůli svým zásluhám nebo jen proto, že se hlásíme k nějakému vyznání víry, ale proto, že jsme ve křtu dostali živou vodu Ducha, která z nás činí milované Boží děti a bratry a sestry mezi námi a činí z nás nové stvoření. Všechno plyne z milosti, všechno je milost, všechno pochází z Ducha svatého. A tak mi dovolu, abych se s vámi krátce zastavil u tří velkých darů, které nám Duch svatý dává a žádá, abychom je přijímali a žili: radosti, jednoty a proroctví. Radost, jednota a proroctví.

Především Duch je zdrojem radosti. Sladká voda, kterou chce Pán nechat proudit v pouštích našeho lidství, smíšených se zemí a křehkostí, je jistota, že na cestě životem nikdy nebudeme sami. Duch je ten, který nás nenechává samotné, je Utěšitel, utěšuje nás svou diskretní a blahodárnou přítomností, doprovází nás láskou, podporuje nás v našich zápasech a těžkostech, povzbuzuje naše nejkrásnější sny a největší touhy, otevírá nám zázrak a krásu života. Radost v Duchu tedy není příležitostným stavem nebo momentální emocií, a už vůbec ne "konzumní a individualistickou radostí, která je dnes tak přítomná v některých kulturních zkušenostech" (Apoštolská exhortace Gaudete et exsultate, 128).

Radost v Duchu je naopak radost, která pramení ze vztahu s Bohem, z vědomí, že i v těžkostech a temných nocích, kterými někdy procházíme, nejsme sami, ztraceni ani poraženi, protože On je s námi. A s Ním můžeme čelit všemu a překonat vše, dokonce i propasti bolesti a smrti.

Vám, kteří jste tuto radost objevili a prožíváte ji ve společenství, bych chtěl říci: zachovejte si ji, opatrujte ji, ba dokonce ji rozmnožte. A víte, jak to nejlépe udělat? Dávat. Ano, je to tak: křesťanská radost je nakažlivá, protože evangelium nutí člověka vyjít ze sebe a předávat krásu Boží lásky. Proto je důležité, aby se v

křesťanských společenstvích radost neztrácela a sdílela se; abychom se neomezovali na opakování gest ze zvyku, bez nadšení, bez kreativity. Naopak, tak ztratíme víru a staneme se nudným společenstvím: to je ošklivé! Je důležité, abychom kromě liturgie, zejména slavení mše svaté, která je zdrojem a vrcholem křesťanského života (srov. Sacrosanctum Concilium, 10), šířili radost z evangelia také v živé pastorační činnosti, zejména pro mladé lidi, pro rodiny a pro povolání ke kněžskému a řeholnímu životu. Křesťanskou radost si nelze nechat pro sebe, ne: křesťanskou radost si nelze nechat pro sebe, a když ji pustíme do oběhu, znásobí se.

Za druhé, Duch svatý je zdrojem jednoty. Ti, kdo ho přijímají, přijímají Otcovu lásku a stávají se jeho dětmi (srov. Řím 8,15-16); a jsou-li Božími dětmi, jsou také bratry a sestrami. Nemůže zde být místo pro skutky těla, to znamená pro sobectví: pro rozdělení, hádky, pomlavy. Pozor na pomlouvání, prosím: pomlouvání ničí komunitu. Rozdělení světa, a dokonce ani etnické, kulturní a rituální rozdíly nemohou ublížit jednotě Ducha ani ji ohrozit. Naopak, jeho oheň spaluje světské touhy a zapaluje naše životy vstřícnou a soucitnou láskou, kterou nás miluje Ježíš, abychom i my mohli takto milovat jeden druhého. Proto když Duch Zmrtvýchvstalého sestupuje na učedníky, stává se zdrojem jednoty a bratrství proti veškerému sobectví; otevírá jediný jazyk lásky, aby různé lidské jazyky nezůstaly vzdálené a nesrozumitelné; boří bariéry nedůvěry a nenávisti, aby vytvořil prostor přijetí a dialogu; osvobozuje nás od strachu a dodává odvahu vyjít vstříc druhým s odzbrojující silou milosrdenství.

A právě to Duch svatý dělá, když od samého počátku utváří církve tímto způsobem: počínaje Letnicemi se různá prostředí, citlivosti a vize harmonizují ve společenství, vytvářejí jednotu, která není uniformitou: je to harmonie, protože Duch svatý je harmonie. Pokud jsme přijali Ducha, je naším církevním posláním především zachovávat jednotu a pěstovat celistvost, tedy, jak říká svatý Pavel, "zachovávat jednotu ducha skrze svazek pokoje". Jedno tělo a jeden duch, jako jedna je naděje, k níž jsme povoláni" (Ef 4,3-4).

Ve svém svědectví Chris uvedla, že když byla velmi mladá, na katolické církvi ji fascinovala "společná zbožnost všech věřících", bez ohledu na barvu pleti, zeměpisný

původ nebo jazyk: všichni se shromáždili v jedné rodině a všichni zpívali chvály Hospodinu. To je síla křesťanského společenství, první svědectví, které můžeme vydat světu. Buďme strážci a budovatelé jednoty! Abychom byli důvěryhodní v dialogu s ostatními, žijme bratrství mezi sebou. Dělejme to v komunitách a oceňujme charismata všech, aniž bychom někoho utlačovali; dělejme to v řeholních domech jako živá znamení svornosti a míru; dělejme to v rodinách, aby se pouto svátostné lásky promítlo do každodenních postojů služby a odpuštění; dělejme to také v multináboženské a multikulturní společnosti, v níž žijeme: vždy ve prospěch dialogu, vždy jako tkalci společenství s bližními jiných vyznání a s bližními jiných náboženství. Víím, že na této cestě již nabízíte pěkný příklad, ale bratrství a společenství jsou dary, o které nesmíme unavovat prosit Ducha, abychom odrazili pokušení nepřítelů, který vždy zasévá neshody.

A konečně, Duch je zdrojem proroctví. Radost, jednota a proroctví: to je třetí. Jak vííme, dějiny spásy jsou protkány mnoha proroky, které Bůh povolává, posvěcuje a posílá mezi lidi, aby mluvili jeho jménem. Proroci dostávají od Ducha svatého vnitřní světlo, které z nich činí pozorné vykladače skutečnosti, schopné v někdy nepřehledných dějinách zachytit Boží přítomnost a ukázat ji lidem. Slova proroků jsou často sžíravá: pojmenovávají zlé projekty, které se skrývají v lidských srdcích, zpochybňují falešné lidské a náboženské jistoty, vyzývají k obrácení.

I my máme toto prorocké povolání: všichni pokřtění přijali Ducha a všichni jsou proroky. A proto nemůžeme předstírat, že nevidíme skutky zla, žít v "poklidu", abychom si neušpinili ruce. Křesťan si musí dříve či později ušpinit ruce, aby mohl žít svůj křesťanský život a vydávat svědectví. Naopak, obdrželi jsme Ducha proroctví, abychom svým svědectvím o životě přinesli evangelium. Proto svatý Pavel nabádá: "Usilovně žádejte dary Ducha, zvláště proroctví" (1 Kor 14,1). Proroctví nás činí schopnými praktikovat evangelijní blahoslavenství v každodenních situacích, tj. s vytrvalou mírností budovat Boží království, v němž láska, spravedlnost a pokoj stojí proti všem formám sobectví, proti všem formám násilí a degradace. Ocenil jsem, že sestra Rose mluvila o službě mezi vězeňkyněmi, ve věznicích: to je krásné! Možnost, za kterou můžeme být vděční. Proroctví, které tyto lidi buduje a utěšuje, spočívá ve sdílení času s nimi, v rozšiřování Pánova slova, v modlitbě s nimi. Je třeba jim věnovat pozornost, protože tam, kde jsou bratři v nouzi, jako jsou vězni, tam je zraněný Ježíš, sám Ježíš zraněný v každém trpícím člověku (srov. Mt 25,40). Vííte, co si myslím, když vstoupím do vězení? "Proč oni a ne já?" Je to Boží milosrdenství... Ale péče o vězně je dobrá pro všechny jako lidské společenství, protože podle toho, jak se zachází s posledními, se měří důstojnost a naděje společnosti.

Drazí bratři a sestry, v těchto měsících se hodně modlíme za mír. V této souvislosti je nadějí podepsaná dohoda o situaci v Etiopii. Vyzývám všechny, aby podpořili tento závazek k trvalému míru, aby s Boží pomocí mohly pokračovat cesty dialogu a lidé mohli brzy znovu najít pokojný a důstojný život. A nechci také zapomenout na modlitbu - a říci vám, abyste se modlili - za sužovanou Ukrajinu, aby tato válka skončila. A nyní, milí bratři a sestry, jsme na konci: Ach, jaká úleva... ne? [smích] Chtěl bych vám poděkovat za tyto dny, které jsme spolu prožili - ale nezapomeňte na radost, jedotu a proroctví, nezapomeňte na ně. Se srdcem plným vděčnosti vám všem žehnám, zejména těm, kteří se o tuto cestu zasloužili. A protože toto jsou má poslední veřejná slova, dovoluji mi, abych poděkoval Jeho Veličenstvu králi a představitelům této země - také zde přítomnému ministru spravedlnosti - za jejich vynikající pohostinnost. Povzbuzuji vás, abyste ve své

duchovní a církevní cestě pokračovali vytrvale a s radostí. A nyní se dovolámejme mateřské přímluvy Panny Marie, kterou s radostí uctívám jako Pannu Marii Arabskou. Kéž nám pomáhá, aby nás vždy vedl Duch svatý, a zachovává nás radostné, sjednocené v lásce a modlitbě. A počítám s tím: nezapomeňte se za mě modlit.

Skončila 39. cesta Františka, prvního papeže, který navštívil Bahrajn, Království dvou moří. Letadlo s papežem odletělo v 11:16 místního času z letecké základny Sakhir v Awali, druhého města v zemi a dějiště některých setkání během těchto dnů návštěvy. Papeže, který na letiště dorazil svým malým Fiatem, přivítali a pozdravili v královském sále král Hamad bin Isa Al Chalífa, korunní princ a premiér Salmán bin Hamad Al Chalífa, další tři královi synové, jeho synovec a velký imám al-Azhar Al-Tajíb. Stejně jako při slavnostním příjezdu se František a královská rodina pozdravili se svými delegacemi.

Papež dorazil na leteckou základnu Sakhir po krátké přestávce v rezidenci, která ho hostila, kde se pozdravil s bahrajnským ministrem spravedlnosti, vedoucím Čestného výboru, a tedy přítomným na událostech těchto dnů jménem země. Předtím se František setkal v sále kostela Nejsvětějšího srdce Páně se skupinou asi deseti katolických poutníků z této zeměpisné oblasti. Poté, co jim poděkoval za jejich svědectví ve společenství s celou církví, jim František doporučil, aby nepřestávali důvěřovat modlitbě a neztráceli smysl pro humor, "úsměv srdce". Papež jim poté dojatě požehnal a jednotlivě je pozdravil.

Do Říma, odkud František odletěl 3. listopadu, aby do Bahrajnu dorazil jako "muž a poutník míru", jak sám uvedl v prvním intenzivním projevu v den přiletu, letěl letounem Gulf Air Boing 787. Mezi klíčová slova této cesty patřil dialog, bratrství, úcta a mír, žádost o zastavení zbrojení ve světě a zastavení válek v Jemenu a na Ukrajině. František opustil zemi, která ho vřele přivítala, a místní církev ho utvrdila ve víře. Do Říma-Fiumicina přiletěl po 5 hodinách a 55 minutách letu.

Tisková konference papeže Františka na palubě letadla při zpátečním letu do Říma

FATIMA ALNAJEM (Bahrajnská tisková agentura) Než vám položím svou otázku, ráda bych vám něco řekla. V mém srdci máte zvláštní místo, nejen proto, že jste navštívil mou zemi, ale také proto, že když jste byl zvolen papežem, bylo to v den mých narozenin. Mám otázku: jak hodnotíte výsledky své historické návštěvy Bahrajnského království a jak hodnotíte úsilí, které Bahrajn vynakládá na upevnění a podporu soužití ve všech sférách společnosti, všech náboženství, pohlaví a ras?

Byla to cesta setkání, protože cílem byl mezináboženský dialog s islámem a ekumenický dialog s Bartolomějem. Myšlenky velkého imáma z Al-Azharu směřovaly právě k tomu, aby se hledala jednota, jednota uvnitř islámu s respektem k odlišnostem, ale

s jednotou, jednotou s křesťany a s jinými náboženstvími, a aby bylo možné zahájit mezináboženský nebo ekumenický dialog, je třeba mít vlastní identitu. Nemůžete vycházet z rozptýlené identity. "Jsem muslim", "jsem křesťan", ale mám tuto identitu, a tak mohu mluvit s identitou. Když nemáte svou vlastní identitu, tak je to trochu na vzduchu, je to trochu obtížné pro dialog, protože chybí bod vycházení

a návratu, a proto je to důležité - a tito dva, kteří přišli, jak velký imám Al-Azharu, tak patriarcha Bartoloměj, mají silnou identitu. A to je dobře. Z islámského hlediska jsem pozorně poslouchal tři projevy velkého imáma a zaujalo mě, jak moc trval na dialogu uvnitř islámu, mezi vámi, ne na stírání rozdílů, ale na vzájemném porozumění a spolupráci, ne na tom, abyste byli proti sobě. My křesťané máme poněkud ošklivou historii rozdílů, které nás vedly k náboženským válkám: katolíci proti pravoslavným nebo proti luteránům. Nyní, díky Bohu, došlo po koncilu ke sblížení a můžeme vést dialog a spolupracovat, což je důležité, je to svědectví i v tom, že můžeme konat dobro pro druhé. Odborníci, teologové pak budou diskutovat o teologických věcech, ale my musíme jít společně jako věřící, jako přátelé, jako bratři a konat dobro. Také mě zaujaly věci, které zazněly na Radě starších, o stvoření a ochraně stvoření, což je společný zájem všech, muslimů, křesťanů, všech. Nyní letí stejným letadlem z Bahrajnu do Káhiry státní sekretář Vatikánu a velký imám Al-Azharu, společně jako bratři. To je něco dojemného. To je dobře. Přítomnost patriarchy Bartoloměje, který je autoritou na ekumenickém poli, také prospěla. Viděli jsme to v ekumenické bohoslužbě, kterou jsme sloužili, a ve slovech, která také předtím řekl. Shrnuto a podtrženo: byla to cesta setkání. Pro mě je novinkou poznávání kultury, která je otevřená všem. Ve vaší zemi je místo pro každého. Také jsem viděl, jak mi král řekl: "Tady si každý dělá, co chce, když chce žena pracovat, ať pracuje." Řekl mi, že je tam úplná volnost. Vy to víte, vy pracujete. A také náboženská část, otevřenost. Zarazilo mě množství křesťanů, Filipínců, Indů z Keraly, kteří zde žijí a pracují.

FATIMA ALNAJEM. *Mají vás velmi rádi.*

To je právě ta myšlenka, našel jsem tam něco nového a to mi pomáhá více porozumět a komunikovat s lidmi. Klíčovým slovem je dialog, dialog, a abyste mohli vést dialog, musíte vycházet ze své identity, mít identitu.

FATIMA ALNAJEM *Děkuji vám, Vaše Svatosti. Budu se modlit k Alláhovi Všemohoucímu, aby vám požehnal dobrým zdravím, štěstím a dlouhým životem.*

Ano, modlete se za mě, ne proti mně (smích).

IMAD ATRACH

Svatý otče, od podpisu "Dokumentu o lidském bratrství" před třemi lety, přes návštěvu Bagdádu až po nedávnou návštěvu Kazachstánu: přináší podle vás tato cesta hmatatelné ovoce? Můžeme očekávat, že vyvrcholí setkáním ve Vatikánu? Pak bych vám chtěl

poděkovat za to, že jste dnes zmínil Libanon, protože jako Libanonec vám mohu říci, že opravdu nutně potřebujeme vaši návštěvu, také a především proto, že nyní nemáme ani prezidenta, abyste jel a přímo se ujal lidí.

Děkujeme. V těchto dnech jsem hodně přemýšlel - a mluvili jsme o tom s velkým imámem - o tom, jak vznikla myšlenka dokumentu z Abú Zabí, toho dokumentu, který jsme společně vytvořili, toho prvního. Přijel do Vatikánu na zdvořilostní návštěvu: po našem protokolárním setkání, když už se blížil čas oběda a on odcházel, a když jsem ho doprovázel na rozloučenou, zeptal jsem se ho: "A kam jdete na oběd?" Nevím, co mi řekl. "Ale pojďme se společně naobědvat." Bylo to něco, co vycházelo zevnitř. Pak jsme seděli u stolu, on, jeho tajemník, dva poradci, já, můj tajemník, můj poradce, vzali jsme chléb, lámali jsme ho a dali jsme si ho navzájem. Gesto přátelství, nabídka chleba. Byl to velmi příjemný oběd, velmi bratrský. A ke konci, už nevím, kdo s tím nápadem přišel, jsme si řekli: ale proč o tom setkání nenapišeme? Tak se zrodil dokument Abu Dhabi. Dva tajemníci se pustili do práce, návrh byl připraven, pak se vracel, pak byl upraven, a nakonec jsme využili setkání v Abú Zabí k jeho zveřejnění. Byla to Boží věc, jinak to nelze pochopit, protože nikdo z nás to neměl na mysli. Vznikla během přátelského oběda, a to je velká věc. Pak jsem přemýšlel dál a dokument z Abú Zabí se stal základem pro "Fratelli tutti"; to, co jsem napsal o lidském přátelství ve "Fratelli tutti", vychází z dokumentu z Abú Zabí. Věřím, že na takovou cestu nelze myslet bez toho, aniž bychom mysleli na zvláštní požehnání od Pána během této cesty. Chci to říct spravedlivě, myslím, že je spravedlivé, abyste věděli, jak Pán inspiroval tuto cestu. Ani jsem nevěděl, jak se velký imám jmenuje, pak jsme se spřátelili a něco podnikli jako dva přátelé a teď spolu mluvíme pokaždé, když se potkáme. Dokument je aktuální a my pracujeme na tom, aby se o něm vědělo.

Pak Libanon (...) Libanon je pro mě utrpení. Protože Libanon není země sama o sobě, řekl to už jeden papež přede mnou, Libanon není jen země, je to poselství. Libanon má pro nás všechny velký význam. A Libanon právě teď trpí. Modlím se a využívám této příležitosti, abych apeloval na libanonské politiky: nechte osobní zájmy stranou, starejte se o zemi a dohodněte se. Nejprve Bůh, pak vlast, pak zájmy. Avšak nejdřív Bůh a vlast. Nechci teď říkat "zachránit Libanon", protože my nejsme zachránci, ale prosím, podpořte Libanon, pomozte, aby Libanon zastavil tento úpadek, aby Libanon znovu získal svou velikost. Jsou tu prostředky, (...), je tu velkorysost Libanonu, kolik má Libanon politických uprchlíků! Je tak velkorysý a trpí. Využívám této příležitosti, abych vás požádal o modlitbu za Libanon, modlitba je také přátelství. Jste novináři, podívejte se na Libanon a mluvte o něm, abyste zvýšili povědomí. Děkuji.

CAROL GLATZ (CNS)

Vaše Svatosti, během této cesty do Bahrajnu jste hovořil o základních právech, včetně práv žen, o jejich důstojnosti, o právu mít své místo ve společenské a veřejné sféře a povzbudil jste mladé lidi, aby měli odvahu, aby se ozvali a aby se zasadili o spravedlivější svět. Vzhledem k situaci, která panuje v Íránu v souvislosti s protesty vyvolanými některými ženami a mnoha mladými lidmi, kteří chtějí více svobody, podporujete tento závazek žen a mužů požadujících základní práva, která jsou také obsažena v dokumentu o lidském bratrství?

Musíme si však říkat pravdu. Boj za práva žen je neustálý. Protože na některých místech jsou ženy rovnoprávné s muži. Na jiných místech však nikoliv. Ne? Vzpomínám si na 50. léta, kdy se v naší zemi bojovalo za občanská práva žen: za to, aby mohly volit. Protože až do roku 1950 to mohli dělat víceméně jen muži. A myslím na stejný boj za volební právo žen v USA, který je proslulý. Ale proč - ptám se sám sebe - musí žena tak tvrdě bojovat, aby si udržela svá práva? Existuje - nevím, jestli je to legenda - legenda o původu ženských šperků - možná legenda - která vysvětluje krutost mnoha situací vůči ženám. Říká se, že žena nosí hodně šperků, protože v nějaké zemi - už si to nepamatuji, možná je to historický fakt - existoval zvyk, že když měl manžel ženy plné zuby, řekl jí: "Jdi pryč!" a ona se nemohla vrátit ani za nic. Musela odejít s tím, co měla u sebe. A (proto) hromadili zlato, aby si s sebou vzali alespoň něco. Říká se, že odtud pochází šperky. Nevím, jestli je to pravda nebo ne, ale tenhle příběh pomáhá.

Práva jsou zásadní: jak je ale možné, že v dnešním světě nedokážeme zastavit tragédii ženské obřízky? Tohle je ale hrozné. Dnes. Že existuje tato praxe, že lidstvo nemůže zastavit to, co je zločinem, kriminálním činem! Podle dvou komentářů, které jsem slyšel, jsou ženy buď "materiál na jedno použití" - to je špatné, ne? - nebo jsou "chráněným druhem". Rovnost mezi muži a ženami však stále není všeobecně rozšířená a dochází k těmto případům: ženy jsou druhořadé nebo méněcenné. Musíme tedy i nadále bojovat, protože ženy jsou dar. Bůh nestvořil muže, aby mu pak dal malého psa na pobavení. Neudělal to. Stvořil je dva, rovnocenné, muže a ženu. A to, co Pavel napsal v jednom ze svých listů o vztahu muže a ženy, který nám dnes připadá staromódní, bylo v té době tak revoluční, že to pohoršovalo - co do vzájemné věrnosti mezi mužem a ženou. (Řekl): Ať se muž stará o ženu jako o vlastní tělo. To byla v té době převratná věc. Všechna práva žen vycházejí z této rovnosti. A společnost, která není schopna postavit ženu na její místo, se nepohne kupředu. Máme (s tím) zkušenosti. V knize, kterou jsem napsal, "Pojďme znovu snít", píší například v části o ekonomii: na světě jsou nyní ekonomky, které změnily ekonomickou vizi a jsou schopné ji posunout dál. Protože mají jiný dar. Vědí, jak věci řídit jiným způsobem, který není horší, ale je doplňkový. Jednou jsem hovořil s hlavou vlády, významnou hlavou vlády, matkou s několika dětmi, která velmi úspěšně vyřešila velmi obtížnou situaci. A já jsem se jí zeptal: "Řekněte mi, paní, jak jste vyřešila tak složitou situaci? A začala takto mlčky pohybovat rukama. Pak mi řekla: "Jak to děláme (my) matky. Žena má svou vlastní cestu k řešení problému, která není cestou muže. A obě cesty musí fungovat společně: žena je rovnocenná muži a pracuje pro společné dobro s intuicí, kterou ženy mají. Viděl jsem, že ve Vatikánu se situace zlepšila pokaždé, když do práce nastoupí žena. Například náměstek guvernéra Vatikánu je žena, náměstkyně guvernéra je žena a věci se dobře změnily. V Radě pro ekonomiku zasedalo šest kardinálů a šest laiků, všichni muži. Změnil jsem laiky a zařadil jednoho muže a pět žen. A to je revoluce, protože ženy vědí, jak najít správnou cestu, vědí, jak jít kupředu. A nyní jsem Mariannu Mazzuccato zařadil do Papežské akademie pro život. Je to skvělá ekonomka ze Spojených států, (uvedl jsem ji), abych tomu dodal trochu více lidskosti. Ženy si přinášejí své. Nemusí být jako muži. Ne, jsou to ženy, my je (potřebujeme). A společnost, která vymazává ženy z veřejného života, je společností, která ochuzuje sama sebe. Ochuzuje se. Ano, rovnost práv. Ale také rovnost příležitostí. Rovnost (příležitostí) k postupu, protože jinak by se člověk naopak ochudil. Myslím, že jsem tím řekl, co je třeba udělat v celosvětovém měřítku. Stále však máme před sebou ještě kus cesty. Protože je to machismus. Pocházím z machistického národa. Argentinci jsou vždycky macho. A to je

špatně: ale pak jdeme za matkami, které problémy řeší. Ale tento machismus zabíjí lidskost. Děkuji, že jste mi dali příležitost říct to, co nosím v srdci. Bojujeme nejen za práva, ale také proto, že potřebujeme ženy ve společnosti, aby nám pomohly se změnou.

ANTONIO PELAYO (VIDA NUEVA)

Svatý otče, pouze jednou na této cestě jste hovořil o "sužované Ukrajině" a "mírových jednáních". Chtěl bych se vás zeptat, zda nám můžete říci něco o tom, jak probíhají jednání na straně Vatikánu, a další otázka: hovořil jste v poslední době s Putinem nebo máte v úmyslu tak učinit v blízké budoucnosti?

Tak především: Vatikán je neustále pozorný, státní sekretariát pracuje, pracuje dobře. Víím, že tam dobře pracuje sekretář Mons. Gallagher. Dále trochu historie. Den po (začátku) války - myslel jsem si, že to není možné, je to velmi neobvyklá věc - jsem šel na ruské velvyslanectví, abych si promluvil s velvyslancem, který je dobrý člověk. Znáím ho už šest let, od jeho příchodu, humanista. Vzpomínám si, jak mi tehdy řekl: "Nous sommes tombés dans la dictature de l'argent" (Upadli jsme do diktatury peněz), když mluvil o civilizaci. Humanista, člověk bojující za rovnost. Řekl jsem mu, že jsem ochoten jet do Moskvy a promluvit si s Putinem, pokud to bude potřeba. Lavrov (ministr zahraničí, pozn. red.) mi velmi zdvořile odpověděl - "Děkuji" - (ale) že to v tuto chvíli není nutné. Ale od té doby jsme se o to velmi zajímali. Třikrát jsem telefonoval s prezidentem Zelenským, pak ještě několikrát s velvyslancem. A pracuje se na tom, aby se dosáhlo sblížení, aby se hledala řešení. Svátý stolec také dělá to, co musí, pokud jde o vězně, tyto věci... jsou to věci, které se dělají vždy a Svátý stolec je vždy dělal, vždy. A (pak) kázání o míru. Co mě zaráží - proto jsem použil pro Ukrajinu slovo "mučená" - je krutost, která možná není ruského národa... protože ruský národ je velký národ, jsou to žoldáci, vojáci, kteří jdou do války jako do dobrodružství, žoldáci... Raději o tom přemýšlím takto, protože si ruského národa, ruského humanismu velmi vážím. Jen si vzpomeňte na Dostojevského, který nás dodnes inspiruje, inspiruje křesťany k promýšlení křesťanství. Mám velkou náklonnost k ruskému lidu a mám velkou náklonnost i k ukrajinskému lidu. Když mi bylo jedenáct let, byl poblíž mě kněz, který sloužil mši v ukrajinštině a neměl ministranty, a ten mě naučil ministrovat v ukrajinštině a všechny ty ukrajinské písně znám v jejich jazyce, protože jsem se je naučil jako dítě, takže mám k ukrajinské liturgii velmi velký vztah. Jsem uprostřed dvou národů, které miluji. Ale nejen já, Svátý stolec měl mnoho důvěrných setkání, mnoho věcí s dobrými výsledky. Protože nemůžeme popřít, že válka nás zpočátku možná činí statečnými, ale pak nás unavuje a bolí a vidíme zlo, které válka způsobuje. Tolik k té lidšější, bližší části. Pak bych si chtěl postěžovat a využít této otázky: za sto let tři světové války! Ta z let 1914-1918, ta z let 1939-1945 a teď tato! Tato válka je světová, protože je pravda, že když říše, ať už na jedné nebo druhé straně, oslabí, potřebují válku, aby se cítily silné a také aby prodávaly zbraně, že! Protože dnes se domnívám, že největší pohromou na světě je zbrojní průmysl. Prosím! Bylo mi řečeno, nevím, jestli je to pravda, že kdybyste rok nevyrobili zbraně, skoncovali byste s hladem ve světě. Zbrojní průmysl je hrozný. Před několika lety, před třemi nebo čtyřmi, připlula z jedné země do Janova loď plná zbraní, které museli přeložit na větší loď, aby je odvezla do Jemenu. Dělníci v Janově to nechtěli udělat... Bylo to gesto. Jemen: více než deset let války. Děti v Jemenu nemají žádné jídlo. Rohingové, kteří se stěhují z jednoho místa na druhé, protože byli vyhnáni,

jsou stále ve válce. Myanmar, to je hrozné, co se děje... Teď doufám, že se něco zastaví dnes v Etiopii, smlouvou... Ale my jsme ve válce všude a nerozumíme tomu. Nyní se nás v Evropě úzce dotýká rusko-ukrajinská válka. Ale je to všude, už léta. V Sýrii se válčí dvanáct až třináct let a nikdo neví, jestli jsou tam vězni a co se tam děje. Pak Libanon, mluvili jsme o té tragédii... Nevím, jestli jsem vám to někdy říkal: když jsem jel do Redipuglie, v roce 2014, viděl jsem to - a můj dědeček absolvoval Piavu a vyprávěl mi, co se tam děje - a ty hroby mladých mužů... Plakal jsem, plakal jsem, nestydím se to říct. Pak jednou 2. listopadu, což vždycky chodím na hřbitov, jsem šel do Anzia a viděl tam hroby těch amerických chlapců, (kteří zemřeli) při vylodění v Anziu. (Bylo jim) 19-20-22-23 let a já jsem plakal, opravdu, šlo mi to od srdce... A myslel jsem na matky, co jim klepou na dveře: "Paní, obálka pro vás". Otevírá obálku: "Paní, mám tu čest vám sdělit, že máte syna, který je hrdinou vlasti..." Tragédie války. Nechci nikoho očerňovat, ale dotklo se mě to: když se konala vzpomínková akce na vylodění v Normandii, byli tam šéfové mnoha vlád, aby si to připomněli. Byl to začátek pádu nacismu, to je pravda. Ale kolik chlapců zůstalo na pláži v Normandii? Říká se, že třicet tisíc... Kdo myslí na ty chlapce? To vše zasévá válka. Proto vy, kteří jste novináři, buďte pacifisty, mluvte proti válce, bojujte proti válce. Žádám vás jako bratr. Děkuji.

HUGUES LEFEVRE (I.MEDIA)

Svatý otče, dnes ráno jste ve své promluvě k bahrajnským duchovním hovořil o důležitosti křesťanské radosti, ale v posledních dnech mnozí francouzští věřící tuto radost ztratili, když v tisku zjistili, že církev v roce 2021 utajila odsouzení biskupa, který je nyní na odpočinku a který se v 90. letech minulého století jako kněz dopustil sexuálního zneužívání; když se tato zpráva objevila v tisku, přihlásilo se pět nových obětí. Mnoho katolíků dnes chce vědět, zda by se kultura utajování kanonické justice měla změnit a stát se transparentní - chtěli bychom vědět, zda si myslíte, že by kanonické tresty měly být zveřejněny, děkuji.

Děkuji za otázku. Rád bych začal trochu historie. Problém zneužívání existoval vždy, nejen v církvi, ale všude. Víte, že 42-46 % případů sexuálního zneužívání se odehrává v rodině nebo v sousedství; to je velmi závažné, ale vždycky se to tajilo, v rodině se i dnes všechno tají, a dokonce i v sousedství se všechno tají, nebo alespoň většina případů; ošklivý zvyk, který se v církvi začal měnit, když došlo ke skandálu v Bostonu v době kardinála Lawa, který kvůli skandálu odstoupil; to bylo poprvé, kdy (případ zneužívání) vyšel najevo jako skandál. Od té doby si to církev uvědomuje a začíná pracovat, zatímco ve společnosti a jiných institucích se to obvykle zakrývá. Když se konalo setkání předsedů biskupských konferencí (k této problematice), požádal jsem Unicef, OSN, o statistiku tohoto jevu, o procentuální údaje: v rodinách, ve čtvrtích, ve školách, ve sportu... A provedli také podrobný výzkum, který zahrnoval církve... A někdo říká, že jsme v malé menšině, ale (já říkám) kdyby to byl byt' jen jediný případ, stejně by to bylo tragické, protože vy, kněz, máte povolání dávat lidem růst a takové chování je naopak ničí; pro kněze je zneužívání jako jít proti své vlastní kněžské přirozenosti a proti své vlastní sociální přirozenosti, proto je to tragické a nesmíme přestat usilovat, nesmíme přestat.

V tom probouzení, vyšetřování a obviňování to nebylo vždy (a všude) všechno stejné, některé věci se tajily, před bostonským skandálem se měnili lidé (přesouvali se kněží), teď

je to všechno jasné a postupuje se v tom dál, takže se nedivme, že se takové případy objevují, teď mě napadá další případ jiného biskupa a takových je, víte? A (nyní) není snadné říci "nevěděli jsme" nebo "bylo to v tehdejší kultuře a nadále je společenskou kulturou skrývat". Řeknu vám toto: Církev je v této věci pevná a chci zde veřejně poděkovat hrdinství kardinála O'Malleyho, dobrého kapucínského řeholníka, který vycítil potřebu institucionalizovat tuto záležitost komisí pro ochranu nezletilých, kterou vede, a to nám všem prospívá a dodává nám odvalu. Pracujeme ze všech sil, ale víme, že v církvi jsou lidé, kteří to stále nevidí jasně, kteří to nesdílejí... Je to proces, který děláme, a provádíme ho s odvahou, a ne každý má odvalu; někdy je tu pokušení dělat kompromisy a všichni jsme také otroky svých hříchů, ale vůle církve je vše objasnit. V posledních měsících jsem například obdržel dvě stížnosti na případy zneužívání, které církev ututlala a neposoudila dobře: ihned jsem požádal o nové studium (obou případů) a nyní se vynáší nový rozsudek; pak také dochází k revizi starých rozsudků, které nebyly vyneseny dobře. Děláme, co můžeme, všichni jsme hříšníci, víte? A první, co musíme cítit, je stud, hluboký stud. Věřím, že stud je milost. Můžeme bojovat proti všemu zlu na světě, ale bez hanby..... (je to zbytečné), proto mě udivilo, že svatý Ignác v Duchovních cvičeních, když tě nutí prosit o odpuštění všech hříchů, které jsi spáchal, tě nutí jít až ke studu, a pokud nemá milost studu, nemůžeš jít dál. Jedna z nadávek, které se u nás používají, zní: "Jste nestydatí", a já si myslím, že církev nemůže být "nestydatá", musí se stydět za špatné věci a zároveň děkovat Bohu za dobré věci, které dělá. To vám mohu říci: (máme) veškerou dobrou vůli pokračovat, také díky vaší pomoci.

VANIA DE LUCA (RAI-TG3)

Vaše Svatosti, v těchto dnech jste také hovořil o migrantech. Čtyři lodě u pobřeží Sicílie se stovkami žen, mužů a dětí mají potíže, ale ne všichni se mohou vylodit. Obáváte se, že se v Itálii vrací politika "uzavřených přístavů" ze strany pravého středu, a jak hodnotíte postoj některých severoevropských zemí k této otázce? A pak jsem se vás chtěla zeptat obecně: jaký máte dojem z nové italské vlády, kterou poprvé vede žena?

Je to výzva. Pokud jde o migranty, platí zásada: migranty je třeba přijímat, doprovázet, podporovat a integrovat, pokud tyto čtyři kroky nelze učinit, práce s migranty nemůže být dobrá. Přivítání, doprovod, podpora a integrace: je třeba dojít až k integraci. A druhá věc, kterou říkám: každá vláda EU se musí dohodnout, kolik migrantů může přijmout. Naopak, existují čtyři země, které přijímají migranty: Kypr, Řecko, Itálie a Španělsko, což jsou země nejbližší Středozemnímu moři, ve vnitrozemí jsou některé, jako Polsko, Bělorusko... ale (když už mluvíme o těch migrantech na moři): je třeba zachránit životy. Víte dnes, že Středozemní moře je hřbitov? Možná největší hřbitov na světě. Myslím, že jsem vám minule říkal, že jsem přečetl knihu ve španělštině, která se jmenuje Hermanito, je malá, čte se rychle, myslím, že byla určitě přeložena do francouzštiny a také do italštiny. Lze ji přečíst za dvě hodiny. Je to příběh chlapce z Afriky, nevím, zda z Tanzanie nebo odkud, který po stopách svého bratra dorazil do Španělska: než se vydal na cestu, zažil pět otroctví! Mnoho lidí, vypráví, je v noci odvedeno na tyto lodě - ne na ty velké lodě, které mají jinou úlohu - a pokud nechtějí nastoupit, pal, pal! A nechávají je na pláži - to, co ti lidé dělají, je opravdu diktatura otroctví - a pak je tu riziko, že zemřou na moři. Pokud máte čas, přečtěte si to, což je důležité. Na politice vůči migrantům se musí dohodnout

všechny země, bez konsensu nelze dělat politiku, a Evropská unie se musí chopit politiky spolupráce a pomoci, nemůže nechat na Kypru Řecku, Itálii a Španělsku odpovědnost za všechny migranty, kteří připlouvají na pláže. Dosavadní vládní politika byla zaměřena na záchranu životů, to je pravda. Do určitého okamžiku se to tak dělalo a myslím, že tato (italská) vláda má stejnou politiku... podrobnosti neznám, ale nemyslím si, že by to chtěla opustit, ale myslím si, že už vystoupili děti, matky, nemocní, podle toho, co jsem slyšel, alespoň ten záměr tam byl. Itálie, tady se zamysleme... tato vláda, zamysleme se život na levici, nemůže nic dělat bez dohody s Evropou, odpovědnost je evropská, a pak bych se chtěl zmínit o další evropské odpovědnosti vůči Africe, myslím, že to řekla jedna z velkých státnic, které jsme měli a máme, Merkelová, řekla, že problém migrantů se musí řešit v Africe, ale pokud budeme uvažovat o Africe s heslem: Afrika se musí vykořisťovat, tak je logické, že migranti, lidé utíkají. Musíme, Evropa se musí pokusit vytvořit rozvojové plány pro Afriku. Myslet si, že některé země v Africe nejsou pány svého vlastního podloží, že jsou stále závislé na koloniálních mocnostech. Řešit problém migrantů v Evropě je pokrytectví, řešme ho i u nich doma. Vykořisťování lidí v Africe je kvůli tomuto konceptu strašné. 1. ledna jsem se setkal s univerzitními studenty z Afriky. Setkání bylo stejné jako s Loyolskou univerzitou ve Spojených státech. Tito studenti mají schopnost, inteligenci, kritičnost a touhu jít kupředu, ale někdy nemohou kvůli kolonialistické síle, kterou má Evropa v jejich vládách. Chceme-li problém migrantů vyřešit nadobro, řešme Afriku. Migrantů, kteří přicházejí odjinud, je méně, je jich méně, ale máme Afriku, pomozme Africe. Nová vláda začíná právě teď, já tady říkám: přeji jí to nejlepší. Vládě vždycky přeji to nejlepší, protože vláda je pro všechny a přeji jí to nejlepší, aby mohla Itálii posunout dál, a všem ostatním, kteří jsou proti vítězné straně, aby spolupracovali kriticky, s pomocí, ale aby to byla vláda spolupráce, ne vláda, kde vám jen křiví tvář, nutí vás padnout, když se jim nelíbí to či ono. Prosim, žádám o zodpovědnost v této věci. Řekněte mi, je pravda, že od začátku století až do současnosti měla Itálie 20 vlád? Přestaňme s těmito vtipy....

LUDWIG RING-EIFEL (CENTRUM INFORMATIONIS CATHOLICUM),

Nejprve chci říci něco osobního, protože se cítím velmi emotivně, protože po osmileté přestávce jsem se vrátil na papežský let. Jsem velmi vděčný, že tu mohu být znovu....

Vítejte zpět.

LUDWIG

Děkuji, jsem rád. Nás v německé skupině je málo, jen tři v tomto letu, a tak jsme si říkali: jak můžeme propojit to, co jsme viděli v Bahrajnu, se situací v Německu. Protože v Bahrajnu jsme viděli malou církev, malé stádo, chudou církev, s mnoha omezeními a tak dále, ale žijou církev, plnou naděje, která roste. Na druhé straně máme v Německu velkou církev s velkou tradicí, bohatou, s teologií, penězi a vším možným, ale každý rok ztrácíme tři sta tisíc věřících, kteří odcházejí a jsou v hluboké krizi. Můžeme se z tohoto malého stádečka, které jsme viděli v Bahrajnu, pro velké Německo něco naučit?

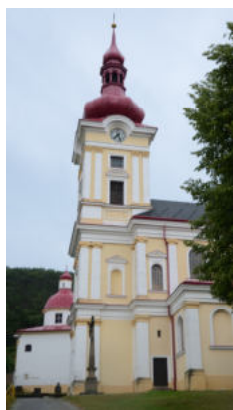
Německo má starou náboženskou historii. Cituji Hoelderlina a řeknu: “*Vieles haben sie verlernt, vieles*” (Mnoho věcí jsme zapomněli, mnoho”). Vaše náboženské dějiny jsou

velké a složité, bojuje se v nich. Říkám německým katolíkům: Německo má velkou a krásnou evangelickou církev; nechci další, která nebude (nikdy) tak dobrá jako ta, co tu už je, ale chci tu katolickou po katolicku, v bratrství s evangelickou. Někdy ztrácíme náboženský smysl pro lid, pro svatý věřící Boží lid, a upadáme do moralistních diskusí, diskusí o souvislostech, diskusí, které mají teologické důsledky, ale nejsou jádrem teologie. Co si myslí svatý věřící Boží lid? Jak se cítí svatý Boží lid? Jděte tam a hledejte, jak to cítí, tu prostou religiozitu, kterou najdete u prarodičů. Neříkám, abyste se vrátili zpět, to ne, ale abyste se vrátili ke zdroji inspirace v kořenech. Všichni máme v historii kořeny víry; i národy je mají: najděte je! Připomíná mi to Hoelderlinův citát pro naši dobu: *“Dass dir halte der Mann, was er als Knabe gelobt”* (Starý ať dodrží sliby z mládí). My jsme si v dětství slibovali mnoho věcí, mnoho věcí. Nyní se dostáváme do etických diskusí, do kontextuálních diskusí, ale kořenem náboženství je facka, kterou vám dává evangelium, setkání s živým Ježíšem Kristem: a odtud důsledky, všechny; odtud apoštolská odvaha, odtud jít na periferie, dokonce na morální periferie lidí, abyste jim pomohli; ale ze setkání s Ježíšem Kristem. Pokud nedojde k setkání s Ježíšem Kristem, bude existovat etika převlečená za křesťanství. To jsem chtěl říct, ale od srdce. Děkuji.

Přeji vám dobrou chuť k obědu a šťastný návrat do Říma. A prosím, modlete se za mne. A já se budu modlit za vás. Díky za vaši spolupráci.

**FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA ŽIVOT SVÉ FARNOSTI:**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYVICE:
číslo účtu: 1560130369/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800**

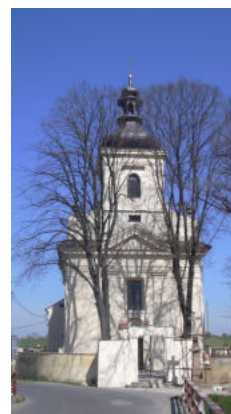
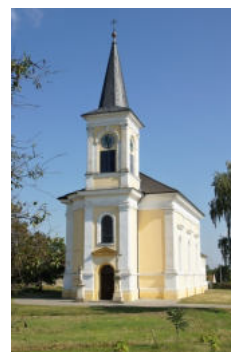

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800**

**SVŮJ DAR NAVÍC MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!
POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE NA EMAIL:**

josef.benicek@seznam.cz

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA KAŽDÝ VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

„V srdci nesu ukrajinský národ s jeho utrpením“

(interview papeže Františka pro italský deník La Stampa před jeho cestou do rodného Piemontu)

Vaše Svatosti, zítra pojedete do Asti poprvé jako papež. Se svými příbuznými oslavíte devadesáté narozeniny své sestřenice Carly Rabazzany. Byli jste dětmi za druhé světové války a v temných letech studené války: jaký je to pro vás pocit, když musíte jako papež čelit „třetí světové válce“, jak jste ji nazval, s novou jadernou hrozbou?

„Je to absurdní. A obzvlášť velký hněv a smutek vyvolává zjištění, že za všemi těmito tragédiemi stojí touha po moci a obchod se zbraněmi. Bylo mi řečeno, že kdyby se rok nevyráběly a neprodávaly zbraně, vymýtilo by to světový hlad. Místo toho vždy převládá toto destruktivní povolání, které vede k válkám. Když říše slábnou, snaží se vést válku a také prodávat zbraně, aby se cítily silné. Během jednoho století tři světové války! A my se nepoučíme! Přesto by stačilo zajít na hřbitov v Anziu a zamyslet se nad věkem těch, kteří jsou tam pohřbeni: vypravil jsem se tam a před hrobem těch amerických chlapců, kterým bylo dvacet let a padli při vyloštění v Anziu, jsem plakal..... A mé srdce plakalo také u Redipuglie (můj dědeček absolvoval bitvy na Piavě a vyprávěl mi, co se tam stalo). A jak už jsem řekl jinde: vyloštění v Normandii sice předurčilo pád nacismu, to je pravda... ale kolik mladých mužů bylo na té pláži zastřeleno? Říká se, že třicet tisíc.... Nedokážeme se poučit...“.

Jsou mezi Vatikánem a Kremlem nějaké diplomatické novinky?

„Neustále sledujeme vývoj situace. Jak jsem řekl v letadle při návratu z Bahrajnu, státní sekretariát na tom pracuje dennodenně a pracuje dobře, vyhodnocuje každou hypotézu a oceňuje každý záblesk, který by mohl vést k opravdovému příměří a skutečným jednáním. Mezitím vynakládáme úsilí na humanitární podporu lidí na sužované Ukrajině, které nosím v srdci spolu s jejich utrpením. A pak se snažíme vytvořit síť vztahů, která by napomohla sblížení obou stran a nalezení řešení. Svatý stolec navíc dělá, co je třeba, aby pomohl vězňům“.

Je Vatikán připraven hrát roli mírového zprostředkovatele a hostit případná jednání?

„Jak potvrzujeme již několik měsíců a jak několikrát prohlásil kardinál Parolin, Svatý stolec je ochoten udělat vše pro zprostředkování a ukončení konfliktu na Ukrajině“.

Máte naději, že může dojít k usmíření mezi Moskvou a Kyjevem?

„Ano, mám naději. Nerezignujeme, mír je možný. Všichni však musí pracovat na demilitarizaci srdcí, počínaje svým vlastním, a poté zneškodnit, odzbrojit násilí. Všichni musíme být pacifisty a chtít mír, nikoli pouhé příměří, které může sloužit jen k opětovnému zbrojení. Skutečný mír, který je plodem dialogu. Zbraněmi toho nedosáhneme, protože ty neporazí nenávist a touhu po nadvládě, které se vždy znovu objeví, i když možná jiným způsobem“.

Brzy se setkáte s Giorgiou Meloniovou, první italskou premiérkou: co jí řeknete?

„Nechci se vměšovat do konkrétních italských politických otázek. Existuje legitimní vláda, kterou si národ zvolil, je na začátku své cesty a já přeji vše nejlepší těm, kteří ji

vedou, jejich spolupracovníkům, a také opozici, aby spolupracovala, protože vláda patří všem, jejím úkolem a cílem je společné dobro a jediným horizontem lepší budoucnost Itálie. V neděli jsme slavili Světový den chudých: stejně jako všechny vládnoucí v každé zemi prosím, aby se nezapomínalo na ty nejposlednější“.

Často jste Evropu varoval před nacionalismem a populismem. V této době se mluví a píše o nebezpečí návratu některých forem fašismu v různých zemích: co si o tom myslíte?

„Musíme být vždy ostražití vůči všem '-ismům', protože pokrytecky rozsévají společenskou a politickou špatnost.“

V neděli budete předsedat mši v katedrále v Asti, kde se setkáte s diecézním společenstvím, z něhož vaši rodiče odešli do Argentiny. S jakým pocitem se do svého rodného kraje vracíte v bílé sutaně?

„Už dlouho jsem si přál strávit pár hodin se svými příbuznými v místech, kde žila moje rodina. Než jsem se stal papežem, často jsem jezdil do oblasti Asti, bylo to mým zvykem. Když jsem přijel do Říma jako provinciál argentinských jezuitů nebo jako arcibiskup na nějakou synodu, jsem si při každé takové příležitosti odskočil do Piemontu za tatínkovými bratranci a sestřenicemi. Jsme si velmi blízcí. S nejstarší sestřenicí Carlou si často telefonujeme. Zítra se setkáme spolu s dalšími pěti bratranci a sestřenicemi, a to mě naplňuje radostí“.

Čím je pro vás Piemont, co představuje?

„Je to můj rodný jazyk, protože když mi bylo třináct měsíců, narodilo se mamince druhé dítě a prarodiče bydleli třicet metrů od našeho domu: babička si pro mě chodívala a já jsem zůstal u nich doma, kde se mluvilo piemontským nářečím. Dalo by se říci, že jsem se v piemontštině „probudil k životu“.

Myslíte někdy na papežském stolci na tento „svůj“ kraj, Piemont?

„Ano, mnohdy. A často si v duchu opakuji dvě básně Nina Costy (*Nino Costa, 1886-1945*), které mne přivádějí k pohnutí“.

Jaké to jsou?

„Rassa nostrana (Naše plémě), kterou mě naučila babička Rosa. „Přímí a upřímní, takoví, jací jsou, se jeví: hlavy tvrdošíjné, ruka pevná, nebojácní, mluví málo, ale vědí, co říkají, a třebaže chodí pomalu, dojdou daleko. Lid, který nešetří časem a potem – plémě svobodných a houževnatých našinců. Celý svět ví, kdo jsou a když jdou kolem... celý svět je pozoruje.“ Mluví o lidech, kteří neztrácejí čas, nebojí se únavy a vydávají se hledat chléb do jiných zemí světa, do Argentiny, Brazílie, Francie, Německa. Je to příběh našinců, který představuje život babičky Rosy, nezdolné ženy. Cítím se součástí této pouti“.

A další báseň?

„Modlitba k Madoně Consolata, Panně Marii Utěšitelce (*patronka stejnojmenné baziliky v Turíně*). „La Consolà“ (*piemontsky*): »O' Protetris dla nòstra antica rassa, cudissne Ti, fin che la mòrt an pija: come l'aqua d'un fium la vita a passa, ma ti, Madòna, it rest«

(Ochránkyně našeho starobylého rodu, zachovej mne, než si mne smrt vezme: život uplyne jako voda v řece, ale ty, Madono, ty zůstáváš). Kolik síly, kolik odvahy a kolik víry tato báseň vyjadřuje!“.

Jakou roli by měly hrát kořeny v naší globalizované a hypertechnologické době?

„Jsou zásadní ve dvou ohledech. První je kulturní: nikdy nezapomínat a nezapírat své kulturní kořeny. Druhý je rodinný: vždy byste měli pečovat o své rodinné kořeny a vážit si jich, zejména prarodičů. Jak často opakuji, myslím si, že mladí lidé by měli co nejvíce mluvit se svými prarodiči, aby si udrželi silné kořeny a nezůstali stát na místě, ale dokázali pohlédnout na svět. Prarodiče jim mohou pomoci najít inspiraci, jak jít kupředu a daleko. Pokud se však strom oddělí od svých kořenů, neroste, usychá a umírá. Pro náš kulturní a společenský růst a také pro rozvoj naší osobnosti je nezbytné udržovat živý vztah ke kořenům“.

Jaké piemontské jídlo máte nejraději?

„Bagna cauda (horká česneková omáčka s ančovičkami, do níž se namáčejí různé druhy syrové zeleniny). V každé oblasti Piemontu se připravuje jinak. V Asti ji připravují bez smetany, pouze s máslem. Nehledě na má oblíbená jídla mne těší, že se piemontská jídla a vína stala tak proslulými. Nesmíme zapomínat, že jídlo a víno mají také kulturní a společenskou hodnotu, stejně jako práce a zaměstnání. Moje rodina pěstovala vinnou révu v Bricco Marmorito (oblast Portacomaro v provincii Asti, rodiště otce Jorgeho Maria Bergoglia) a také jsem měl několik strýců a dědečka, kteří obchodovali s vínem. Manžel tatínkovy sestřenice byl natolik zběhlý ve znalosti vína, že když jste mu dali sklenku, aniž jste řekli, co to je, okamžitě pochopil, o jaký druh se jedná. Tato jeho schopnost na mě udělala velký dojem. Když už mluvíme o jídle obecně, rád bych zopakoval jednu výzvu“.

Jakou?

„Nikdy nepřehlížejte skutečnost, že miliony lidí a dětí umírají hlady. Člověk nemůže zůstat lhostejný. To musí být prioritou pro všechny: ti, kteří mají to štěstí, že mají denně jídlo, jím nesmí plýtvat - a to platí i pro vodu - a mají tomu učit své děti; a mezinárodní společenství je vyzýváno, aby pracovalo na skutečném odstranění hladu ve světě, který je skandálem, ostudou i zločinem“.

Blíží se deset let vašeho pontifikátu: jaké úvahy ve vás tento milník vyvolává?

„Každý den přemýšlím o svém životě. Jednou z věcí, které svatý Ignác z Loyoly doporučoval všem, nejen kněžím a řeholníkům, bylo zpytovat svědomí, a to alespoň jednou denně. Nikoli proto, abychom věděli, jakých hříchů jsme se dopustili, to ne, ale abychom si uvědomili, co se děje s námi a kolem nás. Někdy je naše srdce, naše svědomí, jako cesta, po které projde mnoho lidí a nikdo si nevšimne, co se děje. Místo toho je důležité se zastavit, třeba na konci dne, a pozorovat, co prožíváme. A tak člověk chápe požehnání, která od života dostává, dobré skutky, které vykonal, a také to, co si myslí a uvědomuje, že je špatné. Takto postupuje dál a chápe, v jakém duchu se v různých sférách chová: například s touhou po smíru, přátelství, bratrství, nebo upadá do pokušení pomsty, hádek, šikanování, zvěle“.

Jste rád, že jste papežem?

„Díky svému (duchovnímu) povolání jsem byl vždy šťastný na místech, kam mě Pán postavil a poslal. Ale nikoli proto, že bych tím něco vyzískal, opravdu to není žádné vítězství... je to služba a církev mě o ni požádala; nemyslel jsem si, že budu zvolen, a místo toho to chtěl Pán. Takže jdu vpřed a dělám, co můžu, každý den, a snažím se nikdy nezastavit“.

V čem podle vás spočívá život, tajemství života? Jak na ně pohlížíte dnes, po šestasedmdesáti letech v Argentině, s přestávkou v Německu, cestách do Říma a nyní jako papež ve Vatikánu ve věku téměř osmdesáti šesti let...

„Rád se na to dívám z místa, kde jsem. V jedné básni, kterou Hölderlin napsal pro svou babičku, je velmi krásný verš. Říká něco, co tolik cítím: „Es ist ruhig, das Alter, und fromm“, mluví o klidném a zbožném stáří. („Stáří je klidné a zbožné“; Friedrich Hölderlin; Meiner verehrungswürdigen Grossmutter zum 72. Geburtstag; pozn. překl.). To je to, co cítím ve svém věku: klid, velký mír, opravdovou radost. A zbožnost. Stáří pociťuji jako klidné a zbožné.“

Kde hledáte a nacházíte Boha?

„Modlím se. Ráno slavím eucharistii, tam nacházím Pána. A pak ho nacházím v tom, co dělám, a především v lidech, které potkávám, v každém z vás“.

Nedávno jste řekl, že „lidé hledají více odpovědi po internetu než před křížem“: co byste řekl člověku, který trpí?

„Nic. Prostě bych jen a jen naslouchal. Mnozí zarmoucení a utrápení lidé nepotřebují kázání, ale jen někoho, kdo je vezme za ruku a nechá je promluvit, aby se tak uvolnili. Řeknu vám pravdu: za ta léta jsem se naučil hodně naslouchat lidem. Naslouchat „maličkým“: dětem, které vám řeknou pravdu do očí; moudrosti seniorů; lidskému a křesťanskému svědectví chudých. A také naslouchat lidem, kteří se trápí v duši, protože mají hodně peněz, ale nevědí, co se svým životem, a nejsou šťastní. Naslouchání mi dělá moc dobře, protože se také učím, jak lidem sloužit“.

A mladým lidem, kteří vidí bezútěšnou a nejistou budoucnost?

„Podle jednoho latinskoamerického spisovatele má každá žena a každý muž, a zejména každá dívka a každý chlapec, v sobě dvě oči: jedním okem, tělesným, se dívají na to, co vidí, a druhým, skleněným, na to, o čem sní. Radím mladým lidem, aby se snažili pozorovat svou existenci, a zejména svou budoucnost, oběma očima, jak optikou reality, tak skrze svůj sen. Mladý člověk, který nevidí realitu, žije ve vzdušných zámcích, a mladý člověk, který nesní, se skrývá v podzemí. Budou schopni odhodlaně čelit životním výzvám, pokud se budou snažit mít oba pohledy: ten realistický a objektivní, který vidí, a ten, který vede k rozmachu, překonává překážky, tedy sen. Je třeba stále snít a broukat si přitom onu krásnou píseň 'Volare, nel blu dipinto di blu'“.

Vaše Svatosti, na závěr: jste připraven ochutnat bagna cauda?

„Ano... Jen doufám, že to moji příbuzní nepřeženou s množstvím, už nejsem mladík

TOMÁŠ kardinál ŠPIDLÍK, S.J.

*17. 12. 1919 ◆ 103 ◆ 2022

„Jeho dlouhý život a jedinečná pout' víry dosvědčují, jak Bůh vede toho, kdo na Něj složí svou důvěru“

Benedikt XVI. u příležitosti 90. narozenin kardinála Špidlíka, v kapli Redemptoris Mater, 17. 12. 2009

S kardinálem Špidlíkem, SJ. v papežské kapli Redemptoris Mater v Apoštolském paláci ve Vatikánu, *Peregrinatio ad Limina Apostolorum*, 13. 6. 2007.

Draží přátelé, dnešní liturgií vstupujeme do posledního úseku adventního putování, která nás vybízí, abychom ještě zintenzívnili naši přípravu, a tak s vírou a radostí slavili Narození Pána, a s vnitřním úžasem přijali Boha, který se stává blízký člověku, každému z nás. První čtení nám představuje staříčkého Jakuba, který svolává své syny, aby jim požehnal: je

to událost velké intenzity a pohnutí. Toto požehnání je

pečetí věrnosti smlouvě s Bohem, ale je také prorockou vizí, která se dívá vpřed a ukazuje poslání. Jakub je otcem, který ne vždy po přímočarých cestách svých dějin, dochází k radosti, že může kolem sebe shromáždit své syny a každému z nich i jejich potomstvu naznačit budoucí úděl. Zvláště dnes jsme slyšeli odkaz na kmen Judy, u něhož se vyzdvihuje královská moc, představovaná lvem, stejně jako Davidova monarchie, znázorněná žezlem, vladařskou holí, což je zmínka příchodu Mesiáše. V tomto dvojím obraze tak prosvítá budoucí tajemství lva, který se stává beránkem, krále, jehož vladařskou holí je Kříž, znamení pravé královské důstojnosti. Jakub si postupně uvědomoval primát Boha, pochopil, že jeho cesta je vedena a podpírána věrností Pána, a on nemůže než odpovědět naprostým přilnutím ke smlouvě a k Božímu úradku spásy. Úryvek z Matoušova evangelia nám podává „rodokmen Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova“ (Mt 1,1), zdůrazňuje a dále rozvíjí Boží věrnost příslibu, kterou uskutečňuje nejen prostřednictvím lidí, ale *spolu s nimi* a někdy – jako v případě Jakuba – mnohdy cestami klikatými a nepředvídanými. Očekávaný Mesiáš, na nějž se příslib vztahuje, je pravý Bohem, ale také pravý člověk; Syn Boží, ale také Syn, zrozený z Panny, Marie z Nazaretu, svatého těla Abrahamova, v jehož potomstvu budou požehnány všechny národy země (srv. *Gen 22,18*). V tomto rodokmenu jsou kromě Marie připomenuty také čtyři ženy. Nejsou to Sára, Rebeka, Lia, Ráchel, tedy velké postavy dějin Izraele. Jsou to Paradoxně však to jsou čtyři ženy pohanské: Rachab, Rut, Betšeba, Támar, které zdánlivě „narušují“ čistotu rodokmenu. V těchto

pohanských ženách, které se objevují v rozhodujících momentech dějin spásy, však prosvítá tajemství církve pohanů, univerzalita spásy. V těchto pohanských ženách se zjevuje budoucnost, univerzálnost spásy. Jsou rovněž ženami hříšnými a tak se v nich zračí i tajemství milosti: nejsou to naše skutky, které vykupují svět, nýbrž Pán, který nám dává pravý život. Jsou to právě hříšnice, na nichž se zjevuje velkolepost milosti, kterou všichni potřebujeme. Tyto ženy, nicméně, dávají příkladnou odpověď na Boží věrnost, když projevují víru v Boha Izraele. Vidíme tak prosvítat církev pohanů, tajemství milosti, víru jako dar a cestu ke společenství s Bohem. Matoušův rodokmen není pouhým výčtem pokolení: jsou to dějiny, uskutečňované na prvním místě Bohem, ale s odpovědí lidstva. Je to rodokmen milosti a víry: právě na absolutní věrnosti Boha a pevné víře těchto žen spočívá uskutečňování příslibu, daného Izraeli. Jakubovo požehnání je velmi blízké dnešnímu šťastnému jubileu 90. narozenin drahého kardinála Špidlíka. *Jeho dlouhý život a jeho jedinečná pouť víry dosvědčují, jak Bůh vede toho, kdo na Něj složí svou důvěru.* Prošel však také bohatým myšlenkovým vývojem a vždy s nadšením a s hlubokým přesvědčením zastával, že centrem veškerého Zjevení je Trojosobní Bůh a že v důsledku toho člověk, stvořený k jeho obrazu, je ve své podstatě tajemstvím svobody a lásky, které se uskutečňuje ve společenství: stejně jako je tomu u Boha. Toto společenství neexistuje samo pro sebe, ale vychází – jak neúnavně hlásá východní křesťanství – z božských Osob, které se svobodně milují. Svoboda a láska, konstitutivní prvky osoby, nejsou uchopitelné prostřednictvím racionálních kategorií, proto osobu nelze pochopit jinak než v tajemství Krista, pravého Boha a pravého člověka, a ve společenství s Ním, jež se stává přijetím „boholidství“ i v našem samotné životě. Kardinál Špidlík, věrný tomuto principu, spřádal po dlouhá staletí živé a z mnoha pohledů originální teologické vnímání, v němž organicky splývají křesťanský Východ i Západ, a obohacují se vzájemně svými dary. Jeho základem je život v Duchu; princip poznání – láska; studium: uvádění do duchovní paměti; dialog s konkrétním člověkem: neodmyslitelné kritérium, a jeho kontext: stále živé Kristovo tělo, kterým je jeho Církev. S touto teologickou vizí je úzce spjato duchovní otcovství, jež kardinál Špidlík neustále praktikoval a nadále vykonává. Dnes bychom mohli říct, že se kolem něho shromažďuje při slavení Božských tajemství jeho „maličké duchovní potomstvo“, Centrum Aletti, které chce obsáhnout jeho vzácnou nauku, a dát z ní vzejít plodům nových intuicí a nových bádání i prostřednictvím umělecké tvorby. V této souvislosti považuji za obzvlášť pěkné zdůraznit vztah mezi teologií a uměním, jak vzešel z jeho myšlení. Je tomu totiž deset let, co můj ctihodný a milovaný předchůdce, Boží služebník Jan Pavel II., posvětil tuto kapli *Redemptoris Mater*, a tehdy řekl, že „toto dílo se předkládá jako teologie obou plic, z níž může církev třetího tisíciletí čerpat novou vitalitu“. A papež dále pokračoval: „Obraz *Redemptoris Mater* (Matky Vykupitele), který vévodí hlavní stěně, nám klade před oči tajemství lásky Boha, který se stal člověkem, aby dal nám, lidským bytostem schopnost stát se dětmi Božími... (Je to) poselství spásy a radosti, které Kristus, zrozený z Marie, přinesl lidstvu“ (*Insegnamenti* XXII, 2, str. 895). Vám, drahý kardinále Špidlíku, přeji z celého srdce hojnost Pánových milostí, abyste nadále osvěcoval moudrostí členy „Centra Aletti“ i všechny vaše duchovní syny. V pokračujícím slavení svatých tajemství, svěřuji všechny mateřské ochraně Matky Vykupitele, a od božského Slova, které přijalo naše tělo, vyprošuji světlo a pokoj, zvěstovaný anděly v Betlémě. Amen.

"Když jsem šel k Janu Pavlu II., vždy jsem musel mít připraveny aspoň dva vtipy

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře

I.

Babička přišla do kostela a s hrůzou si uvědomila, že zapoměla vypnout sporák. Tak se honem modlí: „Andělíčku, můj strážníčku, opatruj mou dvouplotničku a ze šestky ji, prosím, přepni aspoň na jedničku.”

II.

Bydlí vedle sebe rabín a farář. Farář se rozhodne v rámci urovnávání mezináboženských vztahů prokázat rabínovi nějakou milou službu. Všimne si, že má špinavé auto, tak dojde domů pro kbelík, vodu..., auto polije, umyje... Druhý den ráno vidí rabína, jak mu okolo auta chodí s nožičkem a řeže do laku. „Co to propána, sousede, děláte s mým autem?“, vzkřikne. „Vy jste moje včera pokřtil, tak já vám to vaše dnes obřezal...”

III.

Pan farář byl silnější postavy a schody na kazatelnu ho značně zmáhaly. Jednou se ztěžka vyhrabal nahoru a udýchaně zvolal: „Hoří...” Nadechl se a znovu povídá: „Hoří...” Když to řekl po třetí, v kostele už nebyla ani noha, a tak neměl už komu říci: „Hoří mé srdce k svatému Janovi.”

IV.

Dvě staré sousedky nad hrobem: „Upřímně s tebou soucím, Božko, ten tvůj ještě nemusel umřít tak brzo...” - „Věřu nemusel, léků měl ještě aspoň na týden...!”

V.

Starší dáma se rozhodla připravit svoji poslední vůli a sdělila svému duchovnímu svá dvě poslední přání. Jednak si přála být zpopelněna a za druhé si přála být rozptýlena v obchodním domě Tesco. „V Tescu?“, užasl duchovní, „proč v Tescu?“ - „Budu mít jistotu, že za mnou děti přijdou aspoň jednou za týden.“

VI.

Reportér se ptá stoleté babičky: „A máte ještě vůbec nějaké starosti?“ - „A víte, že ani ne? Od té doby, co je syn v domově důchodců, nemám žádné!“

POŘAD BOHOSLUŽEB: 27. listopadu - 4. prosince 2022

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 27. listopadu	1. NEDELE ADVENTNÍ ŽEHNÁNÍ ADVENTNÍCH VĚNCŮ ZAČÁTEK NOVÉHO LITURGICKÉHO ROKU (A)	PUSTIMĚŘ 8.00	za + rodinu ZBOŘILOVU, VŠETULOVU, POTĚŠILOVU s prosbou o Boží požehnání a dar zdraví pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Marii SEDLÁKOVOU, manžela a dva syny
		PODIVICE 11.00	za + Zdeňka MARÁKA a rodiče
		TOPOLANY 17.00	za + Michala PŘIKRYLA, a Boží požehnání pro živou rodinu
PONDĚLÍ 28. listopadu	PONDĚLÍ PO 1. NEDELI ADVENTNÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Janu a Karla SPIROVY, rodiče z obou stran a + Ludmilu a Václava TROJANOVY
ÚTERÝ 29. listopadu	ÚTERÝ PO 1. NEDELI ADVENTNÍ	PODIVICE 8.00	za + Miroslava a Františku HUDEČKOVY, Jana a Oldřišku NAVRÁTILOVY a Marii KONEČNOU
STŘEDA 30. listopadu	SVÁTEK - SV. ONDŘEJ, APOŠTOL	DRYSICE 17.00	za farnosti Drysice, Pustiměř, Podivice a Topolany
ČTVRTEK 1. prosince	STŘEDA PO 1. NEDELI ADV. SV. EDMUND KAMPIÁN, KNĚZ A MUČEDNÍK	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Anežku BENÍČKOVOU, manžela, syny, vnuka a Boží požehnání pro živou rodinu
PÁTEK 2. prosince	PÁTEK PO 1. NEDELI ADVENTNÍ PRVNÍ PÁTEK V MĚSÍCI	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Magdu MEČKOVSKOU a Boží požehnání pro rodinu
SOBOTA 3. prosince	SV. FRANTIŠEK XAVERSÝ, KNĚZ PODIVICE - SOBOTNÍ MŠE SVATÁ S NEDĚLNÍ PLATNOSTÍ	PODIVICE 17.00	za + Vlastimíra PIVODU, rodiče, sestru, švagra, švagrovou a Boží požehnání pro rodinu
NEDELE 4. prosince	2. NEDELE ADVENTNÍ HODY V TOPOLANECH PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Jana PŘIKRYLA a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za živou a +rodinu DOBEŠOVU, MICHÁLKOVU, HODULÍKOVU, BABICOVU a HECZKOVU
		TOPOLANY 11.00	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní s prosbou za dar zdraví a Boží požehnání

MEŠNÍ INTENCE NA I. POLOLETÍ 2023 (1.1.-30.6.2023) ZAPISUJI 27.11. - 11.12.2022

OD 1.1.2023 - ZMĚNA POŘADU BOHOSLUŽEB!

PUSTIMĚŘ - pondělí+pátek (večer v 17.00/18.00); PODIVICE - úterý+čtvrtek (ráno v 8.00).

POŘAD BOHOSLUŽEB: 3. - 11. prosince 2022

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
SOBOTA 3. prosince	SV. FRANTIŠEK XAVERSÝ, KNĚZ PODIVICE - SOBOTNÍ MŠE SVATÁ S NEDĚLNÍ PLATNOSTÍ	PODIVICE 17.00	za + Vlastimíra PIVODU, rodiče, sestru, švagra, švagrovou a Boží požehnání pro rodinu
NEDĚLE 4. prosince	2. NEDĚLE ADVENTNÍ HODY V TOPOLANECH PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Jana PŘIKRYLA a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za živou a +rodinu DOBEŠOVU, MICHÁLKOVU, HODULÍKOVU, BABICOVU a HECZKOVU
		TOPOLANY 11.00	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní s prosbou za dar zdraví a Boží požehnání
PONDĚLÍ 5. prosince	PONDĚLÍ PO 2. NEDĚLI ADVENTNÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za živou a +rodinu GAZDÍKOVU, MAHDALOVU, LEKEŠOVU, SMETANOVU a VELECKOU
ÚTERÝ 6. prosince	SV. MIKULÁŠ, BISKUP	PODIVICE 8.00	za + Annu SUCHÁNKOVU, + rodinu MATOUŠKOVU a duše v očistci
STŘEDA 7. prosince	SV. AMBROŽ, BISKUP A UČITEL CÍRKVE	DRYSICE 17.00	za farnosti Drysice, Pustiměř, Podivice a Topolany
ČTVRTEK 8. prosince	SLAVNOST PANNA MARIA, POČATÁ BEZ POSKVRNY PRVOTNÍHO HŘÍCHU PUSTIMĚŘ – PROCESÍ SE SVÍCEMI LURDSKÉ JESKYNI	PODIVICE 8.00	za + rodinu DLEŠTÍKOVU, ČUBÍKOVU, CHOVANCOVU, duše v očistci a ochranu Panny Marie pro živou rodinu
		DRYSICE 15.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu ZELENKOVU
		PUSTIMĚŘ 17.00	za nenarozené děti a ochranu kultury života v naší zemi
PÁTEK 9. prosince	PÁTEK PO 2. NEDĚLI ADV. SV. JUAN DIEGO CUAUHTLATOATZIN	PUSTIMĚŘ 17.00	za ochranu Panny Marie pro naše rodiny a farnosti
SOBOTA 10. prosince	PANNA MARIA LORETÁNSKÁ	PODIVICE 8.00	za živou a +rodinu MADEJOVU, PICHLEROVU a duše v očistci
NEDĚLE 11. prosince	3. NEDĚLE ADVENTNÍ SV. DAMAS I., PAPEŽ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + syna Alexandra, bratra Stanislava a duše v očistci
		DRYSICE 9.30	na poděkování za přijatá dobrodiní
		PODIVICE 11.00	za + Františka BENÍČKA, rodiče z obou stran, syna, bratra, živou a + rodinu
		TOPOLANY 17.00	za + Jaroslava PŘIKRYLA, dvoje rodiče a Boží ochranu pro živou rodinu

POŘAD BOHOSLUŽEB: 11. - 18. prosince 2022

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 11. prosince	3. NEDELE ADVENTNÍ SV. DAMAS I., PAPEŽ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + syna Alexandra, bratra Stanislava a duše v očistci
		DRYSICE 9.30	na poděkování za přijatá dobrodiní
		PODIVICE 11.00	za + Františka BENÍČKA, rodiče z obou stran, syna, bratra, živou a + rodinu
		TOPOLANY 17.00	za + Jaroslava PŘIKRYLA, dvoje rodiče a Boží ochranu pro živou rodinu
PONDĚLÍ 12. prosince	PANNA MARIA GUADALUPSKÁ	PUSTIMĚŘ 17.00	za farnosti Pustiměř, Drysice, Podivice a Topolany
ÚTERÝ 13. prosince	SV. LUCIE, PANNA A MUČEDNICE	PODIVICE 8.00	ke cti sv. Lucie, s prosbou o světlo víry a naděje
STŘEDA 14. prosince	SV. JAN OD KŘÍŽE, KNĚZ A UČITEL CÍRKVE	DRYSICE 17.00	za + Marii a Martina BENÍČKOVY, syna, rodiče a Boží požehnání pro rodinu
ČTVRTEK 15. prosince	ČTVRTEK PO 3. NEDELI ADVENTNÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Jarmilu HRBATOVOU
PÁTEK 16. prosince	PÁTEK PO 3. NEDELI ADVENTNÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu ADAMCOVU a LUSKOVU
PÁTEK, 16. PROSINCE - DOPOLEDNE - NÁVŠTĚVA NEMOCNÝCH VE FARNOSTECH			
SOBOTA 17. prosince	SOBOTA PŘED ŠTĚDRÝM DNEM	PODIVICE 8.00	za + Tomáše kardinála ŠPIDLÍKA, rodiče a sestru
	„O SAPIENTIA“ (Ó, Moudrosti)	PUSTIMĚŘ 16.00	ADVENTNÍ KONCERT ONDRÁŠEK
NEDELE 18. prosince	NEDELE PŘED ŠTĚDRÝM DNEM „O ADONAI“ (Ó, Hospodine)	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Jana JANSKÉHO, manželku, živou a + rodinu
	4. NEDELE ADVENTNÍ	DRYSICE 9.30	za + Ludmilu BRUNCLÍKOVOU, manžela a dva syny
	PUSTIMĚŘ 14.00-16.00: SVÁTOST SMÍŘENÍ - CIZÍ ZPOVĚDNÍK	PODIVICE 11.00	za Boží ochranu a dary Ducha svatého pro děti a jejich rodiny
		TOPOLANY 17.00	za živou a + rodinu DIASOVU, VYMAZALOVU a VÁGNEROVU

FARNÍ INFORMÁTOR, XXIX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel. 517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 18. - 25. prosince 2022

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 18. prosince	NEDĚLE PŘED ŠTĚDRÝM DNEM „O A DONAI“ (Ó, Hospodine)	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Jana JANSKÉHO, manželku, živou a + rodinu
	4. NEDĚLE ADVENTNÍ	DRYSICE 9.30	za +Ludmilu BRUNCLÍKOVOU, manžela a dva syny
PUSTIMĚŘ 14.00-16.00: SVÁTOST SMÍŘENÍ - CIZÍ ZPOVĚDNÍK		PODIVICE 11.00	za Boží ochranu a dary Ducha svatého pro děti a jejich rodiny
		TOPOLANY 17.00	za živou a +rodinu DIASOVU, VYMAZALOVU a VÁGNEROVU
PONDĚLÍ 19. prosince	PONDĚLÍ PŘED ŠTĚDRÝM DNEM „O R ADIX“ (Ó, Kořeni Jesse)	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Vojtěcha FILÁKA, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro živou rodinu
PODIVICE - ÚTERÝ, 20. PROSINCE - 16.00-17.00: SVÁTOST SMÍŘENÍ - CIZÍ ZPOVĚDNÍK			
ÚTERÝ 20. prosince	ÚTERÝ PŘED ŠTĚDRÝM DNEM „O C LAVIS“ (Ó, Klíči Davidův)	PODIVICE 17.00	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní s prosbou o ochranu Panny Marie pro rodinu a přátele
DRYSICE - STŘEDA, 21. PROSINCE - 16.00-17.00: SVÁTOST SMÍŘENÍ - CIZÍ ZPOVĚDNÍK			
STŘEDA 21. prosince	STŘEDA PŘED ŠTĚDRÝM DNEM „O O RIENS“ (Ó, Vycházející)	DRYSICE 17.00	za živou a +rodinu GAZDÍKOVU, LEKEŠOVU, CHARVÁTOVU, MAHDALOVU a VELECKOU
ČTVRTEK 22. prosince	ČTVRTEK PŘED ŠTĚDRÝM DNEM „O R EX“ (Ó, Králi národů)	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Marii KOUTNOU, manžela, rodiče a Boží požehnání pro živou rodinu
PÁTEK, 23. PROSINCE - ROZNAŠENÍ BETLÉMSKÉHO SVĚTLA			
PÁTEK 23. prosince	ČTVRTEK PŘED ŠTĚDRÝM DNEM „O E MMANUEL“ (Ó, Emanueli)	PUSTIMĚŘ 17.00	ke cti Božského Dítěte
SOBOTA 24. prosince	VIGÍLIE SLAVNOSTI NAROZENÍ PÁNĚ PŮLNOČNÍ MŠE SVATÁ	PODIVICE 17.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro farnost a obec Podivice
		DRYSICE 19.00	za + Ladislava ADAMCE, manželku, rodiče a + rodinu
		PUSTIMĚŘ 21.00	za + Josefa VLČE, manželku, syna a + rodinu
NEDĚLE 25. prosince	SLAVNOST NAROZENÍ PÁNĚ 12.00: „URBI ET ORBI“ /ČT I/ POŽEHNÁNÍ SVATÉHO OTCE S PLNOMOCNÝMI ODPUSTKY	PODIVICE 7.30	za farnosti Podivice, Pustiměř Drysice a Topolany
		DRYSICE 9.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro farnost a obec Drysice
		PUSTIMĚŘ 10.30	za + rodinu LOUBALOVU, POSPÍŠILOVU a za živou a zemřelou rodinu NOVOTNOU
		TOPOLANY 17.00	za + rodinu KUDLIČKOVU, ŠTĚPÁNKOVU, MUŠKOVU a PUČKOVU

POŘAD BOHOSLUŽEB: 26. prosince - 1. ledna 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
PONDĚLÍ 26. prosince	SVÁTEK SV. ŠTĚPÁN, PRVOMUČEDNÍK	PUSTIMĚŘ 8.00	za +Miroslava VÁVRU a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za živou a zemřelou rodinu DOBEŠOVU, MICHÁLKOVU, SNÍDALOVU a JEŘÁBKOVU
		PODIVICE 11.00	na poděkování za dar zdraví s prosbou o Boží požehnání a sílu Ducha svatého pro rodinu
		TOPOLANY 17.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice
ÚTERÝ, 27. 12.: SVÁTEK SV. JAN, APOŠTOL A EVANGELISTA			
STŘEDA, 28. 12.: SVÁTEK SV. MLÁDÁTKA, MUČEDNÍCI			
ČTVRTEK, 29. 12.: PÁTÝ DEN V OKTÁVU NAROZENÍ PÁNĚ, SV. TOMÁŠ BECKET, BISKUP A MUČEDNÍK			
PÁTEK 30. prosince	SVÁTEK - SVATÁ RODINA JEŽÍŠ, MARIA A JOSEF ŽEHNÁNÍ MANŽELŮM	PUSTIMĚŘ 17.00	za Boží požehnání pro rodiny ve farnostech Pustiměř, Drysice, Podivice a Topolany
SOBOTA 31. prosince	SEDMÝ DEN V OKTÁVU NAROZENÍ PÁNĚ SV. SILVESTR I., PAPEŽ TE DEUM ZA UPLYNULÝ ROK 2022	PODIVICE 14.00	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní
		DRYSICE 15.30	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní
		PUSTIMĚŘ 17.00	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní
NEDĚLE 1. ledna 2023	SLAVNOST MATKY BOŽÍ PANNY MARIE SVĚTOVÝ DEN MÍRU PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PUSTIMĚŘ 8.00	za dar zdraví, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro farnost a obec Pustiměř
		DRYSICE 9.30	za dar zdraví, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro farnost a obec Drysice
		PODIVICE 11.00	na poděkování Pánu Bohu za 80 let života s prosbou za dar zdraví, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro rodinu PUČANOVU
		TOPOLANY 17.00	za dar zdraví, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro farnost a obec Topolany

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel. 517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnáním, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.